

# UJ KELET

PARTONKIVÜLI NAPILAP

ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ: Dr. MARTON ERNŐ תל אביב, 7. יוני 1972, 24. 1.10 FONT

24 OLDAL

TEL-AVIV, 1972 JUNIUS 9., PÉNTEK

7265. szám

Tiltakozás a légikalózkodás eltűrése ellen:

## Egy napra leállítja a világ repülőforgalmát a nemzetközi pilótaszövetség

A Biztonsági Tanács összehívását és a légikalózkodás elleni hatékony intézkedéseket követelnek a pilóták — Az amerikai hatóságok biztonsági intézkedésekre szólították fel a repülőársaságokat — Amerika a repülőgéprablók kiadatását követeli Algériától

London, (UPI). — A polgári repülőársaságok pilótáinak nemzetközi szövetsége, az IFALPA tegnap Londonban megtartott gyűlésen elhatározta, hogy június 19-én az egész világon leállítja a repülőforgalmat, ha az UNO addig nem tesz hatékony lépéseket a repülőgéprablások ellen. A szervezet, amely 64 állam 50 ezer pilótáját képviseli, azt követeli, hogy a Biztonsági Tanács legkésőbb június 16-ig üljön össze és határozzon hatékony lépésekről.

A pilóták szervezete egyelőre 24 órás figyelmeztető sztrájkot határozott el, de elnöke, Olle Forsberg finn pilótakapitány közölte, hogy amennyiben ez nem vezet eredményre, további sztrájkokat fognak hirdetni.

A szövetség azzal indokolja határozatát, hogy az UNO, az IATA (a repülőársaságok nemzetközi szövetsége), valamint a kormányok és nemzetközi intézmények eddigi lépései nem voltak hatékonyak és nem akadályozták meg a légikalózkodást, amely állandó veszélybe hozza a repülőgépek legénységét és utasait. Ezek a veszélyek türelmetlenek — hangoztatja az IFALPA határozata. A föderációhoz tartozó pilótaszervezeteknek több mint a fele már előre megadta beleegyezését a figyelmeztető sztrájkhoz.

Az IFALPA további lépésként azoknak az országoknak a bojkottját tervezi, amelyek nem hajtják végre a repülőgéprablások megakadályozásáról szóló nemzetközi egyezményeket, valamint a légikalózkodás és terroristák kiadatásáról szóló UNO-határozatokat.

Az IFALPA felszólította Algéria kormányát, hogy megfelelő módon bíntesse meg az amerikai Boeing-727 elrablót, akik most Algírban vannak.

Amennyiben a kommunista tömb államaiban nem hajtják végre a sztrájkot és a légikalózkodás védő intézkedéseket, úgy valószínű, hogy a transzportmunkások nemzetközi szervezete bojkott alá helyezi ezeknek az országoknak a repülőgépeit.

Ez azt jelenti, hogy ezek a repülőgépek majd nem kaphatják meg a szokásos szolgáltatásokat a nem kommunista államok repülőterein, amelyeknek dolgozói a transzportmunkások szövetségéhez tartoznak.

Az IFALPA határozata: úgy az amerikai pilótaszövetség, mint az amerikai hatóságok erélyes követelése előzték meg. Az amerikai közlekedésügyi miniszter helyettese összehívta a repülőársaságok vezetőit és szentükre vetette, hogy

a repülőgéprablók gyakran jobb elbánásban és előzke-

nyebb kiszolgáltatásban részesülnek, mint az elsőosztályú utasok.

Benjamin Davies miniszterelnök helyettes a biztonsági intézkedések azonnali jelentékeny fokozását követelte, a Nixon elnök által jóváhagyott elvek alapján. Az amerikai pilótaszövetség vezetője egy napos sztrájkjal fenyegette a repülőársaságokat, ha nem tesznek azonnali megfelelő intézkedéseket.

A pilótaszövetség felszólította a kormányt, hogy szüntesse be a légikalózkodás elleni intézkedéseket és felfüggesztje a nyugati repülőársaságok két elrablóját, aki 500 ezer

## Egyiptom felújította a diplomáciai kapcsolatokat Nyugat-Németországgal

Két német nagykövetség fog működni Kairóban

Bonn, (Reuter, IFP). — Egyiptom tegnap felújította diplomáciai kapcsolatát Nyugat-Németországgal, amelyeket 1965-ben szakított meg, amikor a bonni kormány kapcsolatokat létesített Izráellel. Azon tíz arab ország közül, amely akkor visszavonta nagykövetségét Bonnba, eddig már Jordánia, Libanon, Jemen, Algéria és Szudán újította fel a kapcsolatát.

Egyiptom 1969-ben teljes diplomáciai kapcsolatot létesített

## LAPZARTAKOR JELENTIK:

Egy belföldi vonalon közlekedő csehszlovák repülőgépen tegnap két fegyveres férfi agyonlőtte a pilótát, aki megtagadta a gép átirányítását Németországba. Ezután a segédpilóta hajrákülül szállt a kétmotoros gép nyugatnémet területre, ahol a két fegyveres férfi szökést kísérelt meg. A német rendőrség letartotta őket, valamint a gép tíz utasát, aki állítólag együttműködött velük.

## Kelet-Németországgal, úgyhogy Kairóban ezennel két német nagykövetség fog működni. Egyébként a nyugatnémetek az elmúlt hét év alatt az olasz nagykövetség keretében éltek tevékenységét folytatták Kairóban s nagy szabású segélyterveket hajtottak végre. Többek között három Nilus-hidat építettek és résztvettek az országos villanyhálózat megépítésében, valamint öntözési tervek végrehajtásában.

Egyiptom külkereskedelmében Nyugat-Németország a második helyen áll a Szovjetunió mögött és jelentős összegekkel tartozik a németeknek. Hír szerint abban állapodtak meg, hogy Németország a tartozások ellenértékét segély formájában bocsátja Egyiptom rendelkezésére.

## Libanon ismét izraeli Skvhawk-ok berepülését jelenti

Szidonnál betiltották a halászatot izraeli naszádok behatolása miatt — Száib Szlam a hadsereg megerősítését igéri

Beirut (UPI, IFP). — Libanon tegnap ismét izraeli repülőgépek behatolására panaszkodott. Szemtanúk állítása szerint négy izraeli Skyhawk gép tegnap délelőtt 10 órakor a „Fatah-földön” fekvő Mardzs-Ajun és Arkub körzetében repült be Libanon légterébe, ezúttal a szokottnál jóval kisebb magasságban. Az előző három napon azt jelentették, hogy az izraeli gépek nagy magasságban repültek.

A libanoni hatóságok betiltották a tengeri halászatot Szidon körzetében, miután izraeli naszádok a szerdára virradó éjjel megállították egy halászt és megkísérelték, hogy kihalgassák a ter-

## Spanyol részvét

Jeruzsálem, (Az Uj Kelet tudósítójától). — A spanyol kormány is meglehetősen részvétet fejezte ki Izráelnek a luddi vérfürdő felett. A két ország közötti diplomáciai kapcsolatok hiányában különleges jegyzék formájában küldte meg a spanyol kormány részvétnyilatkozatát, amelyben súlyos szavakkal ítélt el a gyilkosokat. A kelet-európai országokban az ügy lekerült a sajtó hasábjairól. Magyarországon azonban egyik-másik lap folytatja Libanonért való aggodalmát. Az egyik budapesti lap tegnapi beszámolója „Izráel bosszúra készül” címmel jelent meg.

## Aba Even a közöspiaci problémákról tárgyal Londonban

Stockholmi nyilatkozatában Even bírálta Gunnar Jarring egyoldalú magatartását — A svéd miniszterelnök ragaszkodik Jarring békeküldetésének felújításához

London (STA). — Aba Even külügyminiszter néhány napos látogatásra Londonba érkezett és a Közöspiac ügyével megbízott angol miniszterrel fog tárgyalni. A külügyminiszter előzőleg Stockholmban az UNO környezetvédelmi kongresszusán vett részt. Röviddel érkezése után Sir Alec Douglas-Home angol külügyminiszterrel tartott megbeszélést. Melyen Michael Comay nagykövető, Fjtan Rupin követ és Ben-Cur miniszteri tanácsos is részt vett.

A stockholmi Dagens Nyheter című lap tegnapi interjú közlöt Aba Evennel, amelyben a külügyminiszter bírálata alá vette dr.

Gunnar Jarringot egyoldalú magatartása miatt. „Egy igen fontos kérdésben Jarring olyan álláspontot foglalt el, amelyet Izráel nem fogadhat el — mondotta Even. — 1969 februári memorandumában azt követelte, hogy Izráel előre kötelezze magát csapatai visszavonására a hatnapos háború előtti fegyverszüneti vonalakra. Ez nem felel meg a BT határozatának, amely területek kiürítéséről, de nem valamennyi terület kiürítéséről szól. Jarring kívánságának teljesítése a Sárm el-Sejkról való lemondást is jelentené, ami nem békéhez, hanem ellenkezőleg, újabb háborúhoz vezetne.”

## ANDREAS BAADER TITOKBAN LIBANONBAN JÁRT A TERRORISTÁKNÁL

Izraeli intézmények elleni merényletek végrehajtását ajánlotta az elfogott német bandavezér — A japán rendőrség nem találja a luddi merénylőcsoport negyedik tagját — Japán nem változtatja meg politikáját az arab államokkal szemben

Tokió (Reuter, IFP). — A japán rendőrségnek mindeddig nem sikerült kinyomoznia Oszámú Maruokát, a terroristák csoport negyedik tagját, aki állítólag visszatért Japánba. Okamoto legutóbbi kihallgatásakor emondotta, hogy Maruoka a Beirut melletti terroristák táborban maradt, amikor a három tettes elindult Rómába, a luddi merénylet végrehajtására. Maruokának, aki jó céllovól, azt a feladatot szánták, hogy magasrangú japánokat és Japánban működő diplomátákat gyilkoljon meg.

A japán külügyminisztérium szóvivője tegnap újabb reagált az arab országok, főleg Libanon és Kuvait panaszaira, hogy a japán kormány Izráel oldalára állt. „Japánban nem áll szándékában megváltoztatni politikáját az arab államokkal szemben a luddi vérfürdő nyomán” — közölte a szóvivő. Hozzátette, hogy Japán elvből ellenzi területek erőszakos megerősítését és támogatja a BT 1967 novemberi határozatát, valamint dr. Gunnar Jarring békeküldetését.

Japán egyébként információt kér Libanonról azokról a japán állampolgárokról, akik ott terroristák kiképzést kaptak, hogy eljert vegye hasonló merényleteknek.

Beirut (IFP). — Andreas Baader, a néhány nap előtt Németországban elfogott terrorista ez év

elején Libanonban járt és együttműködést ajánlott fel a helyszíni terroristáknak — jelenti a beiruti Al Náhár. Baader felajánlotta, hogy csoportja, amely a németországi „Vörös hadsereg” keretébe tartozik, néhány „fontos akció” hajt végre Izráel ellen. Főleg azt javasolta, hogy Izráel számára fontos külföldi intézményeket támad meg. Az arab terroristák azonban nem tartották reálisnak a terveit és ezért elutasították az együttműködést.

Az arab terrorista vezetők azt gyanították, hogy Baader csak tanulmányozni akarja módszereiket. Baader egyébként hamis útlevelel járt Libanonban.

A német rendőrség még mindig keresi Baader társnőjét, Ulrike Mainhofot, miután két nap előtt elfogta a szervezet másik női tagját, Gudrun Esslint.

## Egyiptom hadügyminisztere Moszkvában rakéták és hadihajók szállításáról tárgyal

Szádek tábornok kibékült az oroszokkal? — Kizártak tartják hosszútávú orosz föld-föld rakéták szállítását Egyiptomnak

Kairó, (UPI, Reuter). — Muchammed Achmed Szádek tábornok egyiptomi hadügyminiszter tegnap Moszkvában repült, hogy ott Andrej Grecko marsallal tárgyalásokat folytasson a fegyverszállításokról és „az egyiptomi haderők megerősítését szolgáló lépésekről.”

Ez a látogatás a jelek szerint véget vet annak a feszültségnek, amely Szádek és az Egyiptomban működő szovjet tisztek között uralkodott, amióta Szádek az egyik vezető orosz tanácsadó azonnali hazahívását követelte és egyáltalán nem volt hajlandó az orosz tiszteket szökeasztalni. Grecko marsall a múlt hónapban Kairóban járt és ő hívta meg Moszkvába Szádeket, akit a jelek szerint sikerült kiengesztelnie. Grecko látogatásával kapcsolatban a Szovjetunió néhány MIG-23 repülőgépet bocsátott Egyiptom rendelkezésére. Ugyan ezen látogatása alatt Szádek és Grecko megtekintették szovjet hadihajók gyakorlatait és diplomáciai hírforrások szerint Szádek tábornok „olyan orosz hadihajókat látott, amelyeket rövidesen Egyiptomnak szállítanak.” Lehetséges, hogy Szádek

Even külügyminiszter kijelentette, hogy Jarring folytathatja működését, ha kizárólag a Biztonsági Tanács 242-es határozatára támaszkodik. Aba Even megismételte, hogy változatlanul az Egyiptom és Izráel közötti tárgyalásokat tartja a legjobb módra a problémák megoldására.

Aba Even Stockholmban Olof Palme svéd miniszterelnökkel is folytatott megbeszélést. Palme azt hangoztatta, hogy Jarring küldetésének felújítása elősegítené a közelkeleti viszály rendezését és biztosítaná a tűzszünet fenntartását. Az egy óra hosszat tartó baráti hangú megbeszélés végén egyik fél sem változtatja meg álláspontját és Palme továbbra is ragaszkodik Jarring működéséhez, míg Even elutasít minden kísérletet arra, hogy Izráelnek előfeltételeket diktáljanak a rendezési kísérletről, amint ezt Jarring tette.

Jeruzsálem, (Az Uj Kelet tudósítójától). — Mose Alon követ, aki az Európai Közöspiacnál izraeli küldöttséget vezet, tegnap Luxemburgból Londonba repült, ahol ma megbeszélést folytat Aba Even külügyminiszterrel. A külügyminiszter a skandináv országokban tett hivatalos látogatásról, magánlátogatásra érkezett Londonba, de ez alatt megbeszélést folytat az angol kormány külügyminiszterével. Even azt igyekszik elérni Angliánál, hogy a Közöspiacba rövidesen belépő ország segítse Izráelt olyan határozatok meghozatalában, amelyek következtében elkerülhetővé válik az a károsodás, ami Izráelt érheti, ha Anglia a Közöspiac általános gazdasági elveit és így az izraeli behozatalra vonatkozó vámtételeit elfogadja. Alon nagykövet tájékoztatja ma Even a Közöspiac vezető szerveiben előállt helyzetről.

## IDŐJÁRÁS

Március 16—hőmérséklet: Jeruzsálem 14—24, Tel Aviv 18—26, Afuła 17—27, Naharia 16—24, Ludd 17—27, Beer Sava 17—28, Ejlát 21—38 fok. A levegő páratartalma változatlan, a hullámok magassága a partok mentén 60—120 cm.

**BROADWAY 100:**  
Nagyvilági aromájú

Ez a színvonal a világ leghíresebb cigarettáival, Super King-Size amerikai keverék, gyártja Dubek, tartalmaz, kitűnő dohányból

LICINEK  
SCHWARTZ GYURI ÖZVEGYENEK  
SZIVBÓL GRATULÁLUNK  
fia TOMI és FEDERMANN RONIT  
ELJEGYZÉSÉHEZ  
A TAUB CSALÁD

Szeretett drága anyukánk  
STERNBERG ILONA  
70-İK SZÜLETESNAPJÁRA  
SZERETETTEL GRATULÁLUNK, JÓ EGÉSZSEGET,  
BOLDOGSÁGOT KIVANUNK.  
Fia, leányai,  
menye, vejei és unokái.

שולם  
147  
תל אביב 19

למה רגשו בעלי  
בתי הקולנוע?

קשה להבין מדוע הגיבו בעלי בתי הקולנוע כפי שהגיבו: עם השבתה של פעילותם ביום רביעי בערב, לעומתם — כי באותו ערב הקרינו את הסרט "במסעור" ועל ידי כך גרמו להם נזק. אין בטענה זו אמת. הסרט "במסעור" הוצג בהצלחה רבה. בשנת 1969 בסניף סינר קאן ואחריו בן בבל עיר וכפר הארץ. הסרט עבר את כל שלבי הניסוי המסחרי — בבתי קולנוע גדולים — ואחרי ההצלחה הכבירה הוקרן עוד כמה פעמים בכך הלחי הארץ. כבר הרבה זמן לא מופיע הסרט "במסעור" במדינות בעלי בתי הקולנוע ויש לשער שיהיה הסיבה לכך שלא מוגשים בו אפשרויות מסחריות נוספות.

אשר להבין את טענת בעלי בתי הקולנוע נגד עם קיומה של השלימות. נכון הדבר, ש-50 בתי קולנוע נסגרו בארץ וההגנה אכלה הרוויחה. זו היא תופעה עולמית. בכל הארצות מנסים למצוא את השיטה הטובה יותר ל הולדת הענף החשוב הזה. אך אין כל זכות לארגון בתי הקולנוע למנוע את השלימות הקרנת סרטים, שכבר הורשו מוסכי הקולנוע. במיוחד אין טעם ל מנוע כלפי הקרנת סרט כמו "במסעור" בארץ שבו, בו חישבו הארץ פעלים וזכרונות במלאת חמש שנים למחצית ששת השנים. אשר להבין בעלי בתי הקולנוע מניעים על עיסוקים ועל פר כבתם אך עליהם לעשות את בורה המיוגת יותר. אך אהרם לא יכולים לרכוש את אהרם הציבורי ענינים.

מיért haraguszunk  
a mozi-tulajdonosok?

Nehéz megérteni, hogy miért zárták be a filmszínházakat a mozitulajdonosok szerdán este. Azt állítják, hogy a televízió súlyosan megkárosította őket azért, hogy azon az estén "Az ostromzár" című filmet bemutatták.

Ez az állítás helytelen. "Az ostromzár" című filmet 1969-ben nagy sikerrel a cannesi fesztiválon mutatták be, ezt követően pedig az ország minden városában és falujában. A film áramot a kereskedelmi károsítás minden fázisán, előbb a nagymozikban és a nagy siker után néhányszor az ország minden részében bemutatják. Már nagyon régen nem szerepel "Az ostromzár" a mozik-plakátjain és feltételezhető, ennek az oka: nem rejt megában további kereskedelmi lehetőségeket.

Meg lehet érteni a mozitulajdonosok kifogásait a televízió intézményének pusztá léte ellen. Igaz, hogy ötven mozit bezártak, amióta nálunk is bevezették a tévét. Ez világszerte és minden országban megkísérelték, hogy megtalálják a legalkalmasabb módot ennek a fontos kereskedelmi ágának a megmentésére. Arra azonban nincs joga a mozitulajdonosok szervezetének, hogy megakadályozza olyan filmek vetítését, amelyek már lekerültek a mozik vásznáról. Különösen nincs értelme a tiltakozásnak "Az ostromzár"-hoz hasonló filmek bemutatása ellen éppen azon a héten, amikor az ország lakosai emlékeket idéznek a hatnapos háború ötvenes évfordulóján.

Meg lehet érteni, hogy a mozitulajdonosok védik üzletüket és egzisztenciájukat, ezt azonban logikusabban módon kell tenniük, mert különben nem tudják megszerezni a közönség rokonszenvét ügyük számára.

**WIZO MAGYARAJKU CSOPORTJAI**  
juni. 19-én hétfőn 10 órákor NATANJAN tartják

**11-ik országos konferenciájukat,**  
amelyen minden csoport részt vesz delegátusaival.  
A befizető művészi műsorban közreműködnek: Vince Ilona zongoraművész dr. Vince László csellóművész

**KOMPLETT MAGYAR-HÉBER NAGYSZÓTÁR**  
KAPHATÓ  
Jeruzsálem könyvtár  
JAVEC-U. 2.  
Legnagyobb könyvtár  
Legnagyobb választék

2 UJ KELET 1972. VI. 9



**ELŐFIZETÉSI DUJ HAVONIA 13.- FONT**  
Tel Aviv, POB 831.  
Postabank: 4-0444-6  
**HAIFA:**  
Hirdetések felvétele:  
Sachar,  
Shapira u. 13.  
8-20 óráig, tel.: 66 24 53  
Előfizetés és este 8 óra után hirdetések:  
Grünberger,  
tel. 527010  
Levontin u. 24. 1. em.  
Postabank: 4-26984-2.  
**JERUZSALEM,**  
Előfizetés és hirdetések:  
Erdős: Telefon: 224723,  
délután 4-6 között.

— A hadügyminisztérium gazdasági tanácsosává neveztek ki Dávid Kochávit, aki ebben a tisztségben dr. Pinchász Sussmann helyére kerül. Sussmann a tel-avivi egyetem tudományos kutató-gárdájának a tagja, s csak ideiglenesen állt a hadügyminisztérium szolgálatában.

— Az IZRAELI SZEMLE társadalmi-kritikai folyóirat. Politikai cikkek, novellák, népszerű tudomány, derűs oldal, képes humor. Szemle, Hallotta?, stb. stb. Gazdag képanyag. — Szerkeszti: Dr. Arje Kaddar.  
Kérésére — külföldre is — mutatványzámot küld a kiadóhivatal: Haifa, Hámáávilim 5.

**Gerwai**  
**SZÖRMEZALON**  
T. A., BEN JEHUDA 40.  
(udvarban)  
Tel. 287-311

**HANS HABE**  
\* Aki mer, az nyer...  
— Csehszlovákiából párt-delegáció érkezik a Rákách kongresszusára, amelyet június 21-én nyitnak meg. Prágai jelentés szerint a cseh kommunista párt két tagu küldöttsége jön a Tel-Avivban rendezendő kongresszusra. Az egyik delegátus J. Erben, a parlament alelnöke.  
\* KELEN PÁL zongoraművész legközelebbi zongora-estje hétfőn, június 26-án Haifán a Bét Rothschildban. Műsorán többek között Beethoven appassionato és Liszt H-moll szonáta, amellyel két nemzetközi zongoraversenyen kitüntetést nyert.

**HANS HABE**  
\* Aki mer, az nyer...  
\* MAKOLAI! Június 19-én, hétfőn autóbust indítunk az ázkárára, Jeruzsálemba, Bné-Brákból. Aki nem kapta levelet, sürgősen írjanak: Bné-Brák, POB. 550 címre.  
\* Ludaltápbetét, — modern, minden cipőben hordható. — Servedzők, ort. fűzők, haskötők, gumiharsnyák Vámosnál, Tel-Aviv, Dizenhoff 155, tel. 227-284.  
— Az Arkiá légiforgalmi társaság igazgatósága elhatározta, hogy biztonsági intézkedések tekintetében követi azokat a mód-szereket, amelyeket az El-Ai járatán érvényesítenek. Tudni kell, hogy az Arkiá nemcsak a belső izraeli légiforgalmat tartja fenn, de gépei gyakran repülnek külföldre is. A Lud—nicosiai vonalon például, rendszeres járata van az Arkiának.  
— Tibériás városi tanácsa jóváhagyta az 1972/73. évi költségvetést, amelynek összege 12 millió 280 ezer font kiadás és 9 millió 664 ezer font bevétel. M. Cáchá polgármester közölte a városi tanács ülésén, hogy megkezdik az óváros tatarozását és nagyszabású turisztikai, valamint kereskedelmi központot építenek. A polgármester szerint Tibériás olyan mértékű építkezés folyik, amilyenre 50 éve nem volt példa.

**HANS HABE**  
\* Aki mer, az nyer...  
\* MAKOIAK! Június 19-én, hétfőn autóbust indítunk az ázkárára, Jeruzsálemba, Bné-Brákból. Aki nem kapta levelet, sürgősen írjanak: Bné-Brák, POB. 550 címre.  
\* Ludaltápbetét, — modern, minden cipőben hordható. — Servedzők, ort. fűzők, haskötők, gumiharsnyák Vámosnál, Tel-Aviv, Dizenhoff 155, tel. 227-284.  
— Az Arkiá légiforgalmi társaság igazgatósága elhatározta, hogy biztonsági intézkedések tekintetében követi azokat a mód-szereket, amelyeket az El-Ai járatán érvényesítenek. Tudni kell, hogy az Arkiá nemcsak a belső izraeli légiforgalmat tartja fenn, de gépei gyakran repülnek külföldre is. A Lud—nicosiai vonalon például, rendszeres járata van az Arkiának.  
— Tibériás városi tanácsa jóváhagyta az 1972/73. évi költségvetést, amelynek összege 12 millió 280 ezer font kiadás és 9 millió 664 ezer font bevétel. M. Cáchá polgármester közölte a városi tanács ülésén, hogy megkezdik az óváros tatarozását és nagyszabású turisztikai, valamint kereskedelmi központot építenek. A polgármester szerint Tibériás olyan mértékű építkezés folyik, amilyenre 50 éve nem volt példa.

**WIZO MAGYARAJKU CSOPORTJAI**  
juni. 19-én hétfőn 10 órákor NATANJAN tartják

**11-ik országos konferenciájukat,**  
amelyen minden csoport részt vesz delegátusaival.  
A befizető művészi műsorban közreműködnek: Vince Ilona zongoraművész dr. Vince László csellóművész

**KOMPLETT MAGYAR-HÉBER NAGYSZÓTÁR**  
KAPHATÓ  
Jeruzsálem könyvtár  
JAVEC-U. 2.  
Legnagyobb könyvtár  
Legnagyobb választék

2 UJ KELET 1972. VI. 9

Állatvédelmi hetet rendeznek június 11-től

Tel-Aviv és Haifa városi alkalmazottai már nem mérgeznek sztrichninnel

Izraelben az emberek túlnyomó többsége nem tanúsít kulturált magatartást az állatokkal szemben és igen komoly problémát képez a gazdátlan kutyák, illetve macskák tömege. A gyermekek közel dobálják őket, a felnőttek pedig a kismacskákat a járkombá vagy a szemétdobozba hajítják. Egyes municipális hatóságok sztrichninnel mérgezik a kóbor kutyákat és macskákat, amely a legelősebb mérég, de szörnyű kínokat okoz.  
Az izraeli állatvédők ligák fedérációja érélyes közbelépése eredményeképpen, amely a büntető-törvénykönyv állatkínzást tiltó 389. számú paragrafusán alapszik, Tel Aviv és Haifa városvezetőségei már betiltották a sztrichninn használatát.

Vasárnaptól, június 11-től kezdve Izraelben megrendezik az Állatvédő Hetet, amelynek kiadásait részben a közoktatásiügyi minisztérium fedezi. A hét folyamán az elemi- és középiskolások diákok előtt előadásokat tartanak az állatokkal szembeni embérséges bánásmódról, az állatkereskedésben pedig 50 százalékos kedvezményrel árusítják a belépőjegyeket szervezett diákosportok számára. A gyermekeket felhívják, hogy a hét folyamán legalább egyszer jótettet kövessenek el állatokkal szemben.

Az állatvédők ligák tisztában vannak a kutyák és főleg a macskák túlzott elszaporodásának problémájával, ami az egész világon gondot okoz. Egy átlagos macska 10 év alatt több száz kölyköt hoz a világra. A nőstény kutyák minden különösebb nehézség nélkül meddővé lehet tenni, ami csak fokozza hűségüket és odaadásukat.  
Az izraeli állatvédők ligák fedérációja felkérte a nagykövetséget, hogy minden állatkínzási esetet, vagy kóbor háziállatot jelentsen be a következő telefonszámok egyikén: Tel Aviv 827-621 és 267-394, Haifa 667-521, Rechovot POB. 1147.

A rendőrség számos gyanúsítottat hallgatott ki a rejtélyes el-tűnés ügyében.  
Chájim (Ben Jákov) Chádád mindössze 19 éves, de már régi ismerőse a rendőrségnek. December 1-én tűnt el a herzliai Növé Ámál-negyedben lévő házából és azóta nem látták. Közben a besugórról értesítették a rendőrséget, hogy Chádád többtízszert közpénzt tartott magánál, ami különböző betörésekből eredt.  
A rendőrség számos gyanúsítottat hallgatott ki a rejtélyes el-tűnés ügyében.

**ÉN ÉS A KISÖCSÉM**  
fütyülünk a nőkre az idén  
Enekes, táncos sláger operett 3 felvonásban.  
MŰSOR-NAPTÁR  
TEL-AVIV: június 17. szombat este 8.30. ZOA-terem. Jegyfeldvétel Rokoko, — Dizenhoff 93.  
HAIFA: július 1. szombat este 8.15. Bétu-terem. Jegyfeldvétel HOH, Pezver u. 2. Telefon 667-435.  
NATANJA: július 3. hétfő este 8.15. WIZO.  
JERUZSALEM: július 8. szombat este 8.30 YMCA-terem. Jegyfeldvétel: Ben Naim jegyiroda, Rech. Jaffo 38. Tel. 24008.  
BEER-SÉVA: július 11. kedd 8.30. Bét Háám. Jegyfeldvétel Mandelbaum Dezsónél. Telefon: 24-61.

**Fertőzött tej forgalomba hozatala miatt 8400 fontra bírságotlák a Tnuvát**  
Homokot, penészt, döglött levegyet, ivégszilánkot, tojáshéjat és fémdarabokat találtak a tejben.  
A tel-avivi járásbírószágon 8400 font pénzbírságra ítélték a Tnuva tel-avivi tejfeldolgozó üze-met, amiért több esetben külön-féle szennyeződésekkel találtak az általa forgalomba hozott tejes-palackokban. A többi között homokot, penészt, döglött levegyet és más rovarokat, kavicsokat, ivégszilánkot, tojáshéjat és fémdarabokat találtak a tejben.  
Mendel Rábin, a kerületi ügyészség képviselője elmondotta a bíróságon, hogy a szanitariális körülmények a Tnuva tejfeldolgozó üzemében minden kriti-kán alul állnak. Megjegyezte, hogy még legalább 80 hasonló panasz futott be a Tnuva ellen és ezek jogi feldolgozása folyamatban van.  
Jiszráél Bár-Sirá ügyvéd a Tnuva képviselőjében azt mon-dotta, hogy a vállalat az országos tejellátásának több mint 50 százalékát szolgáltatja és általában ügyel a tisztaságra. A Tnuva — mondotta — azt is elhatározta, hogy a közeljövőben teljesen bezúnteti a palackozott tej áru-sítását és kizárólag pasztizált-zacs-kokban hozza forgalomba a te-jet.

**HANS HABE**  
"Mint hajdan Dávid"  
"HADASH"  
KÖNYVTÁR  
Tel-Aviv, Nesz Cioná 4.

**Az Aranykor-klub**  
(Ben Ami u. 12—Beilinson u. 9 sarok)  
Két jelentős juniusi attrakciója:  
1. **FARAGÓ SÁNDOR,**  
a kiváló népszerű szimfóni-vész előadóestje, élvonalbeli művészek közreműködésével június 11-én, vasárnap este pont 8-kor fényesen átalakított klubhelyiségünk felavatása alkalmából  
2. **KIRÁNDULÁS a fél országon át,**  
Tel Avivtól — Názáretig! (Fürdés a Kineretben!) június 14-én, szerdán 14-7-ig!  
Vezető: LEICHTNER ELI  
Jegyek a klubban, naponta 9-11-ig, vasárnap, kedd, csü törtök este 4-8-ig is!

**HANS HABE**  
KERESZTRETIVÉNY PÁLYAZATUNK NYERTESÉI  
Kosztolányi: Pacsirta című könyvét a 417. sz. keresztretivény beki-űdől közül KALMAN ILANA, Cholon, rechov Sprinák 6; Zweig: Fan-tasztikus éjszaka című művét a 418. sz. retivény bekiűdől közül SZÁPOLCS LENKE, Kfár-Gideon, Rechov Arula; Török Gyula: Ikerk című regnyét a 419. sz. retivény megjejtői közül SCHWARTZ VERA, Jeruzsálem, rechov Hillel 29; Mó-riecz Zsigmond: Uri muri című köny-vét a 420. sz. retivény bekiűdől köz-űl GOMORI SÁRI, Rámát Jisráj; Kosztolányi: Pacsirta című reg-nyét a 421. sz. retivény megjejtői közül SZEGEN JECHZEKEL LA-ZÁR, Chánál, Doar oval 2145; Mó-riecz: Arvicska című művét a 422. sz. retivény bekiűdől közül FRIED-LAENDER VALL Petach Tikva, rech-av Montefiore 20. — olvasoink nyerték.

**HANS HABE**  
WIZO-KIRJAT-ATA  
Kedden 13-án 6.30-kor  
innepélyes FAGYALATDELUTAN keretében  
Rozen Frida  
tart előadást, melyre tag-jainkat és az érdeklődő-keket szeretettel meghívjuk.

**J. KAVHÁN**  
SZÖRMEZLET  
Tel-Aviv, Ben Jehuda 54  
Tel. 286-701

**KOMPLETT UJ magyar-héber nagyszótár**  
MEGJELENT!  
530 oldal; 26.50 lira.  
ARUSÍTÁS  
VIZIONTELADÓKNAK IS  
«ALLENBY»  
KÖNYVTÁRBAN  
Tel-Aviv, Allenby 11.

**Megjelent a teljes (MANNHEIM-FILE) magyar-héber szótár**  
ÁRA: 26.50 IL.  
Árusítás kereskedőknek is.  
**HADASH**  
Tel-Aviv, Nesz Cioná utca (Járkon szállónál) Tel.: 59684

**SZOMBATI NAPTÁR**  
5132. sziván 27.  
1972. június 9. PENTEK  
5132. sziván 28.  
1972. június 10. SZOMBAT

**GYERTYAGYJTÁS**  
Jeruzsálem 6.05  
Tel Aviv 6.23  
Haifa 6.17  
Beer Séva 6.21  
Ejlát 6.17  
MENETLE:  
Jeruzsálem 7.26  
Tel Aviv 7.24  
Haifa 7.29  
Beer Séva 7.19  
Ejlát 7.21

**HETI SZAKASZ**  
KORÁCH  
Háttára: „VAJONER SMUEL”  
Sámuel I. 11. fejezet 14-ik versétől a 12. fejezet 23-ik verséig bezárólag.  
Ros chodes bencsolás, chodes támuз hétéfőre és keddre eskik.  
PIRKE AVOT IV.  
(Külföldön: Seichá hetí szakasz, minché ima előtt pedig a harmadik perek).

**ÜGYELTIS ÖRÖGYERTÁRÁK**  
TEL-AVIVBAN  
Pentek 17 — 23 óráig  
Avramski, Allenby 42, tel.: 575-26.  
Frenkel, Hámehelch George 28, tel.: 223-721. Kasztel, Ibn Gvirol 147, tel.: 443-716.  
Szombat: 8.30 — 19 óráig  
Frenkel, Hámehelch George 28, tel.: 223-721. Nordau, Ben Jehuda 183, tel.: 242-673.  
19-23 óráig  
Moskovits, Hámehelch George 25, tel.: 282-650. Cáton, Jehuda Hamak kábi 33, tel.: 440-995. Jáni, Jehuda Hálevi 67, tel.: 612-474.  
CHOLON — BÁT-JAM  
Pentek: Brüt, Cholon, Krauze 46  
Szombat: BÁT-JAM, Rechov Baltour 45, BÁT-JAM  
RAMÁT-GAN  
Pentek: Ahija, Jahalom 2, tel.: 722840  
Szombat: Gramza, Bialik 50, tel.: 722377  
HERZLIA  
Pentek-szombat: Alert, Rámát-Há-sáron, rechov Szokolov  
NATANJA  
Pentek: Merkaz  
Szombat: Natánja  
CHEDERA  
Pentek-szombat: Hámászi, rechov Hámászi Weizmann 42

**ÜGYELETIS ÖRÖGYERTÁRÁK**  
TEL-AVIVBAN  
Pentek: Ahija, Jahalom 2, tel.: 722840  
Szombat: Gramza, Bialik 50, tel.: 722377  
HERZLIA  
Pentek-szombat: Alert, Rámát-Há-sáron, rechov Szokolov  
NATANJA  
Pentek: Merkaz  
Szombat: Natánja  
CHEDERA  
Pentek-szombat: Hámászi, rechov Hámászi Weizmann 42

**ÜGYELETIS ÖRÖGYERTÁRÁK**  
TEL-AVIVBAN  
Dr. Hár-Even, Epstein 6, telefon 443281; dr. Szegál, Bloch 12, telefon 247860  
Ügyeletis gyógyszerárak  
HAIFAN  
Pentek: Rámábn, Arlozorov 29, tel.: 62974  
Szombat: Hámizrách, Herzl 87, tel.: 63211  
ORVOSI SZOLGALAT  
HAIFAN  
Állandó orvosi szolgálat a Mágén Dávid Adom állomásain.

**„DO-RE-MI”**  
Tel-Aviv,  
Frischmann 37.  
Tel.: 236458  
Uj és használt zongorák.  
Nagy választék.

**HANS HABE**  
ERŐFESZÍTÉSEK A SZIRIAI ZSIDÓK MEGMENTÉSÉRE  
Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától). — Izrael kormánya folytatja erőfeszítéseit a sziriai zsidók megmentéséért. Minden le-hető eszközzel megpróbálják el-érni üldözöttésük megszüntetését és azt, hogy Sziríát bántatlanul elhagyhassák. Jiszráél Gálili állam miniszter tette ezt a nyilatkozatot a Kneszetben, amikor két napi rendi javaslatra válaszolt a kor-mánya nevében.  
A miniszter elmondotta, hogy Izrael kormánya eddig se volt kö-zömbös e problémával szemben, de az ide irányuló akcióiról szük-ségszerűen nincs helye a nyilván-nosság előtt részletesen beszélni. Az Águdát Jiszráél, a Poalé Agru-dát Jiszráél, a független liberá-lisok, a Máarách, a Gáchál, a Szabad központ és Uri Avnéri ál-tal betérésztet napirendi javasla-tok további megtárgyalását Gálili miniszter kérésére és a javasla-tevők hozzájárulásával, bizottság-hoz utalta.

**HANS HABE**  
MEGJELENT AZ ISBÉTHI: MODERN MAGYAR-HÉBER SZÓTÁR  
26.000 szó, 530 oldalon  
IL. 26.50 Kapható (vidékre és külföldre is) a kiadónál  
GONDOS könyvkereskedés, Haifa, Herzl 16, II., tel. 525-666 és a könyvüzletekben. — A könyvüzleteket Ben Slomo, Haifa, Herzl 6 szol-gálja ki.  
\* Aki mer, az nyer...  
Megjelent a teljes (MANNHEIM-FILE) magyar-héber szótár  
ÁRA: 26.50 IL.  
Árusítás kereskedőknek is.  
**HADASH**  
Tel-Aviv, Nesz Cioná utca (Járkon szállónál) Tel.: 59684

**Spiegel (Reich) Chani emlékére**  
— Halála első évfordulóján —  
Amikor egy évvel ezelőtt el-mament Spiegel Chani, súlyos gyász-borult a családra. Férfje, két leá-nya, a testvérei, rokonsága azóta érzi csak igazán, ki volt a megbol-dogolt. Milyen nagy és fájdalmas a veszteség.

**Spiegel (Reich) Chani emlékére**  
— Halála első évfordulóján —  
Amikor egy évvel ezelőtt el-mament Spiegel Chani, súlyos gyász-borult a családra. Férfje, két leá-nya, a testvérei, rokonsága azóta érzi csak igazán, ki volt a megbol-dogolt. Milyen nagy és fájdalmas a veszteség.

A HITACHDUT OLÉJ HUNGARIA KOZLEMENYEI

ELOZETES ERTESTITES:  
Kérjük, jelezze elő a dátumot, 1972. június 19-re, hétfő este 8 óra-  
kor, a tel-avivi HOH és Bné Herzl  
EVADZÁRO TAEASTJERE.  
Nagyszabású műsor keretében, —  
terített asztalok mellett — zárjuk  
az elhunyt évadot.  
A részletes műsorról a további ro-  
vatinkban fogjuk közölni!  
Az alábbi házasságok már elő-  
re is szeretettel meghívják a két  
egyestűt tagjai barátait és az ér-  
deklődőket, valamint személyi ha-  
rátaikat:  
Abramovits Irén, Berger Magda,  
Heyden Eli, Klein Bözsi, Lámpe-  
l, Hanel, Náhári Zsizi, Neemann Bos-  
ke, Schönberger Irma és Vered-  
Vermes Irén.

1972. június 12-én, hétfőn este 8  
órákor HOH teremben. Hátjarkon  
u. 61. GROH JULIA jubileumi est-  
je. — Közreműködnek: Szalai B.  
Duci zongoraművész, Friedmann  
Gábor heggedűművész. — Konferrál  
Leichtner Eli. — Easyses ár 4 IL.

**MUNKAT KAPHAT**  
A TEL-AVIVI HOH UTJAN  
Varrónók: gepolaj (zsembe, lyvit  
nyelvűdással, napi pár órai ügy-  
köi munkára: idősebb férfi felvess-  
nek, rögzépen imi tudó tisztisse-  
lőnő. Fiatál fiút — 16-17 éves —  
azonnali fizetéssel felvesznek és a  
dekoráció szakmára betanítják. —  
Háziasztás alkalmatlak párszor  
heteenkénti munkára, valamint  
egész- és félnapokra. Egy hónapra,  
napl 8 óral elfoglaltságra — delu-  
tán 4-ig — lábbadozó, beteg hely-  
mellé idősebb nőt, jó feltételekkel  
alkalmazzuk. (Állandó ozeret van).

**MUNKAT KERES**  
A TEL-AVIVI HOH UTJAN  
Kereskedelmi Kisautóval rendel-  
kező egyén délelőtti munkára aru-  
kikhordást felelősséggel vállal.

**HAIFA**  
Hitachdut Oléj Hungaria haifai  
helyi csoportja 1972. június 13-án,  
kedden delután 5 órákor fagyalt-  
delutánt rendez, amelynek kerete-  
ben Berkovits Andor kivánsághang-  
versenyét ad „Régi melódia” cím-  
mel. Házasszónok: Abraham  
Olga, Antal Gina és Rosenfeld Du-  
ci. A haifai és környéki magyar Ji-  
suv minden tagját szeretettel el-  
várjuk.  
A temesvári Zsidó Liceum 1923-  
ban végzett növendékei, akik felső-  
kereskedelmi és gimnáziumi érte-  
ségi tettek, 50 ÉVES ERTESTSEGI  
TALALKOZÓT tartanak a haifai  
HOH teremben (Pezver u. 2. sz.)  
1972. június 28-án, szerdán delután  
5-8 óra között. Aki ezen a talál-  
kozón részt venni óhajtának, közöl-  
jék előzetesen Látter Alexander,  
Haifa, Rech. Zaiman Schneur 36/11.  
sz. — úrral. Telefon: 232-801.  
Teremér hozzájárulás uszonával 3  
font.

**A BNÉ HERZL KOZLEMENYEI**  
Levélcim: POB 4472.  
E heti jótékonycecu klubdelu-  
tánunkat június 11-én, vasárnap del-  
után 5 órákor kezdjük a Herl ka-  
veházban Tel-Aviv Jehuda Hálevi  
Kriehácz Ión Gerwai sarok.  
Házasszónok: KARA MARGIT, Rómi-  
kóvet, kártyát hozza a maguk-  
kal — Szeretettel várunk minden-  
kit Jöjlenek el minél számosab-  
ban

**HABIMA**  
Tel Aviv, június 10., szombat  
EGY KULYA  
VEGRENDELTE  
A kisteremben  
SEFI UR  
FÜGGETLENSÉGI NAPJA  
A TEL-AVIVI MOZIK  
HETI MUSORA  
ELOADASOK KEZDETE:  
4.30 — 1.30 9.30

ALLENBY: Willand  
CINERAMA: Vad vándorok  
GAL: Az ember, aki csak az  
GOLDEN Cine Contin kertje  
OPHIE: Nyugdíjas rendőr  
ORLY: Az ismeretlen velencei  
POLA: A nagyszabású rarmadon  
MAXIM: Grand Hotel  
PEEK: A káposztalok  
PARIS: Hercegnő a szamarhorban  
TECHELET: Iván Denisovits  
egy napja  
SIDOROT: Zorba, a görög  
STUDIO: Két szivdobbanás

**UJ KELET**  
עונו יומי בלתי מבלתי במשה התחנות  
העונות ד"ר ר. הורונו  
העורך האחראי דוד שון  
המחבר: אוי קלל עונו יומי במס  
המלאכה, 52 הרבנות 831 ת.נ. 831  
ÖTVENKETTEDIK ÉVFOLYAM  
שנת-התשישים ושנים  
Főszerkesztő: Dr. MARTON GIZELLA  
Felölő szerkesztő: SCHON DEZSO  
Kiadó: UJ KELET, TICHON JOMI LTD.  
TEL AVIV, Hámehelch 52, P.O.B. 831  
Telefon: 30011

# ביתר

נתון יום  
דפוס: החברה המאוחדת  
לפרסומים והדפסה בע"מ  
תחנת המערכת:  
רח' הרכבת 52, תל-אביב  
טל 37801

## עתה מותר לגלות: תכניות ומירשמי הקרב הסודיים ברמת הגולן-היו כתובים ברוסית

מרבית התכנונים ומירשמי הקרב שישבו על ידו הסודיים מלחמת ששת הימים בטכניקותיהם כנראה זנתלו להצטרפתם. גם הסודיים וגם הרוסים לא אחר מכן על ידו כוחות צה"ל - היו לתכנונים הסודיים של השטח במי הולך הקרב. בהתייחסו למשימה שהוטלה עליו בקשר לעידים שעלו לכבוש גילה רמטכ"ל כובד, המילואים היו אלעזר.

דרו הדגיש שמרבית התכנונים שובו על ידו הסודיים היו על רמה נאותה אולם להצטרפתם. גם הסודיים וגם הרוסים לא אחר מכן על ידו כוחות צה"ל - היו לתכנונים הסודיים של השטח במי הולך הקרב. בהתייחסו למשימה שהוטלה עליו בקשר לעידים שעלו לכבוש גילה רמטכ"ל כובד, המילואים היו אלעזר.

## לספורטאים

### גורל הירידה והאליפות ייקבעו מחר בבלומפילד ובחדרה

גורל האליפות וגורל הירידה בליי אביב נגד הפועל פתח תקוה נצחון לי בה האליפות בכדורגל ייקבעו כנראה מכבי תל-אביב יבטיח לה כמעט סופית מחר במסגרת המחזור ה-28 בשלושת את התואר מבלי להתחשב בתוצאות המשחקים אשר ייערכו באצטדיון בי המשחק בחדרה. אבל כשלוש - ואפילו לומפילד ביפו ובמגרש הפועל בחדרה. חיקו מול הפתח תקוה יסבר שוב את שני מחזורים לפני סוף העונה. מתי המצב בצמרת.

אין אלה המשחקים החיוניים אשר מכבי תל-אביב המובילה בטבלה וביי יערכו מחר - אבל לכל יתר המשחקים ירושלים התוספת את המקום הי קום השיבות פותחה בלבד. אם כי רוב שני בפיגור של 4 נקודות ממכבי. הקבוצות האבקנה עבור שיפור מיקומם ואלו בתחתית. הפועל חדרה התוסיף כן המצב במשחק בין מכבי יפו י סך את המקום ה-15 עם 17 נקודות והפועל תל-אביב הנמצאת במקום ה-14 במשחקים הן המועמדות להצטרף לבנייהודה בירידה לליגה א'.

זהו המצב לפני שריקת הפתיחה מי 14.00 למשחק המוקדם בי בלומפילד. בין הפועל תל-אביב לבין ת"ר תל-אביב. נצחון להפועל במשחק זה יסיים עבורה את סיום הירידה והי פעולת הדרה. תרד לליגה א' לעומת זאת, חיקו של הפועל תל-אביב מול ה"ת"ר יסיר את המ"ל. אבק על הבריחה מהמקום ה-15 פותח לשני המחזורים שנותרו עד לסיום. יש לתת שהפועל תל-אביב תרע הפעם ליהום כדי לצאת מהמצב הכתתי נעים אליו נהדררה הקבוצה אשר רבים נבוא לה השנה סיוויים לזכות ביורא האליפות!

### נכשל מו"מ מוקדם בין אילין ל"פאן-לון"

קבוצת משקיעים מראשונה של אפי רים אילין, ניהלה במחצית הראשונה המשקיעים. אולם לדבריו לא הגיעו מגעים עם הברת "פאן-לון" להצטרף מהצד הן המניות של החברה - זאת מ"ר אברון. גרם הפיסוס שנתן למצבה הכספי של החברה להפסקת הדיונים בין הצדדים מבלי שהעסקה תצא לי פועל.

### המשטרה התנגשה עם חרדים על רקע "מיני"

התנגשות בין מפגנים חרדים לבין ובקש מן המפגנים לשנות את מסלול כוח קטן של משטרה אירעה אתמול הליכתם ולהיכנס אל תוך מגרש הרור לפנות ערב בירושלים. על רקע פתיחה סים.

### בטלה התוכנית לשחרר יולדות לאחר יומיים

לאחרונה פורסמו ידיעות לפיהן קיימי, כניכול, מספר בתי חולים שבהם מקצרים את שעות היולדות. כדי להצי מיד את הדברים על דיוקם מסר דובר משרד הבריאות, כי שעות הממוצעת הכללית של נשים יולדות בבתי חו יולדת טיול במשטרת ירושלים. שנית קף בכאבים כלכלית שתעורר. בסיום המ"י עומדת על 4.02 ימים. יתכן שיש מק רים בודדים בהם. לפי בקשת היוולדת. הסכימו הרופאים להסדרה מוקדם יו

לאחר שראש לשכת הסיוור במשטרת מרחב ירושלים, רב פקד יעקב גורזמן, הצליח לשכנע את הרב עמרם בלוי להי זור בשקט לביתו, פנתה קבוצת המפי גנים כולה לעבר שכונת מאה שערים שהיא שרה: "עוצו עצה ותופרו".

### קבוצות מחוז הדרום תאגורנה מחר כוח לקראת השבת הבאה

משחקי השבת

מכבי תל-אביב	27	16-38
ביתר ירושלים	27	31-13
הכח רמת-גן	27	25-38
הפועל חיפה	27	32-17
מכבי נתניה	27	26-32
מכבי יפו	27	21-30
הפועל ירושלים	27	23-25
ש"מ	27	27-22
ביתר תל-אביב	27	25-20
הפועל באר-שבע	27	25-28
הפועל כפר-סבא	27	24-29
הפועל פתח-תקוה	27	30-22
שומון תל-אביב	27	23-34
הפועל תל-אביב	27	22-32
הפועל חדרה	27	17-27
בנייהודה	27	14-39

### 15,000 ילדים מ"השטחים" לקייטנות

מפעל הקייטנות של משרד הסעד לילדים מהשטחים המוחזקים יקום הי שנה כ-4,500 ילדים מוצעות עזה ואלי עריש, ו-11,000 ילדים מיהודה ושומר רון.

בשלושה ימי עיון שהתקיימו באשק לון כדי להכשיר עובדים ערבים בי שטחים המוחזק - לטוב כמדורכים בי קייטנות, השתתפו 40 מדורכים.

הקייטנות נערכות מאז מלחמת ששת הימים. רוב הילדים ממשפחות נזקקות אשר לידותם נמצאים במשפול משרד הי סעד וילדי מוסדות סעד ממשלתיים י ציבוריים. הקייטנות נערכות חלקן ב שטחים המוחזקים עצמם. קייטנות יי מיות. ובקייטנות עם פנימה באזור ובסניני עלי שליד הרצליה.

### נהרג נער רוכב אופניים

עובדיה הקרי. בן 13, מפתח תקוה. נהרג מפגיעת משאית בעת שרכב על אופנים ברחוב רבקה נוביל. הילד נפגע כאשר נהי המשאית. משה טביב, פנה למטבח צדדית וחי נגש בו. הנהג נעצר ושוחרר בערבות. מגורים הנוכחיים עם השדה.

### המשטרה התנגשה עם חרדים על רקע "מיני"

התנגשות בין מפגנים חרדים לבין ובקש מן המפגנים לשנות את מסלול כוח קטן של משטרה אירעה אתמול הליכתם ולהיכנס אל תוך מגרש הרור לפנות ערב בירושלים. על רקע פתיחה סים.

### בטלה התוכנית לשחרר יולדות לאחר יומיים

לאחרונה פורסמו ידיעות לפיהן קיימי, כניכול, מספר בתי חולים שבהם מקצרים את שעות היולדות. כדי להצי מיד את הדברים על דיוקם מסר דובר משרד הבריאות, כי שעות הממוצעת הכללית של נשים יולדות בבתי חו יולדת טיול במשטרת ירושלים. שנית קף בכאבים כלכלית שתעורר. בסיום המ"י עומדת על 4.02 ימים. יתכן שיש מק רים בודדים בהם. לפי בקשת היוולדת. הסכימו הרופאים להסדרה מוקדם יו

### קבוצות משקיעים מראשונה של אפי רים אילין, ניהלה במחצית הראשונה המשקיעים. אולם לדבריו לא הגיעו מגעים עם הברת "פאן-לון" להצטרף מהצד הן המניות של החברה - זאת מ"ר אברון. גרם הפיסוס שנתן למצבה הכספי של החברה להפסקת הדיונים בין הצדדים מבלי שהעסקה תצא לי פועל.

מר אברון מסר עוד, כי בטרם סרר סמו בעתונות הידיעות על מצבה הכספי של החברה, היו לו גם תוכניות להפכה להגדה ציבורית.

מר ארנון אילין, (בנו של אפרים אילין והשותף עמו בעסקים) אשר את דבר המגעים, אך לעצרת העסקה "התפוצצה" עוד בטרם פורסמו הידיעות על פארלון בעתונות.

מחוגים המקורבים להתרחשויות, נר דע, כי בפרישת פארלון צפויות עדיין התפתחויות נוספות ואין לראות עדיין את השותפות בין פילץ לפארלון כסרי פית.

# השפט חברים

הנוסע צודק תמיד - והי סיסמתנו וכל חבר ועובד ליד ההגה משתל לשרת את נוסעיו בנאמנות ועבר פנים יפות. אף-על-פי כן, אדם הוא רק אדם ואם יש תלונות או טענות - נגד חבר או עובד האגודה הן מובאות לבור פני משפט החברים. יש לנוסע כתובת להגיא את טענותיו; יש לאגד משפט חברים לבחון אותן ולהסיק מסקנות לפי הצורך.

## זהו אנד

### המשורר הרוסי יהודי יוסף ברודסקי העדיף את ארה"ב על ישראל

המשורר הסובייטי יהודי, יוסף ברודסקי, 32, הנחשב על ידי אינטלקטואלים סובייטיים ליברלים ועל ידי מלור מרים מערביים, כמשורר הרוסי הכשר רוני ביותר, עזב את בריה"מ ויצא לי ארה"ב - על כך הודיע אתמול העיר תלן "טיימס". מפי כתבו במסגרת, הן מסתמך על מקורות מהימנים.

המקורות אמרו, כי זמן קצר לפני בואו של המשורר ניקסון למסוכתה הוד מן ברודסקי, אשר השתדל זה מכבר להגר לבריה"מ, שמום שלא ראה אפי שרירות ליפרסם את כתביו במסוכתה אל המשטרה החשאית ושם הוצע לו היתר לצאת את ברית המועצות כדי לעלות לישראל. אולם המקורות הביעו רדאות, כי מגמת פניו של ברודסקי היתה ארצות הברית.



כת דרית יפאנית, אגודת הנוצי רים היפאנים - ירדתי ישראל, העניקה אתמול תרומה בסך 300 דולר למגן דוד אדום בירושלים כאת השתתפות בצערי ותמצלות על הרצח בלוד. נציג הכת בישראל, קינזי צוויטה, אמר, כי תרומה נוספת של 500 דולר תועבר בקרוב על ידו אגודת הכת ב יפאן לידו שגורר ישראל כדי שימסרנה למגן דוד אדום.

פרופ' פליסיקה באוניברסיטת בר אילן משה ישר, פרויקטור באוניברסיטת סת בר אילן קיבל בימים אלה הודעה מופאן, שסבור על התפתחות מיניקת הקואנטים יתורגם לשפה היפאנית. ספר זה מתורגם עתה גם לשפה הי רונית.

עד כה טרם נקבע אם מותה של התירית זקלין סמית, תלמידת אילון קיבוץ זקני מייכא שנתגלתה שלישים לא הרחק מהשטח. נגרם כתוצאה מן מעשה רצח או לא.

# עדות ראשונה של נאשם בשוד הבנק בראשל"צ לביא סיפר בבית המשפט את האמת; הודעתי במשטרה היתה כולה שקר

יחזור לבד הביתה. הלקחי מהצוק לכיוון בתים ובעבור כמה זמן פגשתי את אורי מורחי ועקב חרי (שניים מן הנאשמים). שאלתי את האם ראו את בני גזול? והשיבו בשלילה. שאלתי מה הם עושים והם סיפרו שלקחו "טרופי" של ל.ס.ה. וזכרם מסוככים בחוף. דיברתי איתם, וזכרתי את ראיית נידחת משטרה באה מן החורשה. אמרתי לשניים, שאם יעצרו אותי שיגידו שבאנו ביחד. כשהמשטרה התקרבה נכנסתי למים עם הנאשמים וזיכתי צאתי. הנאשם טען, כי עשה זאת כיוון שהיה לו שיוור. השיב ביחס התייחס לזיוקם למים. לראות בניגודי. המכשיר הנאשם טען כי היה אחד העדים. מאנשי המשטרה, כי היה בראשון-לציון כשבוטחים לפני הדין.

לשאלה, מדוע היה הסודר שלו קרוע אותו בוקר, שהרי בבית המשפט הוא מקפיד להופיע לבוש היטב ומסודר, השיב לביא, כי הסודר נקרע כי נראה בעת שבאו השוטרים לעצרו על החוף ליד פלמחים. הוא הודה, שהסודר קרע לא השתמשו אז בכוח נגדו וכי לא יצא לחוף עם סודר קרוע.

הנאשם הכחיש כל שייכות לשוד וטען: "לא השתתפתי בשוד הזה וזכרתי היים שלי לא נעצרת על שוד". הוא סיפר: כי בלילה שלפני השוד בילה במאריאנה" עד הבוקר, לרגל נסיעת בני של בעל המועדון, מר לוי להרצל. שעה 4.30 בבוקר ביקש ממנו בחור בשם מאיר לוי"ה המכונה "מקוק", שי יתן לו את מכוניתו. כי הוא צריך לקפוץ לחוף פלמחים ולמסור שם לי בני גזול". כי סילה היתה צריכה להגיע - לא תגיע. לביא אמר לו "הוא צריך את המכונית כדי ללנות את חברו לנגל התעופה לוד, אולם לדבריו הסכים לנסוע בעצמו לפלמחים ולמסור את החודעה לגזול".

לדברי הנאשם, הוא יצא לפלמחים עם עוד שניים, והגיעו אל הצוק שבי חוף בשעה 8.30-8.14. אולם לא מצא רב ברצח סוכן הפיס משה וולברגר לפי ני שמונה שנים.

אחריה, עם תום החקירה, ביקשתי משטרה לבטל את צו העצרה, מאחר ולא הועלו הוכחות שיהיה בהן כדי להשטיר את החשוד למעשה רצח א.ה. השופט א.ד. בר הורה לבטל את העצרה ואסר את פרסום שמו של האיש.

**הוארך מעצרו של חשוד ברצח**

שופט בית משפט המחוזי בחיפה, ע. סלונים האריך אתמול את מעצרו של יוסף בן רפאל דינגו, 22, החשוד ברצח, עד תום כרוך דינגו. כנגד נאשם זה הגיש סגן פרקליט מחוז חיפה י. רייס כתב אישום ברצח ושוד מיוזמי.

התביעה טוענת, כי הנאשם רצח ב" 9 במאוס את סטיואג הילקוט יעקב מנטו, 70, שנמצא מטל ללא רוח חיים בפחה ביתר שבחוב לונק ב" 24.

# ליקויים חמורים במשטח החניה והתידלוק של מטוס ה"ג'מבו" של "אל-על" שמונה חודשים לאחר התאריך הנקוב - לא סיימה "מקורות" את העבודה

קידוחי ביקורת שעשתה מע"צ בטון הוכיחו כי הדבק בו השתמשה "מקורות" לאחרי הבקיעים אינו יעיל, חונים בגלל התעופה ציינו באוני כי קיים גם אחור של 5 חודשים כי השלמת סגולת הסעה מבטון בן 40 אלף מ"ר ע"י "מקורות".

חברת "מקורות" אגנס השלימה את היציקה אולם מע"צ - הממונה על עבודות פיתח הסלילה בשדה, לא קיבלה ולא אישרה עדיין את קבלת היציקה ולעומת זאת הצביעה על ליקויים מסכנים באיכות הביצוע. למרות זאת לא מנע הדבר ממקורות מלצאת במסוקים מלונים בתצ"צ לזמים בעיתונות. תוך כיוודים עצמיים על ביצוע המשימה במלואה.

בסירי שערותי לאחורנה על היציקה, יזמרים להיות מומלאים בחומר אלסטי אטום. אולם לא כולם מומלאים בקפדנות וקיימת סכנה של הידחת מים אשר יערערו את התשתית והצינורות אבק וחול, כידוע מסכו האבק את מנועי המסוקים כאשר הוא נשאב ע"י כנסי האויר שלהם.

לדעת מומחים בשדה נגרמו הבקיעים עקב מינון ואפשרה מרושלים של הדין טון ואחור בחריצות. עובי שכבת הבטון הוא 35 ס"מ.

חבר קיבוץ כיסופים שבנגב המערבי, רמי קטב, 23, ניספה ביום ד' בתאריך עבודה שארעה באסס התבואות של המשק.

חבריו, שחשבו כי הוא נעדר פתחו בחיפושים אחריו. המנהל היה אחראי על הפעלת האסס וחברי המשק הרגישו במעוררו ביום ד' לפנות ערב. בשעה 9 בערב נמסרה הודעה על העדרו למשטרה אופקים וחולית שוטרים במפקדו של מפקד החנה, מפקח דוד ברקי הגיעה למשק ופתחה בחיפושים בו בזמן עסקת יחידה של הצבא במיסקוט ובחיפושים מחוק לשטח המיסקוט. החיפושים נמשכו במשך כל שעות הלילה ועם צאת השמש הודיעו כוח משטרה נוסף, לאחר שהחיפושים רדו העבודה על מנת לחקור ולקבוע בתוך ומחוז לגבולות המשק לא נתנו

מחר תהיה בשוק ההופשי של לונדון עלה אתמול ב-1.90 דולר לאוני קיה. כמה דקות לאחר שהסחר חודש בשעות הבוקר.

## מאולם בית-המשפט

### חשוד ברצח שוחרר בגלל חוסר הוכחות

חושב חיפה, שנעצר לפני שבוע כי חשוד ברצח סוכן מפעל הפיס, שוחרר אתמול ממעצרו, לאחר שהמשטרה לא העלתה הוכחות נגדו.

החשוד, ששמו נאסר לפרסום, הובא לבית משפט השלום בחיפה, לאחר ש בוט מעצרו לצורך חקירה. האיש נעצר ביום 15 עבר 15 ימים לחקירה, לי אחר שהמשטרה חשדה בו כי היה מעורב רב ברצח סוכן הפיס משה וולברגר לפי ני שמונה שנים.

אחריה, עם תום החקירה, ביקשתי משטרה לבטל את צו העצרה, מאחר ולא הועלו הוכחות שיהיה בהן כדי להשטיר את החשוד למעשה רצח א.ה. השופט א.ד. בר הורה לבטל את העצרה ואסר את פרסום שמו של האיש.

### הוארך מעצרו של חשוד ברצח

שופט בית משפט המחוזי בחיפה, ע. סלונים האריך אתמול את מעצרו של יוסף בן רפאל דינגו, 22, החשוד ברצח, עד תום כרוך דינגו. כנגד נאשם זה הגיש סגן פרקליט מחוז חיפה י. רייס כתב אישום ברצח ושוד מיוזמי.

התביעה טוענת, כי הנאשם רצח ב" 9 במאוס את סטיואג הילקוט יעקב מנטו, 70, שנמצא מטל ללא רוח חיים בפחה ביתר שבחוב לונק ב" 24.

### מאסר וקנס למוכר חומר פורנוגרפי

שבוע מאסר בפועל ו-1,000 לירות קנס - גזר אתמול בית המשפט בהגנתו של שמואל איזנברג, 58, בעל חנות ספרים בצפת עילית, לאחר ש נמצא אשם בהחזקת חומר תועבה וניחול עסק לשם מכירתו.

משפטו של שמואל איזנברג הניח ה" ראשון שנערך בעקבות פשיטת הפתע של המשטרה לפני כשבועיים ברחבי הארץ, על מפעלי ספרות פורנוגרפית. בדיון ישב שופט השלום הראשי ב" צפת, מר אליאס כריילי, שציווה גם על השמדת החומר שנמצא בחנותו של הנאשם.

### הוסר איום השבתת מפעלי הטקסטיל בפ"ת

האיום בהשבתת מפעלי הטקסטיל "שרון", רמת סיב" והמטוויות המאוחדות, שבא לאחר שבתות האשט במפעל לים אלה, הוסר לאחר ישיבת תיווך דחופה שזומנה ע"י הממונה הראשי של יחסי העבודה, עויד גדעון בן ישי, רא"ל, בהשתתפות מר גדעון הילקוט מ" התאחדות התעשייתיים מר שאול חר" נם ממועצת פועלי פ"ת ונציגי המפעל לים.

בין הצדדים הוסכם שהעובדים יחזרו לעבודה הקינה בהתאם לבקשת מועצת פועלי פ"ת, והפגישות בין הצדדים שי תוכננו ולא נתקיימו עקב שבתות ה" האטת יתקיימו החל מיום א'.

# לגבר שבאופנה חולצות קיץ של "אתא"

מבחר חדיש ואופנתי של כותנות קיץ לגברים מדקרון-כותנה בשלל גוונים ודוגמאות במידות שונות - החל מנערים וכלה במידות גדולות במיוחד.

חולצת "מיני" מרקון כותנה בארינת שוטונו שילוב של 2 גוונים בארץ צווארון ספורטיבי וניח מצוי בצבעי כחול, וזב וארום שנים ומרובים. מחיר: 26.95 ל"י

חולצת האחרון שהגיעו סיאורופר חולצת בארינת seer-sucker מצבעי פסטל חבלת צוהוב ורודק, צווארון אופות, כיס בחזית. מחיר: 26.95 ל"י

חולצת כותנה בהרפסים צבעוניים בסגנון "פיש וורלד" מצוי בשילובים של 3 גוונים שונים. צווארון ארוך, ניתן לכבישה עם עיבה, שרוול ארוך, כיס בחזית. מחיר: 29.95 ל"י

חולצת הדקרון כותנה בארינת פסי וסאקר בצבע ונוד רדקס דשי צווארון מפותח-יחול לרכישה עם עיבה מצוי בחברת ירוק ואפרסח. מחיר: 26.95 ל"י

# פורץ שנמלט משוטרים נורה ונפצע במותניו פעם שניה תוך יממה

פורץ בן 25, תושב הרצליה, נפ" צע אור ליום אתמול, בשעה 2 כי לילת יחידות איש משטרה בעת מנוי סה מביצוע שוד בצרכניה ברעננה. איש המשטרה פתח באש לאחר

## מיומן המשטרה

עציר נתן בי"ס באף חברו לכלא

עציר חשוד בנשיכת אפי עציר אחרי בבית המעצר ביגור נעצר ל-10 ימים לחקירה בבית המשפט מחוזי בחיפה.

בא כח המשטרה טען בפני השופט כי החשוד כרים עליו נגס ב" אפו של עציר אחר. עוין שדחה נגרם לו לחבלה שהצריכה את אישפוזו ב" בית חולים. כאמור, הורה השופט א.ד. בר לעצור את החשוד לחקירה.

# שני ישראלים הקימו בפליפינים מושב לדוגמא

היחסים הטובים בין ישראל לבין ה" פליפינים הולכים ומתחזקים - אמר אתמול בן יעקב אבנון, שגריר ישראל במנילה, בשוה ארצה, עם סיום כהונה של ארבע שנים בתפקיד זה.

מר אבנון הצביע גם על יחסי המסחר ההולכים ומתפתחים. כאשר מנגלה ר" כעת בישראל דשנים ואבירייה השקיה לו לשהות בארץ כמה שנים. שגריריה בעוד שישאל מייבאת מהפליפינים, החדש של ישראל במנילה טרם נקבע.

# עפולה איכזבה את העהלגם מגהוזיה לא מצאן תעסוקה מתאימה

30 משפחות עולים מגרוזיה עובו ב" תקופה האחרונה את עפולה ועזרו ל" מרכז הארץ.

העולים נימקו את צעדם בכך, שה" מקום אינו מאפשר להם להיות את חיהם לפי דרכם.

ארץ, התברר כי הסיבה היא בטיקיה כלכלית, חלק מהעובדים הם אנשים שעסקו בחרי"ל במסחר, ובעפולה לא נמצאה להם אפשרות לעסוק בזה. א" הרים הם פועלים פשוטים שניסו לזיי" קלט במפעלי תעשייה מקומיים, אך השכר הנמוך, ביחוד בענף ה"א"ל, אולם, מתוך שיקוח עם אלה שני" הרתיע אותם.



# שר החוץ, אבא אבן, מתח ביקורת על גונאר יארינג: שליח האו"ם נקט עמדה חד צדדית

שר החוץ, אבא אבן, מתח ביקורת על גונאר יארינג, שליח האו"ם, על עמדתו החד צדדית בעניין תלנת סואץ. אבן טוען כי יארינג נקט עמדה חד צדדית על ידי הגנתו של ישראל ופיקוח על ירי ישראל אל עבר עזה, וזאת בניגוד למה שהאו"ם דורש. אבן טוען כי יארינג אינו מייצג את האו"ם באופן נייטרלי, אלא את האינטרסים של ישראל.

# טיימס: הרצח בנמל התעופה לוד גרם חויה מכאיבה לעם היפאני

המכתב שנשלח לטיימס על ידי חוקרי רצח יפאנים, גרם חויה מכאיבה לעם היפאני. המכתב מתאר את הרצח בנמל התעופה לוד, וטוען כי הרצח נעשה על ידי יפאנים. המכתב מביע את הכאב וההתרגשות של היפאנים כלפי ישראל, וטוען כי הרצח הוא פשע נגד האנושות.

# ממשלת ארה"ב תובעת להפעיל יד קשה נגד חוטפי מטוסים

המדינה הממשלתית על בסיס התעוררות הממשלה לתובע את חוטפי מטוסים. הממשלה תפעיל יד קשה נגד חוטפי מטוסים, ותיקח את כל האמצעים כדי למנוע את הרצח. הממשלה תפעיל את כל האמצעים כדי למנוע את הרצח, ותיקח את כל האמצעים כדי למנוע את הרצח.

# שר ההסברה המצרי: סידקי לא שיבח התקפת היפאנים בלוד

שר ההסברה המצרי, סידקי, לא שיבח את התקפת היפאנים בלוד. סידקי טוען כי התקפת היפאנים בלוד היא פשע נגד האנושות, וכי היא נעשתה על ידי יפאנים. סידקי טוען כי התקפת היפאנים בלוד היא פשע נגד האנושות, וכי היא נעשתה על ידי יפאנים.

# טייסי ארה"ב תובעים הפסקת היבוא מאלג'יריה עד שיוסגרו חוטפי המטוס

טייסי ארה"ב תובעים הפסקת היבוא מאלג'יריה עד שיוסגרו חוטפי המטוס. הטייסי טוענים כי היבוא מאלג'יריה תומך את הממשלה האלג'ירית, וכי הוא תומך את חוטפי המטוס. הטייסי טוענים כי היבוא מאלג'יריה תומך את הממשלה האלג'ירית, וכי הוא תומך את חוטפי המטוס.

# חשש שוא לגבי מטוס "סוויס-אייר"

חשש שוא לגבי מטוס "סוויס-אייר". חשש שוא לגבי מטוס "סוויס-אייר" שצויין כי ייתכן ויש בו פגם. חשש שוא לגבי מטוס "סוויס-אייר" שצויין כי ייתכן ויש בו פגם. חשש שוא לגבי מטוס "סוויס-אייר" שצויין כי ייתכן ויש בו פגם.

# שר המלחמה המצרי הגיע לשיחות במוסקבה

שר המלחמה המצרי הגיע לשיחות במוסקבה. שר המלחמה המצרי הגיע לשיחות במוסקבה עם שר המלחמה הסובייטי. השיחות נערכו בנושא הפסקת האש בין ישראל למצרים. השיחות נערכו בנושא הפסקת האש בין ישראל למצרים.

## בירושלים

# בירושלים

## בונה "רסקו" דירות נאות במחיר סביר



- קרקע פרטית
- דירות בנות 3 חדרים עם חסקה מרכזית
- מטבח משוכלל עם ארונות פורמייקה
- אנטנה מרכזית לרדיו ולטלוויזיה
- גז מרכזי

פנת חמד זו מוקמת בפנת הרחובות חזקיהו המלך ודוסתאי, בסנימון ירושלים. מספר הדירות מוגבל.



**רסקו**  
RASSCO

הרשמה וקבלת פרטים: משרדי רסקו רחוב שמאי 8, ירושלים, טל. 224421

**על רסקו אפשר לסמוך!**

# יפאן אינה מתכוונת לשנות מדיניותה כלפי ארצות ערב

תחילת מידע עם לבנון בקשר ליפאנים שהצטרפו לשורות המבחלים. יפאן אינה מתכוונת לשנות מדיניותה כלפי ארצות ערב. יפאן אינה מתכוונת לשנות מדיניותה כלפי ארצות ערב.

## מנהיג דת ברוסיה האזין ל"קולות אלוהיים" שבאו מהמערב

מנהיג דת ברוסיה האזין ל"קולות אלוהיים" שבאו מהמערב. מנהיג דת ברוסיה האזין ל"קולות אלוהיים" שבאו מהמערב. מנהיג דת ברוסיה האזין ל"קולות אלוהיים" שבאו מהמערב.

## בישראל אין מקום למשרד מיוחד לבניה

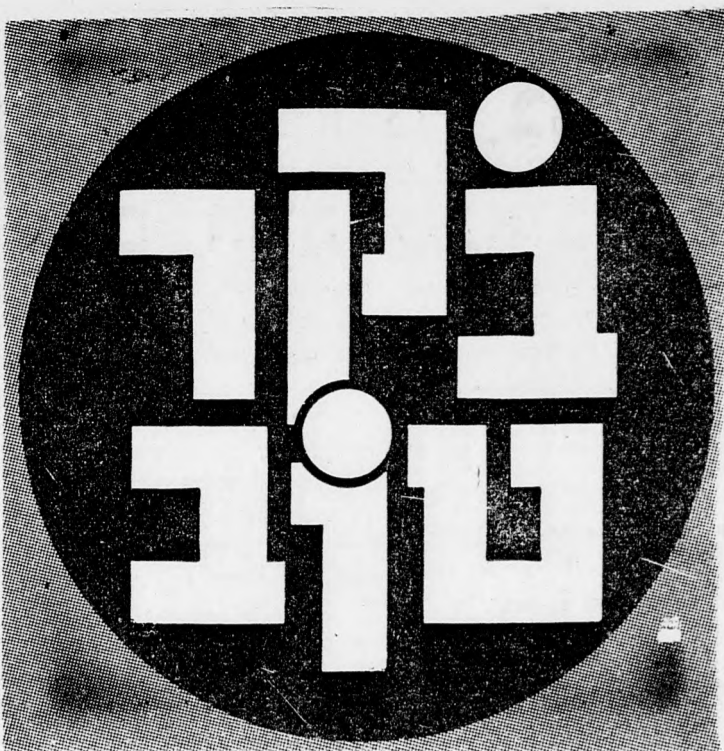
בישראל אין מקום למשרד מיוחד לבניה. בישראל אין מקום למשרד מיוחד לבניה. בישראל אין מקום למשרד מיוחד לבניה.

השר ספיר  
אם יגדלו  
תביעות השכר  
נגיע למיתון

אם השכר יעלה מעל 11-12 האר  
הזיז המוסכמים, (כולל תוספת יוקר ו-  
תוספת שכר ש לשלושת החודשים האחרונים)  
שכר והולדת המיסים ב-5 אחוזים) אין  
כוח בעולם שימנע את המהפכה והתביעה  
זה כדור שלג שיתגלגל לרעת העובדים  
דום ולרעת המדינה — אמר אתמול שר  
האוצר, מר פנחס ספיר, בכנס רואי  
השכר במועדון "אנדרה" בהרצליה.

בתשובה לשאלה על מדיניות השכר  
הוסכם התכנית, אמר שר האוצר, שבר  
נידון לעסקת החבילה בשנת 1971  
שהממשלה היתה גורם פעיל בה, הסכם  
המסגרת נחתם בין התעשייתנים והעובדים  
דבר מתוך רצון טוב והממשלה לא התערבה  
עמו, שר האוצר הביע תקווה, שיגישו  
התורמים יגיעו לידו הסדר, כן הדגיש.  
שהממשלה מצידה פרעה את השטרות  
שלה והגדילה את ההכנסה הפנימית של  
המדינה על ידי הקטנת המיסים בה  
מישה אחוזים.

השר הוסיף שאם יגדלו תביעות ה-  
שכר ותמחירים — עלול הדבר לגרום  
למיתון.



עתון הבוקר  
הנפוץ ביותר  
בישראל

מס' 178 • יום ששי, כ"ז סיון תשל"ב • 9.672

בריה"מ החלה במסע התקרבות כלפי  
ס'ו; סימני היענות מצד פק'ו

מקורות מזה איווסיים אמרו את  
מקורות מזה איווסיים אמרו את  
מקורות מזה איווסיים אמרו את  
מקורות מזה איווסיים אמרו את

אם לא ינקוט האו"ם בצעדים נגד חטיפות  
ארגון הטייסים הבינלאומי ישבית  
את קוי התעופה בעולם ב-19 ביוני

הפרציה הבינלאומית של טייסי הב"ב  
רוח התעופה הודיעה אתמול, כי היא  
תפרוק בשביתה בת 24 שעות בחגגי ה-  
עולם ב-19 ביוני אלא אם כן ינקוט  
האו"ם צעדים יעילים נגד חטיפות מטו-  
סי.

הפרציה המייצגת 64 ארגוני טיי-  
סים ברחבי העולם, ובהם 50 אגף הב"ב  
ריב, הודיעה על צעד זה בעקבות כנס  
שנמשך יום שלם.  
היא מסרה, כי ההחלטה נתקבלה ל-  
נוכח כשלוש וחצי עשורים של הצר-  
עים שננקטו עד כה על ידי האו"ם.  
הארגון הבינלאומי לתעופה אזרחית,  
ממשלות וגופים אחרים, לנוכח המשך  
השיפתם של נוסעים, אנשי צוות ומטו-  
סיים לסכנת שאין לסבול אותן.  
ארגון הטייסים הנוסף, כי הוא דר  
רש לכנס בדחיפות את מועצת הבטי-  
חות, לא יאחר מה-16 ביוני.

מטוסי ארה"ב ממשיכים להפציץ מטרות בצפון-וייטנאם  
האנוני: הפצצת הדייקים יוצרת  
מצב מסוכן לאוכלוסיה האזרחית

צפון וייטנאם הכריזה אתמול, כי ה-  
הפצצות האמריקאיות על שתי החיילים  
נגד שבטנות בצפון וייטנאם גורמות  
נוכח המיר ועוללות ליצור מצב מסוכן  
לאוכלוסיה בעלת הנשמה הקרובה.  
דובר ממשלת האו"ם בשיחות פאריז  
אמר, כי חיל האוויר האמריקאי עוסק  
עמו, על פי הוראות הנשיא ניקסון,  
בגל הפצצות נגד מערכת הדייקים ה-  
הוינתי, במטרה, להשיל טורח על ה-  
אוכלוסיה הוייטנאמית האזרחית.  
הדובר, תאן לה, אמר במסיבת עית-  
נאים כי הצפון וייטנאמים, "מסוגלים ל-  
התגבר על אסונות טבע, אולם התקפות  
האוויר המוגברות על האוכלוסיה מטבע  
הדברים יחלישו את יכולת העמידה  
נגד טפונות".

עונאים בבירות:  
אנשי חיל-הים חקרו  
דייג במימי לבנון  
ביקשו לאתר עמדות מחבלים  
גיחה נמוכה שר מטוסים ישראליים

מטוסי חיל האוויר הישראליים חדרו  
אתמול לתחום האווירי של לבנון, זה  
היום הרביעי בהצפייה, זאת אמרו  
עירי רמת השרון לבנון.  
סוכנות הידיעות הצרפתית מוסרת  
כי ארבעה מטוסים ישראליים מדגם  
"הקוקו" חדרו בבוקר סמוך לשעה  
10 לתחום האווירי של לבנון וטסו מי-  
על לאורך מרג' עיו וערקוב, משקרי  
פיה אמרו כי הפעם טסו המטוסים  
בגובה נמוך בהרבה מאשר כרגיל.  
שלוש עמדות לבנון אסרו על הדייגים כי  
אזור צור לצאת לדייג, מאחר שאין  
נית מלהמח האויירי עצה אור ל-  
בדורם התקדמו כוחות סייגון כי



אתה נותן בית למשפחתך. תן להם את הטוב ביותר  
שיכון עובדים בנתה בעשרות השנים האחרונות  
עשרות אלפי דירות ופיתחה איזורי מגורים  
חדשים. עד היום הם נחשבים לדיוור טוב ושכונות  
יוקרה ושומרים על ערכם המלא.  
גם היום אתה מקבל בשיכון עובדים דירה  
מתוכננת היטב בתוך מסגרת תכנון סביבתי מקיף,  
ההולם את צרכי המשפחה כולה.

עם רמת הביצוע וטיב החומרים המושקעים  
בדירתך, מובטח לך שרכשת בית נאה לדורות.  
דירה בשיכון עובדים טובה כהשקעה



שיכון  
עובדים  
טובה  
כהשקעה

לבנון ניסחה חוק  
נגד חוטפי מטוסים

ממשלת לבנון ניסחה הוקה מיוחדת  
בענין החיילים המשפטיים נגד הא-  
שים האזרחיים החוטפים מטוסים —  
אמר הדייג מנייטברון החוק המבטיח,  
הדובר אמר, כי הממשלה תטנה אל  
בית המחוקקים בבקשה שיכלול בסדר  
היום של חוק, תוך פרק זמן קצר ככל  
האפשר, לאישור אמנות טוקיו והאג  
המתייחסות לדיורי מעשי אלימות והת-  
קפות המכוונות נגד התעופה האזרחית.  
הדובר הוסיף, כי הקבינט הלבנוני  
אשר את אמנת טוקיו בישיבתו ב-25  
במאי 1971 ואת אמנת האג בישיבה  
שערכה ב-11 באוגוסט 1971.

בקפריסין מקוים לפתור  
את בעיית העדות

מזכיר האו"ם קורט ואלדהיים הגיע  
אתמול לאנקרה, כדי לדון עם נצי-  
גים תורכיים על המשבר הקפריסאי. צים  
במסגרת ביקורו הוא עמד להיפגש  
עם ראש ממשלת תורכיה פריט מלן  
ועם הנשיא צבדט סוניי.  
היום יוצא מזכיר האו"ם לאתונה  
שם ייפגש עם מנהיגי יוון.  
אתמול לפני כנס של מנהיגים של  
מזכיר האו"ם כנס של מנהיגים של  
העדות היווניות התורכית בקפריסיה.  
במסגרת המאמצים להשיג את הש-  
חות הבין עדתיות, שהתמוטטו לפני תורכיים באי-  
כוחות 27 אנשים.



# Jóváhagyták Tel-Aviv 271 millió fontos költségvetését

Haifa költségvetése 140 millió

Tel-Aviv városi tanácsa tegnapelőtt este a koalíció szótöbbségével jóváhagyta az 1972. évi költségvetési javaslatot, amelynek összege kerekén 271 millió font — 47 millióval, azaz 21 százalékkal több a tavalyinál. Ez az összeg nem foglalja magában a városi körházak költségvetését, amelyeket a kormány egyenesen finanszíroz.

A költségvetési vitában, amely hét órán át tartott, a hangulat néha igen feszült volt és az egyes városatyák magas tónusokat használtak. Dávid Schiffmann, a Gáchál tanácsosa súlyos támadást intézett Rabinovics polgármester ellen, akit azzal vádolt, hogy egyedül határoz, nem tanácskozik a meg az ügyeket munkatársai-val. Schiffmann elvárta, Me-nachem Szávidor, aki az ellenzéki vezetője, kikelt a tengerparti szállodák építése ellen és azt mondta, hogy nemcsak a turisztikát kell fejleszteni a városban. A továbbiakban kevésbé népszerű kijelentést tett:

„A város alkalmazottai Insták és nem végzik kötelességüket”. Zeév Weiner, a városvezető-ség tagja diadékos szavakkal méltatta a város-évkönyvet, amelyet Jozsef Golán (Fettmann) szerkesztett, majd elutasította az ellenzék vádaskodásait, mintha a város nem lenne eleget a szegény-nyegyek problémájának megoldására. Megállapította, hogy a probléma nem városi, hanem országos jellegű, ennek ellenére azonban Tel Aviv az élen jár az ország városai között ebben a kérdésben.

Aháron Meltzer ügyvéd azt a javaslatot tette, hogy szombati napokon ingyenes belépést biztosítsanak a városi múzeumba és állítsanak fel városi rendőrséget.

## Meyer Lansky a Legfelsőbb Bíróságon tagadja kapcsolatait az alvilággal

Az amerikai esküdtsek bűnösnek mondták Lanskyt és Cellint „adócsalási szövetkezésben”

A legfelsőbb bíróság tegnap újabb tárgyalást tartott Meyer Lansky ügyében, aki order niszit kért a belügyminiszter ellen, azaz, hogy indokolja meg, miért nem hajlandó Lanskynek megadni az oléjogot a hazatérési törvény alapján. Az előző tárgyaláson az államügyész előterjesztette azt a terjedelmes terhelő anyagot, amelyet az Egyesült Államok igazságügyminisztériumától kapott Lansky múltjáról vonatkozólag. Erre adott igen részletes választ a tegnapi tárgyaláson Joram Elroi, Lansky ügyvédje, aki azt hangoztatta, hogy a sok okmányban együttvéve nincsen semmiféle bizonyíték arra vonatkozólag, hogy Lansky bűnöző vagy pedig az amerikai alvilág tagja lenne. A tárgyalást ma folytatják.

## Az ifjú házaspárok lakása — nem sürgős

A fiatal házaspárok lakás-igényeinek prioritása csak harmadik helyre került abban a közvéleménykutatásban, amelyet az üzemevezetők és igazgatók körében rendeztek. Az izraeli üzemevezetési központ tagjainak 50 százaléka úgy véli, hogy első helyen a sokgyermekes családok lakásairól kell gondoskodni, 45 százalékuk az új olék lakásait helyezi előtérbe (a nyugati államokból jövő olék kivételével) és csupán 5 százalék helyezi az ifjú házaspárokat az első helyre. A kérdezettek 59 százaléka úgy véli, hogy a nyugati országokból jövő olék a prioritási ranglétra legalsó helyén van.

A Gáchál képviselő az ülés elején tüntetőleg kivonult, illymódon tiltakozva az ellen, hogy egyetlen ülésen akarják jóváhagyni a költségvetést és különböző adó-rendeleteket. A jóváhagyott költségvetés értelmében Haifán 25 százalékkal emelték a 90 négyzetméternél nem nagyobb lakások adóját, és 40 százalékkal a nagyobb lakásokat. Olyan esetekben azonban, amikor a család havi jövedelme nem haladja meg az 584 fontot, nem lesz semmilyen adó-emelés.

Azt is elhatározták, hogy az üzleti adót 40 százalékkal emelik, ez azonban a gyakorlatban nem vonatkozik a nagyobb vállalatokra, mert a Kneszet már régbenben maximalta ezek üzleti adóját évi 5000 fontban. Az udvarisztizációs adót is 40 százalékkal emelték a tavalyival szemben.

## SZTRÁJK A COCA-COLA GYÁRBAN

A bné-bráki munkástanács jóváhagyta a munka beszüntetését — Megverték a munkástanács titkárát

A bné-bráki munkástanács munkaviszállyt deklarált a Coca-Cola gyárban, azért mert a gyár tegnap reggel sztrájkorság, valamint a gyár mintegy 60 sofőrje zárta el az üzem bejáratát. A kermelésben dolgozó munkások közben folytatták a munkát, de az árut a sztrájk miatt nem lehet elvinni a gyár területéről és a raktárak megteltek.

A munkaviszálly, a Hiszadrut közlése szerint, azért tört ki, mivel a gyár igazgatósága elbocsátott három alkalmazottat, akik rá-bírták társaikat, hogy követeljék a gyár igazgatójától az írott munkaszünetet. Dávid Zochut, a bné-bráki munkástanács titkára azt mondta

# Az árelenőrzés megszüntetését követelik a gyáriparos szövetség nagygyűlésén

Mosevitz élesen bírálja a kormány politikáját „Népidemokráciát akarnak létesíteni Izraelben” — Chájim Bár Lé: Ne fenyegetsenek háborúval

A gyáriparos szövetség tegnap megnyitóján Márk Mosevitz, a szövetség elnöke kijelentette, hogy a gyáriparosok nem fognak hozzájárulni az árelenőrzés fenntartásához, ha a Hiszadrut a már megkötött bér-keretegyezmény revízióját követeli. „A kormány és a Hiszadrut politikája eltávolított minket attól a célkitűzéstől, hogy fenntartsuk az aránylagos szilárdságot a nemzetgazdaságban és helyes gazdaságpolitikát tervezzünk. Ezért ma gazdasági és társadalmi anarchia küszöbén állunk” — panaszoita Mosevitz.

A gyáriparos szövetség elnöke élesen bírálta a kormány politikáját és kijelentette, hogy a kormány nem kevésbé felelős a helyzetért, mint a Hiszadrut, mert elhárította a magáról a felelősséget. Arra a megállapodásra célozva,

„lások támadásaira és kijelentette, hogy a gyáriparosok nagy hibát követnek el, ha nem teljesítik kötelezettségeiket az árelenőrzésre vonatkozólag. A törvény szerint az árelenőrzésnek még egy évig kell fennmaradnia és addig a gyáriparosoknak bele kell törődniük ebbe az ellenőrzésbe. A mai ellenőrzés eléggé liberális — hangoztatta a miniszter.

A bérpolitika kérdésében Bár-Lév kiemelte, hogy a keret-megállapodás eléggé rugalmas és azt javasolta a gyáriparosoknak, hogy menjenek el a lehetséges engedmények végső határáig. „Hosszú távra Izrael nem építheti fel társadalmát alacsony jövedelmek alapján — hangoztatta Bár-Lév. — Ma a gyáriparban a bérjévedelmek átlaga alacsony, hiszen már a havi 425 fontos minimális bért is nagy vívmánynak tekintik. Akiatlas, hogy ne fenyegetőzzenek háborúval, mert ismeretes, hogy mi történt mindazokkal, akik háborúba kezdtek” — figyelmeztette a gyárosokat a volt vezetői főnök. Az izraeli gyáripar szépen fejlődött és nagy eredményeket ért el. Ma nehézségek állnak fenn, mert nem jöttek létre a bérszerződések, emelkedett a forgatóke kamatja, megdrágultak a szolgáltatások, az import konkurenciájával kell megküzdeni és még árelenőrzés is van. A múltban azonban a gyáripar sokkal súlyosabb helyzetekkel küzdött meg. A gyáripar 1971-ben 17 milliárd font termelést és 741 millió dollár exportot ért el, negyedmillió embert foglalkoztatva, ami szép eredmény.

Véleménye szerint az árelenőrzés csak fokozza a gyáriparban fennálló visszahelyzetet. A szövetség kivánságára végrehajtott kutatás azt mutatja, hogy árelenőrzésre gyakran csak azért került sor, mert erre megadták a hivatalos jóváhagyást, bár ellenőrzés nélküli szabad versenyben az ár nem emelkedett volna. A bérpolitikáról szólván, Mosevitz — anélkül, hogy említette volna Jicchák Ben Aharon főtitkár — azt hangoztatta, hogy a munkaviszonyokban „úsztas légkör uralkodik” és az a tendencia áll fenn, hogy Izrael népi demokráciává változtassák.

Chájim Bár-Lév kereskedelem-és iparügyi miniszter, aki a megnyitói beszédet tartotta, később válaszolt Mosevitz és más felszó-

Mély fájdalommal jelentjük, hogy szerett feleségem, anyám, anyósom, nagyanyám, dédanyám

## BRACHFELD JANKA (Strenger)

Budapest — Rechovot

nincs többé. 1972 június 7-ikén, Rechovoton csendben eltemettük.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejtethetlen édesapám, apósom, nagyapám, dédapám

## BRONFELD SÁNDOR

Lugos — Kirját-Ata

elhunytának slosimján AZKARAT ES SIRKOAVATASAT tartunk 1972. június 11-én, vasárnap d. u. 3.30-kor a kirját-atai temetőben. Találkozás és indulás a lakástól, Kirját-Ata, Hágáilil-u. 20.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Örökemlékü drága jó férjem, édesapám

## Dr. KATZ ALEXANDER

Szatmár — Budapest — Frankfurt

AZKARAJAT ES SIRKOAVATASAT június 14-én, szerdán délelőtt 11 órakor tartjuk Jeruzsálemben a Szánhedria temetőben. Találkozás a bejáratnál.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejtethetlen drága feleségem, anyám

## HERSKOVITS NUSI

Ermihályfalva — Ásdod

elsőéves AZKARAJAT június 12-én, hétfőn d. u. 4.30-kor tartjuk az ásdodi temetőben Autóbusz indul 4.30-kor a lakástól, Ásdod, Sávéj-Cion 33/12.

GYÁSZOLÓ FERJE ES LEÁNYA

Öszinte részvétellel osztozunk

## ráv DEUTSCH SMUEL SMARJAHU

Petách-Tikva, sv. szatmári rabbi és FELESEGE, valamint GOLDA LEÁNYUK

mely gyászában. A VÓ ES FERJ STEINMETZ JOSZEF J. CVI június 12-én, hétfőn d. u. 4.30-kor tartjuk az ásdodi temetőben Autóbusz indul 4.30-kor a lakástól, Ásdod, Sávéj-Cion 33/12.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Szerett édesapám, apósum, nagyapám, dédapám

## HIRSCH SÁMUEL

Lugos — Bát-Jám

SIRKOAVATASAT június 13-án, kedden d. u. 4 órakor tartjuk a Cholon-bát-jámi körzeti temetőben. Találkozás a temető bejáratánál. Ezuton mondunk köszönetet mindazoknak, akik részvétükkel személyesen, vagy írásban felkerestek.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejtethetlen drágánk

## MOSE-DEZSÓ KISHONY

Kolozsvár — Jeruzsálem — New York

elhunytának első évtordulóján 1972. június 11-én AZKARAT ES SIRKOAVATASAT tartunk New-Yorkban. Gyászoló felesége: MIRJAM, fia: ODED, a család az országban és külföldön.

**VEGE AZ EJSZAKAI TÁNCNAK**

Vége a táncoló dzsukoknak minden házban, étteremben, élelmiszerüzemben. Teljesen kiirtjuk. Evtente egyszer permetezünk, egyéves jótállással.

**VEGYÜZEM ÉS IRTÓSZOLGALAT RT.,**  
POB. 1711L telefon: 412693, Tel-Aviv

**MAGYAR SZARMAZASU AMERIKAI BEFEKTETO**

**TOKES TARSNOT KERES**

Jömegjelenésű, magyarszármazású nő személyében. Követelmények: fordítás, gépirás, autóvezetés a megfelelően határtalan lehetőségek. Írásbeli érdeklődés: Dixie Schwartz c/o Leon Fine ügyvéd, Tel-Aviv, Kikár Málché Jiszráel 6.

**S. FARKAS LTD. MONDIAL 2000**

**UJ OLÉ és VATIK!**

Nem kell már szaladgálnia, minden cég egy címen

**VAMMENTESEN** szállítunk 10 nap alatt

Nézz meg kiállításunkat kötelezettség nélkül.

Minden villamos háztartási cikk, a legjobb bel- és külföldi gyártmányok.

Autók, fényképezőgépek, stereo berendezések.

TEL-AVIV: Derech Petach Tikva 9, tel. 621-272  
JERUZSALEM: R. Hasoreg 2. (Gad épület) 7. em. Tel. 232-914.  
HAIFA: Herzl u. 24 1et 923-608.  
NATANJA: Herzl u. 18 1 em., bejárat Stampfer u. 2. Naponta 16-19

**Megdöböntő szerencsétlenség**

**A MAGTAR GSÖVE MAGÁBA SZIVOTT EGY KIBUC-TAGOT**

A szerencsétlen fiatalember a buza alatt lelte halálát

Tragikus munkabaleset történt tegnapelőtt a Negev nyugati részében fekvő Kiszufim kibucban. A kibuc magtárának szivócsöve magába szívta Rámi Kátáv 23 éves kibuc-tagot, aki az örletlen buza hatalmas rakása alatt lelte halálát.

Rámi Kátávot egész éjjel eredménytelenül keresték és a reggeli órákban további rendőri erősítés érkezett. Közben az a gyantú merült fel, hogy a fiú, aki a malom és a búzarakat felőse volt, talán munkahelyén lelte halálát. Ezután kiürítették a siló minden egyes kamráját, egy kivételével, amelyről azt mondták, hogy teljesen tele van és nem használják. Kátáv azonban nem került elő. Végül elhatározták, hogy kiürítik ezt a kamrát is és a hatalmas mennyiségű buza alól előkerült Rámi Kátáv élettelen teste. A rendőrség feltételezése szerint üzemzavar volt a szivócsőben és Kátáv kísérletet tett, hogy kijavítsa a hibát, de ennek során az erős szivócső magába szívta a fiatalembert.

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy mindnyájunk Édesanyja

**MANDEL DVORA**  
Bét Háemek — Tiszecseg

68 éves korában, rövid szenvedés után, június 5-én visszaadta lelkét Teremtőjének. Kibucának temetőjében helyeztük örök nyugalomra. Aidot emléket örökre szívünkbe zártuk.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD,  
Bét Háemek kibuc teljes közössége

50 ezer fontot nyert: 679244.

12.500 fontot nyertek: 644247, 736218.

6250 fontot nyertek: 102294, 253018, 465245, 731257.

1250 fontot nyertek: 224457 132189 132525 106843 092073 452682 446526 331777 294936 294780 674407 642530 572537 566884 555319 775839 766231 753748 721559 717088 688031.

Az alábbi végződéssű sorsjegyszámok a következők nyereményeket kapták:

600 font  
77210 59389 49280 47841 36626 34953 31951 31296 18579 08335.

250 font  
31492 27034 23739 18681 17724 13217 08842 06189 03289 02688 57184 50390 49989 49151 46261 43268 38353 37984 37524 34689 91863 90231 78738 66940 57630.

100 font  
9651 9356 8794 7981 6423 1375 1040.

50 font  
2529 2414 2341 2021 1819 1616 1576 1121 0991 0797 4952 4845 4750 4678 4636 4574 4092 3443 3121 2582 6918 6665 6608 6279 6195 6159 6117 5526 5532 4942 9976 9421 9202 8940 8124 7761 7745 7712 7443.

A 0-ra végződő sorsjegyek vissza-nyerték a 4 fontot.

**A MIFÁL HÁPÁJISZ SORSOLÁSA**

A Mifál Hápájisz tegnap, 23/72 számú sorsolásán 150 ezer fontot nyertek: 200953, 505125.

Anyánk

**POLLÁK LEA**  
Nagyszében — Tel-Aviv

elhunytának slosimján

**AZKARAT ES SIRKOAVATASAT**

tartunk 1972. június 11-én — יום שישי ב"ב 3:30 — vasárnap d. u. 4.30-kor, a bné-bráki, Zichron Meír temetőben. Külön autóbusz indul Tel Avivból a Mármerek-utcai templomtól 4 órakor és megáll Bné-Brákban felszállók részére a Cházon Is — rabbi Akiba-u. sarkán.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Szerett édesapám, apósum, nagyapám, dédapám

**HIRSCH SÁMUEL**  
Lugos — Bát-Jám

SIRKOAVATASAT június 13-án, kedden d. u. 4 órakor tartjuk a Cholon-bát-jámi körzeti temetőben. Találkozás a temető bejáratánál. Ezuton mondunk köszönetet mindazoknak, akik részvétükkel személyesen, vagy írásban felkerestek.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

2

בית הספרים הלאומי  
האוניברסיטאי  
503 .ד.ת.  
ירושלים 91000

AZ ESEMÉNYEK MARGÓJÁRA

# Európa a béke utján

Írta: ARAD GIDEON

Husz év előtt Sztálin majdnem újabb világháborút robbantott ki, hogy bekebelezze Nyugat-Berlint a kommunista világba. A hidegháború hosszú évekig Berlin és a német lengyel határok kérdése körül tombolt. Még a néhai John Kennedy elnök is elment a berlini választófalhoz, hogy a nyugat-berlinieket a szabadság harcosaiként üdvözölje. Most a moszkvai csúcsértekezleten Európa lekerült a világhatalmi konfliktusok listájáról. Az öreg Európa a béke útjára lépett.

William Rogers a moszkvai csúcsértekezletről egyenesen az Atlanti Szövetség ülésére sietett, hogy bejelentse: jövőre össze lehet hívni az európai biztonsági értekezletet, amelyet az oroszok már évek óta javasolnak. Nixon megadta elvi beleegyezését az európai haderők kiegyensúlyozott csökkentéséhez.

A négy nagyhatalom, amely a 2. világháború után közös ellenőrzés alá helyezte Berlint (ami a gyakorlatban keleti és nyugati zóna létesítését jelentette), most külügyi miniszterivel aláírta a megállapodást, amely biztosítja a szabad közlekedést Nyugat-Berlin és Nyugat-Németország között, valamint a nyugat-berlini lakosok jogát az átkelésre Ulbricht választófalán. Kelet-Berlinben és Kelet-Németországban élő rokonok, barátai meglátogatására, sőt még üzleti látogatásokra is.

Ez az egyezmény még nem oldja meg végleg Nyugat-Berlin státusának a kérdését, de azt jelenti, hogy a Szovjetunió lemond a kétszeri sikertelen blokádkísérelt megismétléséről és jégre tették a „szabad város” tervét is. Nyugat-Berlin továbbra is Kelet-Németországba bekellet sziget marad — de ez a sziget nem áll többé ostromzár alatt.

Ezt a megegyezést az a két „Ostvertrag” tette lehetővé, amelyet Willy Brandt az eddigi nyugatnémet külpolitika alapvető változtatásával kötött a Szovjetunióval és Lengyelországgal. A kölcsönös meg-nem-ármadás elvén kívül a szerződések lényeges pontja, hogy Nyugat-Németország elismeri a világháború után megvont új német-lengyel határt az Oder és a Neisse mentén, amely a világháború óta az európai feszültség egyik gócpontját képezte. Ezzel párhuzamosan Brandt kormányának gyakorlatilag elismerte a kelet-német kormányt, azaz tudomásul vette Németország kettéosztásának tényét.

Huszonhét évig tartott, amíg a németek elfutottak odáig, hogy elfogadják az európai status quo tényét és belátsák, hogy azt sem erőszakkal, sem csökönös ellenkezéssel sem tudják megváltoztatni.

A németek távolról sem egységesek ebben a kérdésben. Az ellenzéki keresztény-demokrata párt majdnem megbuktatta Brandt kormányát az „Ostpolitik” miatt. Amikor már létrejött a megállapodás, hogy az ellenzék megszavazza a két keleti szerződés ratifikálását azon az alapon, hogy Németország kettéosztását és az új határokat nem tekintik „örök időkre szóló, soha meg nem változtható ténynek”, a bajor ellenzék vezetője Franz Josef Strauss felrúgta a megállapodást és az opportunistá Rainer Barzel csatlakozott hozzá. Így alighanem új választásokra lesz szükség, hogy a németek többsége eldöntse, helyes-e Brandt politikáját, amely a béke útjára kívánja terelni Európát.

Brandt és ellenfelei sohasem beszéltek er-



WILLY BRANDT

ről, de alighanem minden gondolkodó német tudja, hogy alapjában véve számukra fájdalmasabb problémáról van szó. Konfliktus esetén nem az Oder-Neisse vonalon történik ki a harcok, hanem a Németországot kettészelő választóvonalon és németek állanak szemben németekkel. Hiszen ez az elgondolás vezrelte a nagyhatalmakat, amikor megállapodtak Németország felosztásáról két „zónára”, ezzel kívánták elejét venni annak, hogy a németek megegyezzen a világháborút robbantásuk ki. Ezért oly elsőrendű érdeke Németországnak, hogy Európában béke honoljon és az öreg kontinens ne váljék világhatalmi torzalkodások színhelyévé.

Willy Brandt nagy érdeme, hogy megértette a kedvező világpolitikai konstelláció kialakítását, amelyben úgy Amerika, mint a Szovjetunió érdekelve van európai hadseregek csökkentésében és mindkettőn beleegyeznek a status quo békés fenntartásába. A versengés súlypontját áthelyezik a gazdasági síkra, a tiz tagra kibővült és lassan általános nyugateurópai gazdasági szövetségé változó Középsiac, valamint a kommunista Komekon között. Együkük sem oly szoros fejelemű szervezet, hogy ne tenné lehetővé a kereteken kívüli kapcsolatokat az államok között.

Természetesen nem lehet egy ugrással átállni a fegyverkezési versenyről a békés gazdasági együttműködésre. Európa kontinens, de nem egység és országai között számtalan régi ellenségeskedés lappang az új szövetségek egységességére mögött. Nyugat-Európa sem egységes és Franciaország kiserletai az EKG (Európai Gazdasági Közösség — Középsiac) urálására, mindig újabb viszályokat vált ki. Ennek ellenére Európa, amelynek jórésze gazdasági prosperitást is élvez, a béke felé haladhat, amíg a két világhatalom betartja a Nixon által Moszkvában leszögezzelt elvet: előnyök szerzése egymás rovására nem egyeztethető össze a békés együttélés elvével.

A Középsiac számára igen fontos tanulságot lehet levonni a legutóbbi európai fejleményekből. Bebizonyított, hogy a háború következtében megváltozott helyzet és a megváltozott határok elismerése, megnyitja az utat a békés együttélésre olyan helyen, ahol ezelőtt megoldhatatlannak tekintett ellentét állandóan világháború kirobbanásának veszélyét okozták.

# AZ ORVENDÉZOK

Írta: EFRAJIM KISHON

A luddi váróterem padlója újból tiszta és összegezni lehet a végeredményt. Az izraeliek levizsgáltak eberségből. A japánok félelmetesek, de kormányuk emberesége. Párizs idegesítő, mint mindig. A terroristák számlalomra álltak. És az egyiptomiak undorítóak. Ők a legaljasabbak az egész társulatban.

Nem a palesztinaiak merénylete, hanem az egyiptomiak kárörme.

Ugyanis Kairóban nem a csöcselék táncolt, és nem a földalatti mozgalmak sajtótermékei ugattak, hanem az El Áhrám, a hivatalos szöcső közölte, hogy ez az elképzelhetetlen barbárság „a felszabadító mozgalom hősi akciója”. Egy másik szöcső, az El Áhrár szerkesztője úgy találta, hogy a merénylet „természetes válasz volt a történelem legnagyobb büntényére. Izrael államának felállítására”. Egyiptom miniszterelnöke dr. Aziz Szidki pedig mélyseges elismerést fejezte ki a hősi akció gyors és pontos végrehajtása felett, „amely győzelem lerombolta az izraeliek felsőbbeségéről terjesztett alaptalan híreszteléseket”.

Győzelem, mondja ez az uriember. Győzelem! A bizonyíték arra, hogy az elkövetkezendő fordulóban legyőznek az arabok bennünket, amennyiben sikerül a harcra becsapásznunk egy utasoknak álcázott japán hadsereget. Teljesen félcéludlás a pasas. Mintha most először látnánk őket szikrázó csunyaságukban. Nasser felfordulása után sikerült időnként emberi lények benyomását kelteniük, felvették velünk a kapcsolatot, interjúkat adtak a Newsweek-nek, kifogástalan angolsággal írt gépirósos iratokat származtattak, valóságos mintha felnőtt emberek volnának. A magunk részé-

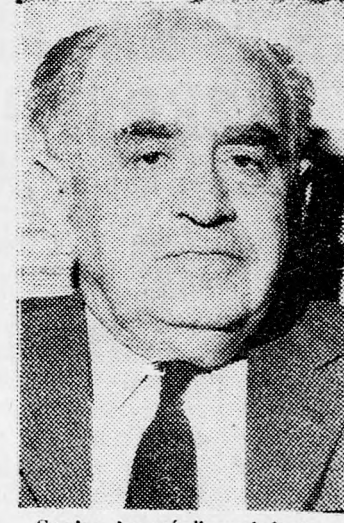
ről majdnem beleestünk a csapdába, habozni kezdtünk, hogy vajon nem vagyunk-e tényleg túl merevek és elfogultak az irányukban? Hazai gyártmányú profétának, akik még véletlenül sem képesek egyetlen történelmi helyzetet helyesen megítélni, szünet nélkül bombáztak bennünket figyelmeztetésekkel, hogy elmulasztjuk a nagy alkalmat, hogy sorsközösségben vagyunk a palesztinakkal és hogy Szádát elnök ur olyan mérsékelt, hogy ez már szinte hihetetlen. Anynyit intettek bennünket óva, hogy a végén már hangosan tiltakoztunk a ráfiáchi sáv megtisztítása ellen, követeltük a magasrangú tiszt megbüntetését, miután az abban a tévhíben élt, hogy mi háborúban vagyunk, maceráltuk a Goldát és bíráltuk a Gázit.

Most az egyiptomiak levették az álarcot és bemutatkoztak.

Az első alkalommal hogy a vértócsák részegítő szagát érezték az orrukban, azonnyomban elfelejtették, amire a külföldi korrepetitorok tanították őket, félredobták a cilianderüket, leszágtatták magukról a szmokingot és úgy meztelenül, a tam-tam ütémére vad indián-táncba kezdtek a kínzó-cölöphöz kötött ájult áldozat körül. Tam-tam-tam. Teljesen felszabadultak az urak, igazi felszabadítási mozgalom. Már nem is beszélnek emberit nyelvet, csak hörögnek ugrálva: — Haál! ... Vél! ... Zsidók! ... Oriási! ...

Az arab egységábor. És ez a haláltánc, ez a nagy orvendezés, mindez néhány porto-ricoi zarándok miatt, akiket a japánok hátrabörttek. Ez volt hát

# IZRÁELI HÉTKEZNAPOK A LEGBALSZERENCSESEBB ÜGY



Sapira igazságügyminiszter — a nagy vesztes

Volt Izraelnek egy balszerencsés ügye, mely évekig tartotta izgalomban az ország életét. Akkor azt hittük, hogy nem érhet nagyobb csapás bennünket, mint a Dávid Ben Gurion által folytatott elkeseredett küzdelem Pinchász Lavon, a Hiszdrut volt főtitkára és egykori hadügyi miniszter, valamint mindenki ellen, aki szemben állt vele a „ki adta az utasítást” mindmáig szörnyen bizonytalan kérdésében. Ez a megrázkódtatást túléltük azzal, hogy Dávid Ben Gurion nyugalomba vonult, ami alapján véve generációs kérdés is volt, mert hiszen az „Öreg” már elérte azt kort, amikor államférfiak emlékirataik megírásával kezdenek foglalkozni.

A Lavon-ügynek azonban nem volt az a mellékhatása, hogy annyi minden bajt és hibát tárjon fel az ország közelében, mint ami történt most a Oder-Neisse vonalon, amely kétségkívül a legbalszerencsésebb ügy Izrael történetében. Ebben az ügyben minden rosszul sikerült, a kormány, a közvélemény, a közérkölcsök és az ügy szereplői szempontjából. A kezdet azért volt balszerencsés, mert nem bízták azonnal a dr. Dávid Niv által a Netivé Neft ügyvezetése és Mordecháj Friedmann vezérigazgató ellen benyújtott panaszt az államellenőre. Azzal magyarázzák ezt, hogy dr. Nebenzahl abban az időben külföldön tartózkodott, és Simson Sapira igazságügyminiszter ezért kérte fel dr. Ben-Zeév volt állami főügyészt, hogy mint egyes vizsgálóbíró tanulmányozza a panaszokat, Ben-Zeév jelentése számos hibára mutatott rá, ami a Netivé Neft ügyvezetésében mutatkozott. Végeredményben azonban azt véleményezte, hogy Mordecháj Friedmann nem követett el olyan mulasztásokat, amelyek elbocsátását indokolták ténnek.

Az igazságügyminisztert és az ő javaslatára a kormányt ez a jelentés kielégítette és az ügy le is kerülhetett volna a napirendről, ha a közvélemény és szövívűt nem lázította volna fel néhány adat, amelyet a Ben-Zeév jelentés nyilvánosságra hozott. Érthető is, hogy amikor az állam vezetői takarékosagot prédikálnak, és bérőzítésről beszélnek, sokan felháborítanak tartották, hogy Mordecháj Friedmann 700 ezer dollárt kapott a Continental cégről és ócska felszerelésért a Midbár vállalatól, amely a Netivé Neft, azaz Friedmann vállalatla számára köljajkutatásokat kezdett tengerparti övezetekben és szárazföldön. Akkor még nem tudtuk, hogy fogunk mi százezer fontokkal való dobálózásokról hallani a Netivé Neft további vizsgálata során.

Sok az igazság azoknak az újságíróknak és közéleti férfiaknak harcos követelésében, hogy nem szabad megengedni ebben az országban, ahol a Hiszdrut nehéz küzdelemet, folytat minimális 450 font havibér eléréséért, hogy kivételezett helyzetben lévő emberek sokmilliót keressenek. Odáig ment a közéleti harc, hogy végül vizsgálóbizottságot neveztek ki. Nem mindenki ért egyet általában azzal, hogy kitűnően megszervezték és igen magas színvonalú bírósági rendszerünk mellett még vizsgálóbizottságok is

működjenek. Jicchák Olsán, a felsőbíróság volt elnöke, jelenleg a sajtótanács elnöke, nemrég mondotta el, hogy nem támogatta a felsőbíró elnökletével működő vizsgálóbizottság intézményének létesítését és ebben a kérdésben vitái voltak annakidején Dávid Ben Gurionnal. Az intézmény mégis létrejött. Olsán főbíróval nagyon sokan értenek egyet, a bírói testület nagyon sok tagja sem helyeshi. Sapira igazságügyminiszter sem hive a vizsgálóbizottságnak és ennek a véleménynek kifejezést is adott, amikor az izraeli sajtó egy része a Netivé Neft ügyben is vizsgálóbizottságot követelt.

Igen sok jogászok is az a véleménye, hogy egy háromtagú bírósági tanács hozzáértőbben és eredményesebben tud dönteni minden ügyben, mint bármilyen vizsgálóbizottság, amelynek csak egyik tagja jogász, a másik kettő pedig a közvéleményt képviseli. Ahhoz azonban, hogy valaki bíróság elé kerüljön, rendőrségi vizsgálatot kell lefolytatni és az ügyésznek hivatalosan vádat kell emelnie ellen. Mordecháj Friedmann esetében ez azért nem történt meg, mert előbb Ben-Zeév vizsgálóbíró vélekedett úgy, hogy nincs ok vád alá helyezésre, később pedig a rendőrség, amely szintén vizsgálatot folytatott az ügyben, közölte a Vitkon-bizottsággal, hogy nem talált vádpontokat Friedmann ellen. Ebben a legbalszerencsésebb ügyben tehát még az a lehetőség sem állt fenn, hogy normális bíróság elé vigyék a Netivé Neft-komplexumot. Minthogy pedig a közvélemény nem nyugodott meg, Sapira igazságügyminiszter kénytelen volt meghátálni és támogatta a minisztertanácsot a vizsgálóbizottság kinevezésének gondolatában.

Négy hónapig tárgyalt ez a bizottság és többségi határozattal ugyanazokra a következtetésekre jutott, mint előtte Ben-Zeév és a rendőrség. Csak hogy Vitkon főbíró jelentése tartalmazott egy mondatot, amelynek ugyan a bizottság többségi véleménye szerint nincs bünyégi háttere, de közéleti szempontból rendkívül terhelő jelentősége van. Mondhatják azt, hogy nem egy vizsgálóbizottság, hanem a rabbinátus feladata annak megállapítása, hogy valaki szentéletű. Mondhatják azt, hogy nem egy vizsgálóbizottság jelentésében benne volt az a mondat, amely szerint Friedmann nem lehet finnyásnak, vagy szentéletűnek tekinteni. Ez a körülmény, valamint néhány erkölcsileg terhelő ténymegállapítás a Vitkon-jelentésben, újabb tápot adott a közéleti harc folytatására. Sapira igazságügyminiszter úgy vélte, hogy tudomásul kell venni a többségi határozatot és jogi szempontból nyilvánvalóan igaz is volt. A rendkívüli éles bírálat és a már politikai problémává nőtt közéleti vihar miatt azonban az igazságügyminiszter is hozzájárult végül ahhoz, hogy ne tekintsek befejezettnek a Netivé Neft ügyet a vizsgálóbizottság többségi határozata ellenére sem. Friedmann lemondása nagy megkönnyebbülést jelentett a kor-

mány számára és ezt követően az adóhivatal is újabb vizsgálatot kezdett Moti Friedmann ellen. Ennek a vizsgálatnak az adatait még nem ismerjük, de az eddigi tapasztalatok alapján nem lennének meglepve, ha ezuttal sem találnának terhelő adatokat Friedmannra.

Minthogy pedig ennek a legbalszerencsésebb ügynek minden fázisa újabb meglepetést hozott, kiírt a botrány a honoráriumok körül is, amelyeket a Vitkon-bizottság a feleket képviselő ügyvédeknek megszavazott. A bizottság 425 ezer font összhonoráriumot hagyott jóvá, mégpedig az igazságügyminiszter helyettesének javaslatára, aki precedensekre hivatkozva állította össze az ügyvédek tiszteletdíját. A botrányt nem csupán a honoráriumok magassága idézte fel, hanem az a körülmény, hogy a vizsgálóbizottságról intézkedő törvény szerint az ilyen fórum előtt megjelenő ügyvédek honoráriumát a kincstár fizeti.

Most tudta meg az ország közvéleménye, vagy legalábbis csak most vált tudatossá számára, hogy eddig is milyen fantasztikus ügyvédi honoráriumokat fizettek magánosok és a nagy cégek, vagy állami- és hisztadruti vállalatok. Szinte érthetetlen, hogy miért nem támadt közéleti vihar, amikor a háifai törvényszék nem kevesebb, mint 900 ezer font honoráriumot hagyott jóvá az Autocars cég csődtömegmondoka számára. Ugyátszik csak a nagyközönség számára volt titok, hogy például óriási összegű adósvételi szerződéseket az ügyvédek százalékszerűen kapják a honoráriumot, mégpedig az elvégzett munka alapján. Olyan szerencsés ügyvéd, aki, mondjuk, egy 50 millió fontos objektum adósvételi szerződését készíti el, 500-750 ezer fontot kap, azaz az objektum értékének 1-1,5 százalékát. Minthogy ugynevezett jóléti állam vagyunk, amely amerikai mintára az „adó-szocializmus”-t igyekszik megvalósítani, a jövedelmi adótörvény úgy intézkedik, hogy az ügyvédi honorárium adómentes, azaz a nagylvállalat, amelynek számára az ügyvéd dolgozott, a kincstárra hárítja a honorárium terhet. Semmi sem drága tehát az ilyen cégek számára és a jó kapcsolatokkal rendelkező ügyvédek a Netivé Neft botrány kibővítésénél is olyan összegeket kerestek, amelyekről az egyszerű izraeli polgár még álmodni sem merhet.

Az hisszük, hogy a Netivé Neft botrányban a legkevésbé balszerencsés annak a tudatosítása volt, hogy száz-ezrekkal és milliókkal való dobálózás a mi szegény országunkban elképesztő igazságtalanság, amelynek véget kell vetni. A balszerencse azonban ezuttal is Sapira igazságügyminisztert illdőzi, aki a Kneszet keddi ülésén kénytelen volt beismerni, hogy hibát követett el, amikor nem szabtta meg annak az összegnek a magasságát, amelyet a Vitkon-bizottság jóváhagyhat. Lehetősége, hogy az igazságügyminiszter kénytelen lesz levonni ennek a helyzetnek a konzekvenciáját és lemond a tárcájáról. Ebben eddig is csak Golda Meír miniszterelnök akadályozta meg, akinek Simson Sapira miniszter igen fontos tanácsadója jogi és alkotmányos kérdésekben.

De ha sikerül is módot találni arra, hogy Simson Sapira az igazságügyi tárca élén maradjon, alig hihető, hogy a jövő évi választásokon a Munkapárt megköszönhatja újabb kinevezését. Ennek a legbalszerencsésebb ügynek tehát szemlélyi áldozata az igazságügyminiszter, társadalmi szerepe pedig abban nyilvánul meg, hogy elindított egy folyamatot, amely számos vizsaszág megszüntetésére vezethet. Ehhez az szükséges, hogy a közvéleményt jőzanul és bölcsen irányítsák azok, akik a Netivé Neft botrány kirobbanása óta nem mindig tanusítottak kellő önmérsékletet.

Nemcsak a Somér Hácáir mozgalom, hanem az ország egyik legregibb iskolája a Mis-már Háemek kibucban lévő „Somrija” nevelőintézet, amelynek növendékei július 7-én rendezik országos találkozójukat. Alapításakor a maga nemében páratlan intézmény volt még a kibuci mozgalom keretében is, mert mindenek előtt a kollektív és munkáséletre nevelték a gyerekeket és a z ifjakat. Amikor 1931 pészachján a Somrija megkezdte működését, mindössze 22 növendéke volt, akik közül a „Kvucát Olim”, az első csoport 1938-ban fejezte be tanulmányait. Azóta több mint ezer kibuci és más — köztüük külföldi gyerekek — fejezte be tanulmányait a Somrijában, akiknek 75 százaléka ma kibucban él. Ez az adat önmagáért beszél.

# Asszonyoknak és figyelmes férjeknek...

(A vásárló és a kereskedő szolgálatában)

Tizezer főnyi közönség jelenlétében

## ILANÁ GORENT VÁLASZTOTTÁK IZRÁEL 1972. ÉVI SZÉPSÉGIKIRÁLYNŐJÉVÉ

Cháná Orden, egy magyar-zsidó leány kapta a „Nááráat Jiszráél” címet.



ILANA GOREN

Tegnap rövid hírt adtunk a szépségkirálynő választásáról, amely a hét egyik legszínesebb eseménye volt. Alább közöljük a választásról szóló riportunkat.

Az új tel-avivi sportesernőben még soha nem volt ilyen erős „mezőny” — a felavatása óta. Ezúttal nem az dönt el, hogy ki az erősebb, izmosabb, hanem a szépség volt az egyetlen fokmérő. s a zsűrire nehéz feladat hárult, mert a döntőben az ország legszebb lányai felkészülten várták, hogy kicsit szorítsa fejüket a királynői koronára.

Magyar-zsidó vonatkozásban is nagy volt az izgalom, mert Cháná Orden személyében, egy magyar-zsidó lány — kolozsvári származású szülői lánya — az egyik legesélyesebb jelöltnek tűnt. A versenyt az ide is a „László” című női hetilap egészíti ki a szervezők, de hivatalos jelöltét Tel Aviv városától köles-nözte, ugyanis a polgármester első helyettese, A. Amiad helyét foglalta az elnöki asztalnál és vállalta, hogy ő koronázza meg Izráel 1972. évi szépségkirálynőjét.

A rendezvény nagy sikerére az is jellemző, hogy napokkal a

szépségverseny előtt, minden jegy elkelt. Tizezren ülték körül a stadiont, s vége-hossza nem volt a találgatásoknak, ki tör az élre, ki kapja a királynői koronát.

A zsűri — beható tanácskozás után — Iláná Gorent kiáltozta ki, ő lett a szépségkirálynő.

Iláná Kirját Moczkín-j lány. 18 esztendő. Néhány hónappal ezelőtt bevonult, most katonalány. Az északi hadtest egyik



CHÁNÁ ORDEN

ellátási egységénél szolgál. Sudár termetű, 180 cm. magas, szőkebarna a hajszíne, s barna szemé állandóan mosolyog. Különösen kedv este óta.

A gimnázium biológiai tagozatában érettségizett és leszerelése után egyetemre készül. Vegyész-mérnök szeretne lenni.

A zsűri döntése értelmében a második helyre Cháná Orden, a 16 és fél éves magyar-zsidó kislány került. A közönség körében bizonyos csalódást keltett ez a döntés, sokan azt hitték, hogy ő lesz az első, s őt illeti a királynői korona. Sajnos, ezt nem népszavazás útján döntötték el, a zsűrinek kizárólagos joga volt határozni.

Cháná a tel-avivi „Geula” gim

názium hatodikos növendéke. Mérszínű a haja, kék a szeme, rendkívül kecses a járása.

Kedvence időtöltése, hogy szeret bírósági tárgyalásokra járni, érettségi és a katonaság után, az egyetem jogi fakultása felé gravitál, ügyvédi pályára készül.

Ronit Gafni, 20 éves givatáji lány lett az idei „bájkirálynő” — mátkát chén. Egy hónappal ezelőtt szerelt le, tize-

desi rendfokozattal. Szeretne légikisasszony lenni az El Al egyik repülőgépén, már hetekkel ezelőtt benyújtotta a pályázatát, most várja, hogy hívják.

Aligha várja hiába... A szépségkirálynő és udvarhölgyei a hétvégét Askelonban töltik, a „Saul király” hotelban, s jelen lesznek az ország déli körzete szépségkirálynőjének megválasztásán.

## Mi az igazság a hajátültetésről?

Vajon minden bajon tud segíteni az orvos? A legtöbben a kopaszság gyógyíthatóságában kételkednek. Pedig földünkön csaknem minden második férfinak súlyos gondok okoz a korai kopaszság. A nők közül is sokkal többen szenvednek hajuk ritkulása miatt, mint általában hinnék.

**ÖNGYILKOS KOPASZOK**  
A Genfben székelő Egészségügyi Világszervezet az utóbbi években bekövetkezett erőszakos halálesetek statisztikája alapján megállapította, hogy többen lettek öngyilkosok a kopaszság, mint a vakaság miatt. Hogy a kopaszság igazán nem ok az öngyilkosságra? Kétségtelen a szívkoszorúér betegségekkel szemben, hogy milyen legyen a hajjal kapcsolatos hajbetegségekkel szemben, hogy milyen legyen a hajjal kapcsolatos hajbetegségekkel szemben, hogy milyen legyen a hajjal kapcsolatos hajbetegségekkel szemben...

szerez. Kérdezzük meg dr. Baraldit, mit mondhat a hajátültetésről.

**BORSZIGETECSEK**  
— A hajátültetés, helyesebben a hajas bőr átültetése a New York-i Orvostudományi Egyetemen 1955-ben dr. Norman Orentreich által tudományosan bizonyított elv alapján folyik. Dr. Orentreich megállapította, ha borszigetecskéket ültetünk át kopasz fejbőrre, olyan részeken, ahol még sok eleven hajhagyma van, az átültetett haj rendszeren növekszik, megőrizve ugyan azt a szintet, élettartamot és erősséget, mint az eredeti helyen.

— Hogyan történik a műtét?  
— A sebész, miután megállapodott a pácienssel, hogy milyen legyen a hajjal kapcsolatos hajbetegségekkel szemben, hogy milyen legyen a hajjal kapcsolatos hajbetegségekkel szemben, hogy milyen legyen a hajjal kapcsolatos hajbetegségekkel szemben...

**INGYEN**  
tanul szakmát, ha elvégzi gyermek- és nőruha szabászi kurzusunkat. Méret és konfekció.

**„VOGUE” ISKOLA**  
T.A., Slomo Hámelech 39. Autóbuszok: 1.5.18.61.62.25.92

**MAGDA FÜZŐ**  
Tel-Aviv, Dizengoff 155 (Passzázs), Telefon: 227284

Divatós fűzők, melltartók, speciális mellprofézisek operáció után. — Gyógyfűzők hátfájdalmak ellen.

### SZENZÁCIÓ HAIFÁN!

**MEGNYILT A BUTORKIALLITÁS 1973**

Mielőtt bútort vásárolna, látogasson el bemutató terminkbe. Számos szenzációs szalon-butor modell. A modern tervezés legutolsó vívmánya. Külföldi gyártmány és saját készítmény.

**Herskovits testvérek**  
Haifa, Rech Balfour 13, Rech Pezner 2, telefon: 66 40 88

## A GUMITESTŰ IZRÁELI LÁNY,

aki inkább katona maradt, nem akar bárban fellépni.

Lea Scsigalszki nem csont nélkül született, de nem vesz tudomást a csontjairól. Fiatal kora óta „gumitestű”-nek hívják, s valóban szinte példátlan hajlékonysága. Olyan gyakorlatokra képes, amelyeket nemzetközi varieték műsorában lát csak a publikum.

Ezért is kapott ajánlatot nemrég egy tel-avivi bár tulajdonosától, estenként 300 font lett volna a gázi.

Kicsit gondolkodott a dolgon, aztán azt mondta, hogy nem.

— Miért nem?  
— Mert katona vagyok és a hadseregől is kaptam egy ajánlatot. Egyéves további szolgálatról van szó. Aláírtam. Igaz, nem fizetnek olyan sokat, mint abban a bárban, de én mégis szívesebben vagyok katona...

— Nem szeret fellépni?  
— Néha igen. De nem hivataloszerűen. Akkor már engem nem mulattat. Nemrég felléptem néhány hajlékonysági gyakor-

összetornázhattam volna magamnak egy lakást. Annyi baj legyen, másnak is van lakása, nem kell ahhoz feltétlenül egy bár közönsége előtt tornázni.



LEA SCSIGALSKI BEMUTAT EGY VISZONYLAG KÖNNYŰ GYAKORLATOT Próbáljuk utána csinálni!

lattal egy katonai ünnepség műsorában. Történetesen meghívták annak a bizonyos bárnak a tulajdonosát is, nagyon tetszett neki a produkcióm. Előadás után bekopogtatott az öltözőmbe és szerződést ajánlott. Ismétlem, inkább maradok katonalány... — Mit mondtak a barátjod?  
— Kinevették. Két év alatt

— Mi szeretne lenni?  
— Még nem döntöttem. Egyelőre katona vagyok, aztán talán fogok. Hogy mit? Nem tudom. Talán tornatanár lehetek. A lényeg, hogy olyan életkereteket akarok, amelyek megfelelnek számomra. Csak másodsorban érdekelnek az anyagiak...

## MENYASSZONYI RUHA 300.— FONTÉRT

Elegáns, külföldi anyagból készült menyasszonyi ruhát ajánlunk 300.— fontért, vagy maxi estélyi ruhát 60.— fontért. Hogyan?

A válasz egyszerű: a „BURDA” kész szabásmintái segítségével. A világ legnagyobb divatlapja, a „BURDA” a csodás modellek és választékát ajánlja a műkedvelő varrónőknek, amit egyedül készíthet el a „BURDA” kész szabásmintáival és a műkedvelő varrónők tanácsadó segítségével, amely e héten nyílt meg. Csak el kell látogatnia a fenti központba, amely A. Avni vezetésével működik az „EMPISAL” üzletben, Tel-Aviv, King George 62.

A divattanácsadó és Avni asszony, akinek szoros kapcsolatai vannak a „BURDA” központjával, segítségére lesznek a megfelelő ruha kiválasztásában, az anyag vásárlásában a „Haco” üzletben, a Dizengoffon, amely speciális rak-tárt tart a „BURDA” által ajánlott anyagokból. A varrónő kiszabja a ruhát és segítségére lesz a próbánál, amelyek azelőtt problémát okoztak Önnek. Így Avni asszony divattanácsadói segítségével, — az „Empisal” üzletben, King George 62., — 300.— fontért kaphat menyasszonyi ruhát, amelynek bérlete különben ennek a duplájába kerül.

A „BURDA” kész szabásmintáinak további árusító helyei: Hámásbir Lecérchan, Allenby, Steimatki üzlet, Allenby, Cáfón könyvtár, Dizengoff 109; Silbermann parfüméria, Allenby 53; és természetesen a nagy szabásminta központban, amely az egyetlen divattanácsadóhely: „Empisal”, Tel-Aviv, King George 62.



### Konyhaszekrények

formátka nevonattal, mértékre.  
különböző színekben  
**SKOL, TEL-AVIV,**  
Kfár Giládi utca 36,  
telefon: 829519

### depilan

Depilan  
A felesleges  
hajszálok  
eltávolítására  
Svájci minőség  
vitamol

**SZALON „ILANA”**

**PARÓKÁK A LEGMODERNEBB KIVITELEZÉSBE**  
- Valódi olasz hajból mérete készit -  
TEL AVIV, DIZENGOFF 125, (félemelet)  
Tel. 22.45.96

**Hölgyeim!**  
Kifogástalan szabású elegáns szoknya  
**BINDER KONFEKCIO**  
Tel-Aviv, Nachlat Benjamin u. 21, tel. 623081  
● Rendeléseket méret után vállalunk ●

## MARS

magasan a legjobb...

196

780,-

195,-

645,-

780,-

490

1435,-

780,-

780

290,-

**A KIVÁLÓ ÜZLET 1972 cím nyertes**

...v:ában, sehol sem talál olyan drs választékot, mint a Mars üzlet-házban, Izráel legnagyobb butorközpontjában. 2000 négyzetméter területen, izlésezen tervezett butorok állandó kiállítása. (Belföldi és imp.)

Uj oléknak és vámentességet élvezőknek egyéni kiszolgálás, gyors szállítás.

**IZRAELBEN A LEGOLCSÓBB ÁRAKON**

**MARS**

Tel-Aviv, 158 Herzl St.  
Ramat-Gan, 75 Herzl St.  
Haifa, Rehitei Hadar,  
15 Nordaw St.



# Egymás között...

— MAGYAR ZSIDÓ KURIR —

A héten megjelent **Isberty (Mannheim) Mose**, az ismert nevé szótárszerkesztő legújabb kiadványa, a magyar—heber kézikönyv, amely több, mint 26 ezer szót tartalmaz. A házaspár kiadványát **Gondos Sándor** haifai könyvkereskedő adta ki. Részletes ismertetésére visszatérünk.

Az amerikai—izraeli orvosi társaság elnöksége elismerő oklevéllel tüntette ki **Weiner Árpádot**, a jeruzsálemi King David szálló „Mairte d'Hotel”-jét, aki rendezvényeik megszervezése terén komoly érdemeket szerzett. Ebből az alkalomból banketten ünnepelték a kitüntettet, ahol **Mose Kol**, a turisztikai ügyek minisztere, **Teddy Kollek** jeruzsálemi polgármester és **dr. Glazier**, a társaság bostoni klubjának főtitkára mondott beszédet. **Weiner Árpád** dunaszerdahelyi születésű, hosszú évek óta vezető munkatársa a King David hotelnek.

**Engelmann Marcell** és felesége, **Judit** (Budapest) Sydneyből országjárásra és rokonlátogatásra érkeztek, s néhány nap után visszautaztak.

Sokszáz főnyi násznép jelenlétében rendezték meg **Klein Ida** és **Láng Jehosua** esküvőjét a petach-tikvai Gil tereben. A fiatal pár szülei, **Láng Chana** és **Gerson**, illetve **Klein Iláná** és **Smuél**, a petach-tikvai, illetve a bné-bráki magyar jisiv közösségben álló tagjai.

**Kertész Trude**, a tel-avivi egyetem archeológiai fakultásának asszisztense, sikeres előadást tartott Haifán, a Bné Brit-rend Kibuc Galujot páholyában az egyiptomi és a közelkeleti ásatásokról. Az illusztris előadónőt **dr. Heller Imre**, a páholy kultúrtevékenységének elnöke köszöntötte.

Kidus-rába keretében gratuláltak a haifai **Königsberg** házaspárnak abból a rendkívüli alkalomból, hogy három lányuk szült egy héten belül és összesen négy unokájuk született. A

Königsberg család temesvári származása.

Jókívánásokkal halmozták el a héten **Schwarz Bélát** és **Klárát** (Safír), valamint **Zeiser Chajimot** és **Klárát** (Safir), gyermekeik **Lea** és **Jiszráel** házasságkötése alkalmából. Az esküvő Tel Avivban, a Sosanim-teremben volt. A fiatal pár frigyét **Wo'ner** áskeloni főrabbi áldotta meg.

A kassai származású **Engelmann János** feleségét, **Sosánát**, a héten kitüntette a Mágén Dávid Ádám elnöksége.

Jókívánásokkal halmozták el **Cur Sülomban Krausz Jucit** és **Mikstát** (Marosludas), abból az alkalomból, hogy első unokájuk — **Kárpát György** és **Anni** kisgyermek — **Ronit Lilian** megszületett.

**Dr. Kraus Imre** v. kaposvári főrabbi, a Los Angeles-i Bét Ami templom közösségének főrabbi, hivatásból álló turistacsoport élén, izraeli látogatásra érkezett és jelenleg a Gálit járják.

Alijázása alkalmából szeretettel köszöntötték barátai, ismerősei egykori földijei, az Ipoly vidékéről elszármazott **Singer János Jenőt**, aki Párizsban, Londonban és az utóbbi 15 évben Montrealban működött főként torként, s most Pádesz Kutzban telepedett le.

A rehovoti magyar jisiv tagjai szerencsés híradással halmozták el **Schwarz Fánit**, a HOH helyi szervezete elnökségi tagját és férjét, **Ernőt**, az első leányunokájuk, **Tal** megszületése alkalmából. Jutott a gratulációkból az örömszülőknél, **Sárah** és **Rafinak** is.

**Gáti (Deutsch) Ödön** nechalimi tanárt, a budapesti Torát Emet iskola volt igazgatóját ünnepelték volt tanítványai és a baráti köre, autóbalesetből eredő betegségből, való felépülése alkalmából.

**Dr. Breuer József** pápai születésű, new-yorki rabbi, 90-ik születésnapját ünnepelte családi és baráti körben. Az ünnepelt annak idején **Reich Koppel** budapesti ortodox főrabbitól nyert rabbi-képesítést. Kilencvenedik születésnapjáról Jeruzsálemben is megemlékeztek és a Chover iskola, illetve jesiva-hálózat a jubiléus nevét viselő aulát avatott fel.

A haifai Ritz kávéházban megnyit **Sopronyi Éli** képeinek kiállítását. A rámt-gáni Hisztad-rut kulturházban néhány hét előtt volt Sopronyi Élinek kiállítása, annak anyaga került át most Haifára.

**Stern Ernő** és felesége (Orosháza-Budapest) ismét izraeli rokonlátogatásra érkeztek.

A barátok és jóismerősök szerencsés híradással keresték fel **Cfaton Fried Szárát** és **Kálmánt**, fiuk, **Dudi** házasságkötése alkalmából **Rut Vitrodszkivá**. A véglegény szülei máramaroszigetiek.

**Stern Izák** és felesége (Hillmann) **Flóri** (Máramarosziget) — rokonlátogatásra és ország nézésre érkeztek Montrealból. Bárt-jami rokonai nál száltak meg. Telefonszámuk: 853-701.

Sok jókívánást kapott a héten **Schwarz Lici** tel-avivi zenelátogató, ugyanis **Tamás** fia eljegyezte **Ronit Federmann**-t, **Sam Federmann**-nak, a Dán holt-konzern igazgatójának lá-

nyát. A véglegény a néhai **Schwarz Zoltán** és **Beer Magda** (Szatmár) unokája.

Nagy részvét mellett tartották meg a Cholon-bárt-jami temetőben **dr. Lázár (Lóv) Tivadar** ázkáráját, halála első egyfordulóján. Az elhunyt egykori ügyvéd-kartársai és munkaszolgálatos bajtársai nevében **dr. Sugar Gyula**, az egykori miskolci zsidó közösség nevében **Pasternak Slomó** rabbi mondott gyászbeszédet. Az elhunytak fia nem lévén, sirjánál unokafivére, **Lifschitz Arnold** mondott kádist. A liturgiai funkciókat **Schwarz Jehosua** kántor látta el.

A tel-avivi Ohel Jozsef templomban emlékünnepséget rendeztek a vészidőszak magyar-zsidó mártírjai kegyeletére. **Michael Erlich**, a templom rabbija beszélt, az El Málé ráchámimot **Bár On (Deutsch Micháel)** főkántor recitálta.

**Ozvegy Kun Józsefné**, ismert aradi ékszerész feleségének elhunytá alkalmából az aradiak nagy részvételt vitték körül fiait, **Kun Lászlót** és **dr. Kun Károlyt**. Az országban élő egykori aradiak közösségének jellegzetes alakja távozott a halálával.

Az Izraelben élő egykori leányaiak országos ázkáráját rendezték mártírjai kegyeletére **Natanján**, az Ohel Dávid templomban. **Dr. Berg József** főrabbi és **Gall-Gemeiner Ervin** újságíró mondt emlékbeszédet. Az ázkárárt **Hoch Mose**, **Polák Tibor** és **Keiser Róbert** szervezte meg.

## SZINHÁZI ELŐZETES:

### ÉN ÉS A KISÖCSÉM

#### MOLNÁR PÁL ÉS TARSULATÁNAK ELOADASA

Jövő szombat este mutatja be Molnár Pál és együttese, az Én és a kisöcsém című operettet, amely annak idején nagy siker volt, s Izraelben még héberül is közönség elé került 16 évvel ezelőtt — **Barsony Rózsival** a főszerepben.

Egy derűs hangulatu társasutazás bonyodalmait és egy magányos-özön-iroda agyfartó megfigyelő akciója szolgálatát keretel a történethez, amelyet olyan dallamok festenek alá, mint a címadó „En és a kisöcsém” és sok más, a közönség emlékeztetésére visszacsengő sláger.

Hetek óta próbálja már a darabot a társulat, s a bemutató után bejárják a produkcióval az országot. Az „En és a kisöcsém” lesz az együttes nyári meglepetése, s a publikum érdeklődésével várja az előadást. A jegylovétel már napokkal ezelőtt megindult, a táblás há-

zakra mutató előjelek nyilvánvalóak.

**Dór Eva**, **Alpár Muci**, **Volini Klári**, **Fatagó Sándor**, **Molnár Pál**, **Schlesinger Kálmán** és **Weisz István** a szereplők, az előadást **Deutsch Oszkár** kíséri zongorán.

(h. s.)

### Az osztályzatok

A sportkommentátorok szerint este a következő osztályzatokat adták a Makkábi Tel Aviv—Tottenham mérkőzés játékosainak:

**MÁKKÁBI:** Kados 5, Stambeg 6, Rozén 7, Luria 6, Belo 5, Nimni 5, Spiegel 7, Aszisz 4, Heimann 5, Bár-Nun 7, Ozéris 5.

**TOTTENHAM:** Jennings 5, Evans 5, England 5, Bill 6, Noels 7, Mullro 5, Pratt 5, Peters 6, Guilsin 8, Pears 6, Quats 8.

Ez azt jelenti, hogy például, Spiegel esetében — a játékosnak még négy évig kell várnia, amíg külföldi szerződést elfogadhat és még tíz nemzetközi mérkőzésen kell résztvennie. Rozén esetében még kilátástalanabb a helyzet...

A labdarugó szövetség vezetése egyébként nem hagyta jóvá a szakbizottság jelentését a rangonni kudarc okairól és elhatározta, hogy jövő hétfőn, a kibóvított vezetőség ülésén, újra tárgyalja az ügyet. Mint ismeretes,

# MIT HOZOTT NIXON MOSZKVÁBÓL?

James Reston írja az International Herald Tribuneben:

Nixon elnök most befejezte hosszú karrierének legdrámaibb kísérletét, s bár hosszú idő fog eltelni, amíg pekingi és moszkvai utjainak praktikus eredményei kiderülnek, el kell ismerni, hogy a kommunista világgal való megegyezésre törekvő erőfeszítései a háboru utáni nemzedék legbátrabb diplomáciai kezdeményezése.

A háboru utáni világ legnagyobb problémája a nukleáris háboru veszélye volt a Szovjetunió és az Egyesült Államok között, és ennek a problémának a lényege a két nemzet vezetői közötti kölcsönös bizalmatlanságban nyilvánult meg. Mindkettő a féltelm birodalmában élt: a pusztulás Damoklesz kardja ott lebegett mindkettőjük fejelet, és a vietnámi, koreai, közel-keleti háboru, és Kongo, plusz a kubai katonai krízis csak drámaibbá tették a féltelme, hogy a világ hatalmi egyensúlya felborulhat és egy harmadik világháborúra vezethet.

Nixon elnök megpróbált kompromisszumot kötni Kínával és a Szovjetunióval, hogy megszabadítsa őket — és bennünket — ettől a féltelmtől. Persze lehet ugy is érvelni, hogy Taiwan kérdésében túl nagy engedményeket tett Pekingnek, és a stratégiai feygyverek kérdésében túl nagy engedményeket tett Helsinkiben és Moszkvában. — mig Vietnam kérdésében esőkönyös maradt.

De tény, hogy pekingi és moszkvai küldetésével legalább megpróbálta enyhíteni a bizalmatlanságot, amely a világháború legmélyebb ható gyökere.

Mindzezzel Nixon kétségtelenül nagy kockázatot vállalt. Nincsen százszázalékos garancia az atomserompó-egyezmények elenörzésére, a műbolygó-fényképezőgépek csodája ellenére sem. A Washington, Moszkva és Peking közötti bizalmatlanság még korántsem oszlott el.

Minden attól függ, hogy az ember milyen szempontból ítéli meg az elnök moszkvai

és pekingi kísérletét. Ha úgy véljük, hogy lehetetlen a megegyezés a kommunista örösökkel, hogy rosszindulatuk elkerülhetetlen, akkor ez az egész eszeskísérlet potenciális katasztrófaaként könyvelhető el. Aki úgy gondolja, hogy Nixon kizárólag belpolitikai töket akart kovacsolni magának ezekből az utakból, az valóban cinikusan ítélheti meg az egész kísérletet. De ha magasabb régiókból próbáljuk szemlélni a dolgokat, több hitelt kell előlegeznünk az elnök történelmi kezdeményezésének.

Moszkva és Peking nyilván sokat nyertek. Kína helyet kapott az UNO-ban és tudatára adhatta Moszkvának, hogy ezáltal kapcsolatban áll Washingtonnal és van belszólása Ázsia jövőjébe. A Szovjetunió elérte a világháboruban szerzett politikai és területi nyereségeinek elismerését Nyugat-Németország és az Egyesült Államok által és most lehetősége nyílik hozzájutni Amerika, Németország és Japán modern technológiájához, amely nélkül nem tarthat lépést a modern tudományos világgal.

De Nixon elnök kezdettől fogva abból az elgondolásból indult ki, hogy a világnak csak java származhat Kína befogadásából, csak jó lehet, ha az életszínvonal emelkedik a Szovjetunióban, ha ezáltal megnyílik a háborus pszichózis.

Mert nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy ez a féltelmes háborus pszichózis az, ami arra kényszeríti a világot, hogy évenként 200 milliárd dollárt költsön feygyverezésre, miközben a Föld népességének felét az éhínség fenyegeti. Nixon diplomáciája vakmerőnek tűnik, de gyakorlati szempontból kezdeményezése óvatossá és megegyezés rendkívül korlátozott célokra törekszik. A bizalmatlanság, a feygyverkezési verseny, a pozícióért folytatott harcok Délkelet-Ázsiában, a Közel-Keleten és másutt, továbbra is folynak. Mindamellett, Nixon produkált valamit haladást, nem sokat, de valmit, és már ezért is feltétlen elismerés illeti.

# SPORT

## A labdarugó szövetség elvi döntése

# ENGEDÉLYT KAPHAT KÜLFÖLDI JÁTÉKRA CSAK 28 ÉVEN FELÜLI JÁTÉKOS

További feltétel: Legalább 50 szereplés a nemzeti válogatottban — Spiegel és Rozen előtt lezárult a kapu

Nem titok, hogy az angol profi-liga egyik élesapata, a Tottenham, izraeli látogatásának egyik célja játékos-toborzás volt. **Bill Nicholson**, a Tottenham mindenható menedzser, nyíltan ki is jelentette, hogy nagy érdeklődést tanusit **Giora Spiegel** iránt, akit le akar szerződtetni.

A labdarugó szövetség vezetése azonban keresztül huzta **Nicholson** és **Spiegel** számításterében a szövetség elvi döntött, hogy csak abban az esetben engedélyezi izraeli játékos külföldi szerződését, ha a szóbanforgó labdarugó már betöltötte 29., rendkívüli esetben 28-ik életévét. A másik feltétel az, hogy a kérvényező játékosnak legalább ötvenszer kellett magára öltötenie a válogatott mezt.

Ez azt jelenti, hogy például, Spiegel esetében — a játékosnak még négy évig kell várnia, amíg külföldi szerződést elfogadhat és még tíz nemzetközi mérkőzésen kell résztvennie. Rozen esetében még kilátástalanabb a helyzet...

A labdarugó szövetség vezetése egyébként nem hagyta jóvá a szakbizottság jelentését a rangonni kudarc okairól és elhatározta, hogy jövő hétfőn, a kibóvított vezetőség ülésén, újra tárgyalja az ügyet. Mint ismeretes,

a szakbizottság a múlt héten tárgyalta a rangonni fiasókorról és öt szavazattal három ellenében úgy döntött, hogy ennek ellenére meghosszabbítja **Edmond Smilovics** szövetségi edző szerződését. Zeév Bár-Szever, a szövetség elnöke, a Makkábi képviselőjevel együtt kisebbségben maradt, mert a Hápoel többi négy delegátusa és a Betár kiküldöttje, **Smilovicsot** támogatták.

### A SZOMBATI PROGRAM

Kétségtelen, hogy a labdarugó idény 28. fordulójának középpontjában a Hápoel Chedera — Betár Jeruzsálem mérkőzés áll, mert a Betár a második helyet foglalja el, igen csekély emeleti kilátással arra, hogy utólerje a Makkábi Tel Avivot, mig a Hápoel Chedera hátulról a második helyen áll, még csekélyebb reményekkel arra, hogy elkerülje a kiesés szomorú sorsát. Anynyi mindenesetre bizonyos, hogy ennek a mérkőzésnek a kimenetele, a Betár győzelme, vagy döntetlen esetén, végleges választ adhat mindkét kérdésre. Nem szabad megfeledkezni arról, hogy a mérkőzés Chederán játszák.

A bajnokjelölt aránylag könnyű mérkőzésen a Hápoel Pefach Tikvat látja vendégül, mig az utolsó helyen álló Bné Jehuda, amely már elméletileg is kiesett, minimális kilátásokkal Be-er-Szevára látogat.

A Hápoel Tel Aviv, amely elméletileg még kieshet, a kitünő formában lévő Betár Tel Avivot fogadja, mig a lelépő bajnocsapat, a Makkábi Natanja, saját pályán a Simson ellen játszik.

Erdekes mérkőzésre van kilátás a kitünő formában lévő Makkábi Jaffa és a haifai vendég, a Hápoel közötti mérkőzésen, mig a fennmaradó két találkozó csak a szóbanforgó együttesek szurkolóit érdekli bizonyos mértékben: Makkábi Haifa — Hápoel Jeruzsálem és Hákoach — Hápoel Kfar Szabá.

### ROMÁNIAI SPORTSZEMLE

A bajnokság 27. fordulójában az Arges elönye 3 pontra nőtt az aradi UTA-val szemben, mert a marospartiak 2:0-ra kikaptak Craiovan. Ezzel szemben az Arges Dobrin góljával 1:0-ra verte a Steaua.

A bajnokság állása a 27. forduló után: Arges 36, UTA „U” Kolozsvár 33, ASA 31, Rapid, Bacau 30, Steagul Rosu, Steata 26, Farul 25, Jul 24, Petrolul 23, CFR Kolozsvár 21, Politehnica Iasi 21 pont. Utolsó helyen a nagyváradi Crisul.

Jobb győzelmi aránnyal a kolozvári CFR — egyenlő pont számmal ugyan, — de megelőzte a Politehnicát és egyelőre elkerült a kiesést jelentő 15. helyről. A kolozvári CFR 1:0-ra győzött Ploestiben a Petrolul felett. Universitatea — Jul 1:0. Meglepetés a brassoii Steagul Rosu 2:0-os győzelme Bacauban. A bajnokság állása a 27. forduló után: Arges 36, UTA „U” Kolozsvár 33, ASA 31, Rapid, Bacau 30, Steagul Rosu, Steata 26, Farul 25, Jul 24, Petrolul 23, CFR Kolozsvár 21, Politehnica Iasi 21 pont. Utolsó helyen a nagyváradi Crisul.

(h. m.)

**Uj Zenés Komédia Színház bemutatja:**

**AZ AMERIKAI SZTART:**  
**PESZACHKE BURSTEIN**  
a világhírű

**AZ ISZRAELI KÖZÖNSÉG KEDVENCÉT:**  
**LILIAN LUX**  
slágerben

**MAJN REBECCA FUN BNEI-BRAK**

Zenés komédia 2 felvonásban, 3 képbén. Irta: **L. FRAIMAN**

Rendező: **P. BURSTEIN** \* Vezényel: **S. BEREZOVSKI**  
Átdolgozta: **P. BURSTEIN** \* Zene: **L. LUX**  
Diszletek: **M. MARDO**

Szereplők:  
**A. KOVALSKI** \* **P. MAGER** \* **D. KAPLAN**  
\* **R. RAVID** \* **H. HECHT** \* **B. STIFER** \*  
**GALABEMUTATÓK**

Péntek, jún. 9., 8.45	Szombat, jún. 10., 7 — 9.30 2 előadás
<b>KIRJAT MOTZKIN — „OROT”</b>	<b>TEL-AVIV — „BET CIONÉJ AMERIKA”</b>
Kedd, jún. 13., 8.45	Szerda, jún. 14., 8.45
<b>RAANANA — „OROT”</b>	<b>RECHOVOT — „BET HAAM”</b>
Péntek, jún. 16., 8.45	Szombat, jún. 17., 6.45 9.15 2 előadás
<b>TIVON — „JUVAL OR”</b>	<b>HAIFA — „JACHDAV”</b>

6 UJ KELET 1972. VI. 9

**JISZRAEL WALIN BEMUTATJA:**

**MARY SOREANU**  
A JIDDIS SZINHÁZ KIRALYNOJÉT

Rendező: **M. GRÜNSTEIN**  
Zene: **A. LUSTIG**  
Kitünő szereposztás

**DI OREME MILIONERKE**

Péntek, június 9., 8.45 HAIFA, „AMFI”

Szombat, június 10., 2 előadás  
7.15 — 9.30  
**TEL-AVIV — „OHEL-SÉM”**

Hétfő, június 12., 9-kor	Kedd, június 13., 8.30
<b>BÁT-JAM — „BÁT-JAM”</b> utóljára	<b>HERZLIA — „DÁVID”</b>
Szerda, június 14., 8.30	Péntek, június 16., 8.45
<b>TEL-AVIV — OHEL-SÉM</b>	<b>KIRJAT-MOTZKIN — OROT</b>

**Rámát-Gán — figyelem! — „Rámá”-terem**  
Szombat, június 17., 2 előadás, 7 — 9.15

**NÉZZE — ÉS HALLGASSA MEG MARY SOREANU-t**  
az izraeli televízióban, június 11-én, vasárnap este 8.30-kor

**GROH JULIA**

**JUBILEUMI ESTJE**

**»MINDENKI MULAT«**  
június 12-én, hétfőn este 8.30-  
kor a HOH termében, Tel-Aviv, Hájarkon 61.  
KÖZREMÜKÖDNEK:

**SZALAI B. DUCI** zongoraművész  
**FRIEDMANN GÁBOR** hegedűművész  
Konferál: **LEICHTNER ÉLI**

**MINDENKI OTT LESZ! • ÖN SE MARADJON OTTHON!**

JEGYEK A HOH-NÁL 4.- FONTERT

Meir Zorea tart. tábornok, a Vitkon-bizottság tagja:

# »AZ IGAZSÁGÜGYMINISZTERIUM KELEPCÉBE CSALT BENNÜNKET«

„Az igazságügyminisztérium javasolta a magas ügyvédi honoráriumot, s miután elfogadtuk javaslatát, a kormány megállapította, hogy túlléptük a normát — Amikor Cvi Tarlo igazságügyi államtitkár beszélni kezdett, elsötétült előttünk a világ — A kormánynak le kell szögeznie, hogy a Vitkon-bizottságot megtevesztették az ügyvédi honorárium kérdésében — A közéleti vihar — pozitív-jellegű”

RAFAEL BÁSÁN riportja

Meir Zorea tartalékos tábornok, akit mindenki „Záro“-nak becéz, zömök termetű, nyílt tekintetű, éles nyelvű ember. Egyike a nagyonali parancsnokoknak, akiket a Cáhál kiteremt. Tíz évvel ezelőtt szerelt le, azóta Máágán Micháel kibuchan él és gabonatermeléssel foglalkozik.

„Záro“ katonai karrierje egy tanulságos és igazalmos könyv tárgyat képezhetné. Az angol hadseregben századosi rangra emelkedett, utána a Hágán földalatti fölténygáranak igazgatója volt. Mint ezredparancsnok résztvett a felszabadító háború Jeruzsálem-környéki harciban, külföldön végezte el a törzsisztai tanfolyamot, s hazatérve kidolgozta a hadsereg harcászati és adminisztrációs szabályzatát. Kinevezték a hadművelési osztály parancsnokává és a suezai hadjárat alatt ő volt Chájim Laszkovnak, a páncélos hadtest parancsnokának, helyettese és jobbkeze. Visszatért a hadművelési osztály élére és a balszerencsés behívási gyakorlat után, amelyért vállalta a felelősséget, áthelyezték és az északi körzeti parancsnokává nevezték ki. „Záro“ parancsnoksága alatt lett híressé a Goláni hadosztály. 1962-ben leszerelt és visszatért a traktorhoz.

Kérdés: Ugy hallom, hogy felajánlották önnek az Izraeli Telekügyi Hatóság vezérigazgatói tisztségét.

Zorea: Igen. A földművelésügyi miniszter ajánlotta fel a tisztséget. Elfogadtam s most a kormány jóváhagyását várom.

Ki fogja megállapítani a fizetést?

Zorea: Biztosan nem a Vitkon-bizottság.

Mennyi lesz a fizetése?

Zorea (kibuci kávéval kínál): Azt a kibucra bízom. Gondolom legalább annyi, mint egy traktorista fizetése...

\*

A közéleti vihar, amely a Vitkon-bizottság által megállapított ügyvédi honoráriumok körül robbant ki, még nem ült el. Hogyan történt ez? Ki állapította meg ezeket az összegeket, milyen mértékek és precedensek szerint? Honnan vette az igazságügyminisztérium ezeket a tarifákat? Meir Zorea tart. tábornok, aki a Vitkon-bizottságnak a „Netivé Neft“ ügyében hozott döntése óta, nem nyilatkozott a nyilvánosság előtt, katonás nyíltsággal válaszol kérdéseimre.

Hogyan jutott a bizottság konklúzióra az ügyvédi honoráriumok kérdésében?

Zorea: Az utolsó ülésen, miután megszövegeztük végleges jelentésünket a Netivé-Neft ügyében, dr. Vitkon, a bizottság elnöke, közölte velünk, hogy megegyezésre kell ülnünk, hogy megállapítsuk az ügyvédek honoráriumát. Azt mondtam dr. Vitkonnak, hogy ehhez én egyáltalán nem értek, döntson ő egyedül s részemről hajlandó vagyok aláírni döntését. Az elnök azt válaszolta, hogy ez nem lehetséges, mire hozzájártunk, hogy megegyezésre üljünk a kérdéses ügyben. Ugyanakkor Vitkon bíró megkérdezte tőlem és Kalir urtól: „És mi lesz a maguk honoráriumaival?“ Azt vá-

lasztam, hogy majd megkérdezem odahaza. S tényleg, amikor visszatértem a kibucba, megkérdeztem a titkárt, aki ezt válaszolta: „Dolgoztál — tehát tessék, fizessék meg a munkabéredet.“ A honorárium összegéről egyáltalán nem volt szó. Nem követtem meg a traktorista bérét, vagy egy tábornok havi fizetését. Egyszerűen azt írtam dr. Vitkonnak, hogy a kibuc titkárnak véleménye szerint, jár nekem fizetés.



MEIR ZOREA

Amikor ezt Kalir meghallotta, revidálta álláspontját: Minek nekem „cárot“? — mondotta. Ha Záro kap, én meg nem, kellekellen helyzetbe kerülök. Elhatározta tehát, hogy ő is felveszi a honoráriumot az ülésekért. Mindez az ügyvédekkel lefolytatott ülés előtt történt.

És mi történt az ügyvédekkel folytatott ülésen?

Zorea: Kronológiai sorrendben a következő: Tudtuk, hogy kint a folyosón várnak az ügyvédek és Tarlo ur, az igazságügyi államtitkár. Először magunk között beszéltek meg az ügyet. Én nem vettem aktív részt a beszélgetésben, annak javarésze Kalir ur és Vitkon bíró között folyt le. Ötven és száz ezer font között mozgó összegekről volt szó — ha jól emlékszem az összeg közelebb állt az ötvenezerhez, mint a szához — és főleg Friedmann és Niv ügyvédeknek honoráriumáról tárgyaltak. Hármunk fantáziája nem haladta meg ezt az összeget. Tudtuk, hogy Tarlo fogja javasolni, vagy meghatározni, meddig mehet el a kormány az előzetes precedensek alapján. Közben főleg arról vitakoztunk, hogy együtt fogadjuk-e az ügyvédek, vagy külön-külön? Tarloval, vagy nélküle? Dr. Vitkon javaslatára elhatároztuk, hogy együtt hívjuk be az ügyvédeket. (gunyosan): Abból a feltevésből indultunk ki, hogy ha együtt vannak, restellni fognak túlzott igényekkel előállni. (Öszintén): Véleményem szerint itt követtük el az első hibát, habár nem tételeztük fel, hogy Tarlo ekkora összegeket fog felajánlani. Ellenkezőleg, azt hittük, az ő feladata lesz a minimumra leszorítani a díjakat... Tarlo és az ügyvédek beléptek. Az asztalon fekvőtek az ügyvédek levelei, amelyekben feltüntették honoráriumuk összegét: Szolomon ügyvéd 360 ezer fontot követelt Simron ügyvéd nem nyújtott be iratot, de a Tarloval folytatott előzetes megbeszélés során közölte, hogy hány órát foglalkozott irodája az ügygyel, és ez volt a kiindulási pontja. Vagyis: honorárium a teljesített munkaórák alapján. Rám Kászipi ügyvéd nem jelölt meg összeget, csupán tényleges kiadásainak összegét nyújtotta be. Honoráriumának megállapítását a bizottságra bízta. Ösznát ügyvéd 17.000 fontot követelt, egy benyújtott, részletes számla alapján. Ezután Cvi Tarlo ur, igazságügyi államtitkár kért szót. Amikor beszélni kezdett, elsötétült előttünk a világ! Azt javasolta a bizottságnak, hogy olvan összegfi honoráriumot ítéljen meg az ügyvédeknek, amelyeket a kormány szokott fizetni a tisztviselőit védő ügyvédeknek. Ervelését két példával támasztotta alá: a Malchi-perrel és a Rohan-perrel. Tarlo elmagyarázta, hogy ebben a két esetben fizette a kormány a legmagasabb honoráriumokat és hozzáfűzte, hogy véleménye szerint, a Netivé-Neft ügyét vizsgáló bizottságnak a maximális honoráriumokat kell megítélni.

ÖT ÉS FÉL ÓRA MUNKABÉR

Miért?

Zorea: Az igazságügyi államtitkár elmagyarázta, hogy közéleti szempontból a Netivé-Neft ügye fontosabb volt, mint a Rohan, vagy a Malchi-per, a munka intenzívabb, az ügyvédek „kalibere“ magasabb — tehát sokszorosan rászolgáltak a maximális honoráriumra.

HIBÁT KÖVETTÜNK EL

Nem találták tulzottnak az összegeket?

Zorea: Nézze, minden szektornak megvannak a maga elfogadott díjazásai. Ha jön a kormány megbízottja, amely a szóbanforgó szektort képviseli, és ezt mondja: ennyit és ennyit kell fizetni — akkor mi lett volna a teendőnk? Igaz, mindhárom úgy véltük, hogy ez temérdek pénz. Másrészt, arra a konklúzióra jutottunk, hogy kénytelenek vagyunk elfogadni a legilletékesebb tényező javaslatát. Személyesen úgy véltük, hogy, ha így áll a helyzet, akkor egyes izraeli ügyvédek honoráriumai valóban túlzott! (Öszintén): A második hiba, amit elkövettünk, az volt, hogy jöllehet törvényes meghatalmazásunk volt belátásunk szerint határozni, mégis hallgattunk Tarlorra, Kalir ur kijelentésére, hogy ő nem járhat az ügyvédi honoráriumok kérdésében. Én természetesen ehhez még kevesebbet értek, mint ő. Feltételezem, hogy dr. Vitkon se nagyon jártas manapság ebben a kérdésben. Elvégre ő bíró és nem ügyvéd. Jöllehet jogunkban állott belátásunk szerint határozni, elfogadtuk annak az embernek a véleményét, akinek feladata az állam érdekeit védeni ebben a kérdésben s akit a legilletékesebbnek tartottunk. Most már tudom, mit kellett volna tennünk: meghallgatni Tarlo ur javaslatát, megfontolni, megtanácskozni a dolgot és elhalasztani a döntést. Lehetséges, hogy akkor más konklúzióra jutottunk volna! (felemeli hangját): De a kormány lehetetlen helyzetbe hozott bennünket. Elvégre kinek a megbízásából dolgozott a Vitkon-bizottság? A kormány megbízásából. És amikor kormányt rhondok, elsősorban az igazságügyminiszterre, Jákov Simson Sapira urra gondolok. En teljes mértékben vállalom a felelősséget teimért. Vajon az igazságügyminiszter vállalja-e a felelősséget hibáért? Nem! Egyrészt javasolja nekem, hogy mennyit kell fizetnem. Elfogadom javaslatát, valamit lefaragok az összegből és fizetek. S akkor, az igazságügyminiszter, mint a kormány tagja, elhatározza, hogy cselekedetemmel túlléptem az izraeli társadalom elfogadott normáit, és szembebeszél nekül kijelenti, hogy törvényes utakat keresnek döntésünk érvénytelenítésére, amely döntést az ő véleménye alapján hoztuk meg. (hazószólással): Ebben a helyzetben azt javasolom neki, hogy nyújtsa be lemondását a kormánynak. Én ezt tenném az ő helyében!

NEM BUKTUNK MEG, HANEM MEGBUKTATTAK BENNÜNKET

Mi a véleménye a közéleti viharról, amelyet úgy hívtak?

Zorea: Az igazságügyminisztérium kelepccébe csalt bennünket. A közvélemény jogosan tételezi fel, hogy egyes ügyvédek tulsokat

szának. Véleményem szerint, minden szektorban vannak bizonyos rétegek, amelyeknek keresete jóval meghaladja az izraeli társadalomban elfogadott normákat. En. személy szerint, hibát követtem el, hogy nem kezeltem erősebben ezt a problémát, mint ahogy megkövetelték tőlem! (tagoltan): Felkértek, hogy hozzak döntést egy konkrét esetben, és fizettem az elemnyújtott állami tarifák szerint. (határozottan): Nem mi buktunk meg, hanem megbuktattak bennünket! Elénk tették az állami árjegyzéket. Ki vagyok én, hogy tudjam mennyi honoráriumot kapnak az ügyvédek? Igaz, a bizottság mindhárom tagja azon a véleményen volt, hogy a benyújtott tarifa túlzott. Fel voltunk háborodva! De, ha a kormány azt állítja, hogy ezek az elfogadott tarifák! Kinek higgyünk, ha nem a legilletékesebbeknek?

Véleménye szerint, az ügy körül kiborított közéleti vihar pozitív jellegű?

Zorea: (határozottan): Igen. A probléma csupán: hogyan alakítsuk át ezt a vihart produktív tényezővé. A közvélemény helyes irányba orientálódott. S a kormány, ha lassan is, igazodik a közvéleményhez. De még ha késik is a kormány, fő, hogy a helyes irányba menjen. Megértem, hogy a kormány nem határozhat a tömegközlelési médiumok ütemében. Ez a demokrácia természete.

Mire céloz pontosan?

Zorea: (egyértelműen): A helyes irány, amelyre célozok, a korrektség. Hozzon a kormány határozatot az ügyvel kapcsolatban és tegye közzé, hogy a Vitkon-bizottságot megtevesztették az ügyvédek honoráriumai kérdésében.

Személyesen is sérte érzi, amiért a kormány tulzottnak minősítette a bizottság által megállapított honoráriumokat?

Zorea: A kormány határozata alapján véve helyes. A honoráriumok tulzottnak. De, mint kifejtettem a velünk szembeni magatartást kifogásolom. (közömbösen): Különben, nem ez az első eset az életben, hogy kibabrálnak velem. Előfordult már egyszerűen és látja: élek és létezem.

Véleménye szerint, miféle konklúziókat kell levonni a közvéleménynek az egész ügyből?

Zorea: Az egész „tárarámból“ azt a következtetést vonom le, hogy az ilyen ügyeket, mint a Netivé-Neft ügye, idejében kell torokn ragadni és radikálisan kell végezni velük. Másodsorban: a közvéleménynek jogában áll hangját hallatni minden ügyben (felemeli hangját), beleértve a biztonsági kérdéseket is. Harmadsorban: nem egészséges, hogy Izrael államában az egyik polgár úgy éljen, mint egy lord, a másiknak meg kenyérgondjai legyenek. Ez az egész ügy nem méltó a mi államunkhoz.

FEGYELMI

BIRÓSÁG



Az utasnak mindig igaza van — ez a mi jelszavunk!  
S kooperatívánk minden tagja és minden dolgozója, aki a volán mellett ül, igyekszik utasait tojálisan és udvarias formában kiszolgálni. Mégis, az ember végeredményben csak ember és így ha valamelyes panasz merül fel a kooperatíva valamelyik tagja, vagy dolgozója ellen, az ügy a belső fegyelmi bíróság elé kerül. Az utasnak van hová fordulnia panaszával; az Eggednek fegyelmi bírósága van, ahol kivizsgálják az ügyet és szükség szerint levonják az abból acodó konzekvenciákat.



EZ AZ EGGED,

UJ KELET

USA-ban

Felvilágosítást szolgál előfizetési, hirdetési és szerkesztési ügyekben

KALMAN KAHAN  
619 E. 2nd Street  
BROOKLYN,  
NEW YORK 11218

Phone:  
633-0564; 633-0543  
Munkanapokon  
9-5 óra között  
925 3700 (Mr. Kahan)

# LEÁNYVÁSÁR - KIKIÁLTÁSI ÁRON

Írta: **BENEDEK PÁL**

A rendőrtiszt, aki az éjszakai szolgálatot vezette, történetesen nem tudott angolul, sebtében telefonálni kellett a szomszéd-kerület állomására, onnan egy délafrikai születésű százados autót robogott át és megkezdte a nő kihallgatását. Közben egy őrmester háromszor főzött kávét a számára, s a tripla-adag koffein úgy-ahogy magához térítette, képes lett elmondani a mondókáját.

Jegyzőkönyvbe diktálta az adatait, s rövid élettörténetét is. 1950-ben született, előbb fodrászlány volt egy bristoli szalonban, majd színpadra lépett, illetve egy kikötői bár tenyérnyi pódiumára. A könnyű műfajban korábbi fizetésének ötszörösét kereste meg, ami nagy dolog, ha tekintetbe vesszük, hogy leromlottak Angliában a kereseti viszonyok, de a sok pénz egyszersmind mérhetetlen ambíciót fejlesztett ki benne és nemzetközi méretekben is megpróbálta kibontakoztatni a tehetségét.

Többször turnézott Európában, de sajnos, csak a Földközi-tenger partja mentén elérhető országok publikuma mutatott érdeklődést a művésze iránt, holott ő Párizsba vándorolt, a műfaj Mekkájába.

Néhány héttel ezelőtt érkezett Izraelbe, egy itteni ügynök szerette el a saját londoni impresszáriójával történt megállapodás alapján. Minden szépen indult, kedves kis bárban kezdte meg a turnét, még az se volt nagy baj, hogy megint csak a Földközi-tenger zugába festette alá a nemzetközi dalmissziót. Bár csak mégközelebb lett volna a bárhoz a tenger, mert akkor eredményesebb munkát végezhetett volna a tüzeltők, mikor ismeretlen okokból kigyulladt az üzlet — ilyen forró sikerre nem is számított a ködös Albionban —, s nem égett volna porrá a munkahelye.

Az ügynökötől kapott ugyan valami pénzt, de inkább ígéretekkel töltötte, hogy rövidesen majd Eljárába, egy ottani hotel bárjában szerzésre utazhat. A Vörös-tenger erősen vonzotta, talán a színe is jól ment volna a szöke és a gesztenyebarna közti átmenetet képező hajához.

Atmenetileg gondoskodnia kellett a megélhetéséről, ami azt jelentette, hogy alkalmi ismeretséget kötött az élet nehézségeivel, illetve alkalmi ismeretséget különböző rendű és rangú férfiakkal.

A turistákat ki nem állhatom, engem inkább az izraeli férfiak érdekelték, s hozzá kell tennem, hogy ez kölcsönös.

— Miért? — szökt közbe először a dél-afrikai születésű rendőrtiszt.

— Mert egy turistának nem jelent különösebb eseményt az életében egy angol lány. A nyelvtudásom inkább az izraeli férfiakra hat, nekik én külföldi vagyok, tehát tanulunk egymástól.

— Mit?

— Oké, tölem angolul, én tőlük arabul.

— Miért van szüksége arab nyelvtudására?

— Az angolai ügynökömmel állandó levelezésben vagyok, s azt ígérte, hogy legközelebb, talán már az őszi-téli szezonban, libanoni szerződést szerez nekem. Beirutban most nagy élet van, gombamódra szaporodnak a lokálok. Gondoltam, ha már így leégtem Izraelben, legalább felkészülök a jövőre megittam, rendszerint akadt egy önkéntes ismeretséget kerestem.

— Hogy még az ilyesmi?

— Esténként elmentem egy jaffai lokálba, s rendeltem magamnak egy vizskit. Mire megittam, rendszerint akadt egy önkéntes vállalkozó, aki kifizette. Csak tegnap este melléfogtam...

— Milyen értelemben?

— En meg szoktam válogatni, hogy kivel iszom vizskit, de tegnap gyenge este volt, alig lézengett valaki a bárban és jobb meggyőződés ellenére megismerkedtem egy kétes alakkal. Még azt sem mondhatom, hogy utólag meglepett, mert valahogy látszott rajta a gyerekszoba hiánya.

— Miből látszott?

— Abból, hogy túl gyorsan kezdett beszélni a hálószobájáról. Ez nálunk, Angliában nem szokás. Még a mi körünkben sem. Szerelmi ajánlatot nem tesznek egy nőnek, csak virágnyelven utálnak arra, hogy szívesen maradnának vele záróra után is. Ez még...

— Mit mondott?

— Talán hagyjuk. En elfogadtam az ajánlatát, tehát mi jogon bírálhatnám utólag? Kifizette az italt és indultunk. Már az is meglepett, hogy nincs autója. Nálam egy férfi ott kezdődik, ahol a gyalogos ember végződik. A kocsi felelősséget ad és az a tapasztalatom, hogy a nőkel is gyengébben bíznak az autósok, mert a sok közlekedési szabály megneveli őket. Valahol ott, a tudatuk alatt, előbb-utóbb befeszkelik magát a felismerés, hogy nem szabad gyorsan hajítani, pirosan átmenni, tilosban parkolni, mert jön a raport.

— Tehát ott tartottunk, hogy ennek az embernek nem volt kocsija. Gyalog mentek?

— Velem nem lehet gyalog menni egy olyan városban, ahol taxik cirkálnak az utcán. Beültünk egy kocsiba és felmentünk a lakására.

— Hány óra volt?

— Korán térünk nyugovóra, éjjel előtt. Annál jobban meglepett, hogy két óra körül csöngettek. Az ilyesmit nem szeretem. Angol nevelést kaptam, nálunk nem lehet akármikor beállítani. Éjjel két óra igazán nem tea-idő. Ezt meg is mondtam Niszimnek, közben ugyanis bemutatkoztunk, már tudtam a nevét, de leintett. Úgy látszik, a csöngetésből ráismert a barátaira, talán várta is őket.

— Hányan voltak?

— Két fiatalember jött. Az első pillanatban azt hittem, hogy folytatódik a mulatság. Oszintén szólva nem lettem volna el-lene, mert szomorúságból éppen elegend volt az utóbbi időben, de a három férfi ügyet sem vetett rám, s ez a magatartás sértő volt a számomra. Az ilyesmit nem szeretem, nappal foglalkozhatunk üzleti ügyekkel a férfiak, az éjszaka nem arra való. Ezt többször szóvá is tettem.

— Miről beszélgették?

— Nem értettem. Csak azt láttam, hogy pénzről van szó, azon veszekedtek. Valami elszámolási differencia lehetett közöttük, az ilyesmit megértem az ember nyelvtudás nélkül is.

— Maga is kapott pénzt?

— Csak szerettem volna. Több, mint egy órán át tartott a vita, aztán elcsendesedtek. En újra javasoltam, hogy mulassunk, de megint csak leszavaztak és a három férfi lepihent. Úgy látszik, a vita nagyon kimerítette őket. En viszont nem voltam álmos, csak mimmeltem az alvást. Ekkor történt a baj.

— Mi történt?

— Niszim azonnal elaludt, illetve én azt hittem, hogy már alszik. A két vendég közül az egyik kinyújtotta felém a kezét, én nem húzódtam el. Semmi rossz szándék nem vezetett, aludni amúgy se tudtam, mert már virradt. Énekelni nem lehetett, mert ketten aludtak, olvasni nem tudtam, mert könyv nem volt a lakásban, sajkfeladványok elméletben való megoldásával nem foglalkozom, ezért több lehetőség nem lévén...

— És mi történt?

— Kiderült, hogy Niszim nem alhatott nagyon mélyen, mert felriadt. Eppen a legrosszabbkor. Már nem tudtam visszavonulni, s hiába magyaráztam, hogy sirig tartó hűségéről nem volt szó, mégis megvert, s amint magamra kaptam a ruháimat, kilökött a lakásból. Érdekes, hogy a barátjára nem haragudott, pedig becszavamra ő kezdeményezte a dolgot. En csak nem tanusítottam megfelelő ellenállást.

— Le tudná írni a három férfi külsejét?

— Csak nagyjából. Vállas, elég magas emberek, az egyikük szemüveges.

— Melyik?

— A hétélvő, aki még akkor sem ébredt fel, amikor hangosan sirtam az ütések súlya alatt.

— A címet tudja?

— Nem tudom, de talán odatalálnék. Innen nem, de ha előbb elmegyünk a bárba, onnan esetleg eligazodnék.

— Jöjjön velem!

Beülték egy olyan kocsiba, amelynek rendszámából nem derült ki, hogy rendőrségi jármű, s fél órán belül — kétszeri eltévedés után — az angol lány megtalálta a házat.

— A második emeleten van a lakás, a folyosó végén. A lépcsőháztól jobbra.

— Most üljön hátra asszonyom, köszönöm az információit. Arra kérem, egy ideig maradjon csendben.

— Kérem, én hallgatni is tudok! — mondta kis sértődöttséggel a nő, s valóban hátrahúzódott.

A rendőrtiszt a kocsi oldalfalából elővette a rádió-telefont, a helyszíne kért két járőrautót, meg nyolcfőnyi legénységet. Percek múlva a helyszínen voltak, a központ a környéken cirkáló kocsik közül odairányított egy alakulatot.

Felmentek a lakásba, ahol még alva találták a három férfit. Magukkal vitték őket, kihallgatásukat nem hamarodták el. A fogdában külön cellába kerültek, s csak másnap kezdődött a vallatás, amelynek során az angol lány esetéről szó sem esett. Nem volt fontos.

Ezzel szemben két nappal később az alábbi napir jelent meg a lapokban: „A rendőrség elfogta az X. bank kirablásának tetteseit, akik beismerésben vannak. Az eljárás megindult.”

Az angol lány már vallomást tett, s most készül haza, Bristol városába. Vég nélkül kesereg, az itteni ügynökétől például így bucsuzott:

— A bankrablás eredményéből sok nem jutott volna nekem, legfeljebb egy százas. Az is jól jött volna. Mindegy, én nem érzem magam bűnösnek. A meleg éghajlat miatt történt, ennek is a Földközi-tenger partvidéke az okozója. Angliában ilyesmire nem került volna sor, ott olyan hüvösek a tavaszi éjszakák, hogy az ember örül, ha jó mélyen a takaró alá bujhat...

**Dr. HERZL TIVADAR**

## ÓSUJORSZÁG (ALTNEULAND)

Regény

(HA AKARJÁTOK, NEM MESE)



7.

A szigetet mindenki lakatlannak tarthatja. Csupán két szolgálommal élek ott, egy néma négerrel, aki már Amerikában is szolgált nálam és egy tahitivel, akit Avarua kikötőjében emeltem ki a vízből, mikor szerelmi bánatában éppen belevetette magát. Most teszem Európában utolsó utamat, hogy bevásárolhassam mindazt, amire szükségem lesz. Könyveket, különböző szerszámokat és fegyvereket. Elemet a tahiti szolgám szerez be a legközelebbi lakott szigeten. A négerrel minden reggel motorcsónakon megy oda. Amire szükség van, azt Raratongában be lehet vásárolni, mert pénzért ott is lehet kapni mindent, akár csak másutt a nagyvilágban. Érti?

— Igen, mr. Kingscourt, csak azt nem tudom, miért meséli el mindezt nekem.

— Miért, doktor? Mert egy kísérőt akarok magammal vinni, hogy ne felejtsek el beszélni, és ha meghalok, maradjon utánam valaki, aki lezárja a szemeimet. Vállalja ön ezt a szerepet?

Frigyes hallgatott vagy egy félpercig. Aztán kemény elhatározással mondta:

— Igen.

Kingscourt elégedetten bólintott és hozzáfűzte:

— Fel kell azonban önt világosítanom arról, hogy élethosszig tartó kötelezettséget vállal. Addig minden esetre, amíg én élek. Ha ön velem jön, nem térhet vissza többé. Minden kapcsolatát az itteni élettel meg kell szakítania.

— Engem mindez nem riaszt el. Egyedül állok ezen a világon és már torkig vagyok az étellel — válaszolta Frigyes.

— Ilyen emberre van szükségem, doktor. Valóban, az étellel szaktik, ha velem tart. Semmit sem fog tudni a világ jó és rossz dolgairól. Ön halott lesz a világ számára és a világ megszűnt önre nézve. Tetszik ez önnek?

— Tetszik.

— Akkor mi igen meg fogunk férni egymás mellett. Az ilyen vágású embereket szeretem.

— Egyet azonban meg kell önnek mondanom, mr. Kingscourt, én zsidó vagyok. Nem zavarja ez önt?

— Na hallja! Igazán nevetséges kérdései vannak. Amennyit látok magáról, hogy ember. Sőt művelt ember benyomását kelti. Az életet megúnta, ami jó ízlésre vall. Minden más nem számít ott, ahová megyünk... Nos, csapjon hát föl!

Frigyes megszorította a feléje nyújtott kezét.

— Mikorra lesz ön menetkész, doktor?

— Bármelyik órában.

— Jó. Mondjuk tehát, holnap Trieszbe utazunk. Ott horgonyoz a jachtom. De talán még volnának önnek bevásárolni valói?

— Nem tudom, hogy mi volna az. Mi nem képtűzásra indulunk, hanem eltávozzunk az élettől.

— De mégis, doktor! Ha pénzre van szüksége ügyeinek lebonyolításához, rendelkezésére állok.

— Köszönöm, semmire sincs szükségem, mr. Kingscourt.

— Nincs semmi adóssága, doktor?

— Nekem nincs semmi adósságom sincsen.

— Nincsenek rokonai vagy barátai, akiknek itt akarna hagyni valamit?

— Nincsenek.

— Ez a legjobb. Akkor hát holnap utazunk... De már ma is együtt étkezzünk.

Kingscourt csöngetett. Rövid parancsára a pincér a szalonban levő asztalon megterített és feltalálták az izletes ebédet. A beszélgetés egyre közelebb vitte a két férfit egymáshoz. Frigyes érezte, hogy Kingscourt bizalma után, amellyel őt meg tisztelte, ő is elmesélheti élete történetét. Röviden és világosan el is beszélt.

Amikor a végére ért, azt mondta az amerikai:

— Most már hiszem, hogy nem fog megszökni az én szigetemről. Szerelmi

banat, világfájdalom és sárga folt, mindez együtt elég arra, hogy egy fiatalember örökre búcsút vegyen az élettől. Jobban mondva, attól a világtól, amelyben az emberek élnek. Mert hiszen, ha jótékonyak is vagyunk velük szemben, akkor is megcsálnak bennünket. A legnagyobb ostobaság a jótékonyaság. Nem gondolja?

— En azt hiszem, mr. Kingscourt, a jótékonykodás kellemes érzést kelt az emberben. Erről eszembe jut valami. Ön pénzt ajánlott nekem, ha szükségem volna rá. Ismerek egy családot, amely nagy nélkülözések között tengődik. Rajtuk szeretnék segíteni, ha megengedi.

— Ennek nincs értelme, doktor. De nem tagadom meg öntől. Ugyis jelentősebb összeget akartam az ön rendelkezésére bocsátani. Tegyen vele, amit csak akar. Elég lesz ötezer forint?

— Bőségesen. És mégis csak szép gondolat, hogy az életből való távozásom nem egészen cél nélkül történt.

ÖTÖDIK FEJEZET

A Litvak család szobája nappal még elviselhetőbb volt, mint éjszaka. S e szegény embereket mégis rózsás kedvében találta Löwenberg Frigyes, mikor hozzájuk belépett. Litvak Dávid az ablak előtt állott és a parkányon fekvő könyvből olvasgatt, mialatt vajaskenyert majszolt. Az apja és az anyja a szalmazsákon ültek. A kis Mirjam kalászkokkal játszadozott. Litvak Chájim gyorsan felállott, amikor a jövevény beköszöntött. Az asszony is fel akart állni, de Frigyes nem engedte. Gyorsan melléje térdelt és megsimogatta a kislányt, aki a szegényes rongyok közül kedves szemmel tekintett:

— Nos, hogy mint vannak, Litvakné

(Folytatjuk)

## TMURA KFULÁ

**Tmurá Kfulá — dupla ellenérték, sőt több pénzért, a Bank Hápoálim „Tmurá Kfulá” kizárólagos tervében, amely megőrzi pénzének értékét teljes rögzítéssel és ingyen életbiztosítást ad önnek.**

Részletek a Bank Hápoálim B.M. minden fiókjánál.



## BANK HAPOALIM<sup>B.M.</sup>

# HETI FILMLEVÉL

## A MACSKA (Ben Jehuda mozi, Tel Aviv)

George Simenon egyik legjobb pszichológiai regényének filmváltozata, Pierre Frémier-Deferre mesteri rendezésében egy idős emberpár második házasságának kulváriáját mutatja be, akik meggyűlnek egymást, de mégsem tudnak egymás nélkül élni. Reménytelenül pesszimista, de életből merített tanulmány. A főszerepeket Simone Signoret és Jean Gabin alakítják félelmetes realitással. Két zátonyra futott özeget, akiket a magány sodor össze s akik menthetetlenül magányosok maradnak kettesben is Clémence (Signoret) biedermeier-kori lakásában, a forgalmas rue St. Jacques egyik mellékutcájában, amelynek többi házat sorra lerombolják. A traktorok és gépkalapácsok zaja az élet egyetlen tanujale a lakás falálosan dermedt légkörében.

Julien (Gabin), a derék, nyugdíjas munkásember, mint önkéntes „inszaltator” jön át a szemközti házból, Clémence az elsőszegény-

deit, de büszke és burzsu allűrökkel rendelkező háztulajdonosnő segélyhívására, szívesből megjavítja a fürdőszoba árvízrel fenyegető bojlerét, együtt teáznak, s néhány nap múlva átköltözik a lakásba. A késői második házasság nyugalmát nemcsak az osztály-karakter és mentalitáskülönbség zavartja. Julien magával hozza egyetlen „barátját”, egy öreg macskát, magányos életének vigaszt, amely viszonyozza érzelmeit s amelyhez meghatározó szeretettel ragaszkodik.

Clémence hamarosan féltékeny lesz az ártatlan élőlényre, azt hiszi, házasságuk nem lehet boldog, amíg a macska köztük él, s egy óvatlan pillanatban megöli. Julien belebetegszik a tragédiába (a szót nem tesszük idézőjelbe, mert számára valóban az) s bosszúból megmérgezi Clémence papagáját. Ettől kezdve a házastársak nem beszélnek, csak cédulákon közlik egymással a legszükségesebb mondanivalókat, külön járnak bevásárolni, külön főznek, külön érkeznek, külön szobában hálóznak. Miközben odakint fül-



SIMONE SIGNORET



JEAN GABIN

siketítő lármát csap a gépkalapács, magukba roskadva ülnek karosszékeikben, egymással szemben, de lélekben távol, a homályba boruló szobát csak a kándalló lángja világítja be, és bámulják a televíziót. Közben lesik, figyelik és ebben a robbanásig feszülő légkörben engesztelhetetlenül gyűlölnek egymást.

Igy telnek hetek, hónapok menthetetlen

reménytelenségben. A cselekmény a mindennapos élet apró mozzanataiból szövődik, amelyekre általában nem vet ügyet a modern rendező lencséje, ha akció van, az mind a lelkekben forrong. Black-flash jelenetek, vissza az ifjúság emlékeibe. Fel-feltúrul a mult élettől lüktető légkör. Amikor Clémence megbarátkozik egy szomszédasszonnyal s Juliennek úgy tűnik, a két nő összeesküdött ellene, betelik a pohár, Julien fellázad, meg-

szózik hazulról és egy kocsmárosnő karjaiban és lakásán keres menedéket. Azt hiszik, kitarultak a pokol kapui, de a felszabadulás túl későn jött, Julien már lelki-leg képtelen új életet kezdeni. Clémence rátalál buvohelyére és órákon át néma áll ablaka előtt. Julien feladja a harcot, hazamegy, vissza a ketős magányba s magára zárja a börtön ajtaját. Ezuttal véglegesen. (szekeli)

## KERESZTREJTVÉNY 425

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14												
15				16					17			
18				19		20			21			
	22			23	24			25		26		
27			28					29		30	31	32
		33				34	35			36		
37	38					39			40			41
42				43	44			45			46	
47			48		49					50		
51				52		53				54		
		55						56				
57	58					59	60		61			62
63						64			65			66
67		68		69				70			71	
72			73					74			75	
				76							77	

Vizsintes: 1. Részlet az operából. 5. Bantu néger törzs. 10. Ékezzettel a mohamedánok által szentnek tartott fekete meteórk Mekkában. 14. Hans Habe világhírű író Izraelről szóló most megjelent könyve. 15. Dobó betűi keverve. 16. Körülbelül, mintegy latin eredetű szó. 17. Volt régiesen. 18. Csusz, köszvény-külföldi izületi és izommegbetegedések neve. 20. ...dencia, célzatosság. 21. Világítás. — 22. Egymást követő betűk az ábécében. — 23. Szovjet diplomata. 26. Légkör eleje. 27. Egyforma betűk. 28. Csonthéjas gyümölcs. — 29. Remek egynemű betűi. 31. Fordított német helyesírás. 33. Nemzetközi szerződés törvénybeiktatása. Jóváhagyása a legfelsőbb állambizottság I. szerv részéről. 37. Valamely vidék vagy geológiai korszak növényfajtainak összessége. 39. Kerti szerszám. 40. Európai nép. 42. Szörnyeteg. 43. Víz. 46. ...ta, jegyzék, listajom. 47. Idény. 49. Fontos tájszó. 50. Német hölgy. 51. Ekezzettel európai nép fia. 53. M. R. R. 54. Mohamed próféta utódainak címe. 55. Eső jelzője lehet. 56. Olasz tartomány és székhelye. 57. Vissza: ékezzettel Izraeli zeneszerző (Marc). 59. Tom betűi keverve. — 61. Angol sarkutató 1868—1912, elérte a Déli sarkot kevéssel Amundsen után s visszatérőben elpusztult. 63. Betűvel a végén széles. — 64. 776 kilométer hosszú folyó a Pireneusi-félszigeten. Oporto alatt ömlik az Atlanti-óceánba. 66. Járunk rajta. 67. Vágószerszám. 69. Etruszk királynak neve. A római monda szerint időszámítás előtt 507-ben ostrom alá vette Rómat, hogy a Tarquiniusokat visszahozza, de vállalkozása kudarcot vallott. 71. ...ka, növény, hanga. 72. Mexiko legmagasabb csúcsa (5700 méter) működő vulkán. 74. Tartozás biztosítására ingóságok lefoglal. 76. Diszes építmény. 77. Melegebb égövi növény, amelynek levelei érintésre lekonynak.

Függőleges: 1. A szerelem nyilas istene. — 2. Festő 1588—1652. Correggio és Carvaggio hatása alatt fejlődött a század egyik legnagyobb festőjévé. 3. Hindosztán egyik főfolyója, hossza 3180 kilométer. Pendszabbán nagy öntözőműveket táplál. 4. Korszakunk. 5. Makacság. 6. Reformátor. 7. Két szó: 1) rendszerint villamos meghajtású címőrgép. 2) az attikai szónoklat ünnepelt mestere (időszámítás előtt 436—338) a makedon fennhatóság alatti görög egységnek akart híveket szerezni. 8. Fedél alatt élni. 9. ...lízis, elemzés. 10. Ékezzettel népszerű ital. 11. 513 méter magas hegy Belgrádtól Keletre. Itt áll a szerb Ismeretlen Katona emléke. 12. Jegy, belépőjegy. 13. Statisztikus gyűjti. 19. Ékezzettel politikai felvilágosító munkát végez. 21. Magyar költő, regényíró, irodalomtörténész és esztéta. „A néma örült arca” stb (Aladar). 24. Király franciául. 25. Kráter fele. 27. Az Izraeli Felsőbíróstag tagja, a Netiv Neft ügyét kivizsgáló bizottság viselte nevét, teljes név. 28. ...ling, angol kedvenc. 30. Anyagi veszteség. 32. Magyar költő 1905—1937 „Szépség koldusa”. „Nem én kiáltok” stb., teljes név. 33. Orosz uralkodócsalád, utolsó uralkodója második Miklós cár volt. 34. Elkerülhetetlen, megmáshatatlansors. 35. Magyar-zsidó író, költő 1898—1944. „Fischbein S. utóda. A pesti zsidóság életét ábrázolja (András). 36. Olasz festő 1465—1515. Raffael és Leonard hatása alatt festette lány szín és formakezelési szentképeit és arcképeit. 38. Bolgár pénzegység. 41. Becezzett férfinév. 44. A. C., 45. Cipész szerszám. — 48. A mennydörgés, termékenység istene a germán mitológiában. 50. A list és a finom dara közti féltermék. 52. A kormány egyik tagja. 54. A madarak királya. 58. Sok az ideje. 59. Francia tábornok 1767—1815. Napoleón sógora. 60. Vissza: nem oszt és nem szoroz. 62. Közös lónak ... a háta. — 64. Atléta. 65. Vissza: erdei törpe. 68. A futbalbíró „fegyvere”. 69. Ékezzettel férfinév. — 70. Arab fitunév. 71. Latin én. 73. Fordított névelő. 75. Előjel fele.

A 422. SZ. KERESZTREJTVÉNY MEGFEJTÉSE:  
 Vizsintes: 1. Herulok — 6. Enrico Caruso — 22. Pisanello — 26. Mandragora — 44. Drusus — 52. Mátáté — 56. Telepátia — 73. 1) Hegel 2) Operál — 78. Panama — 79. Epizodikus. 88. Skopas.  
 Függőleges: 1. Hippokrates — 11. Cervantes — 14. Sirásó — 15. 1) Ováció. 2) Mallorca. 43. Sejtelem — 50. Garcisalo — 55. Gorgo — 60. Magazin — 65. Merino — 66. Mimika.  
 Nyereménykönyv: GARDONYI GEZA: ISTEN RABJAI.

## KÜLFÖLDI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

### AZ ÚJ KELET ELŐFIZETÉSI ÁRAI:

#### LEGÍPOSTAN

naponta	naponta	péntek és ünnepnap
Európa, Kanada	3 hónap \$ 17.50	6 hónap ..... \$ 13.—
USA, Kanada	3 hónap \$ 23.—	6 hónap ..... \$ 17.50
Mexico	3 hónap \$ 28.—	6 hónap ..... \$ 20.50
Délamerika	3 hónap \$ 35.—	6 hónap ..... \$ 26.—
Ausztrália	3 hónap \$ 36.50	6 hónap ..... \$ 28.50

**ÚJ KELET**  
kiadóhivatala

## HOROSZKOP

### VIZONTÓ — (Január 21-től február 19-ig)

Várhat egy ideig, annak ellenére, hogy már türelmetlen és szeretné végrehajtani a tervét. Az időt használja fel arra, hogy minden lépést alaposan készítsen elő és zárja ki a rizikó-lehetőségeket.

### HALAK — (Február 20-tól március 20-ig)

Most hagyja abba egy időre a munkát, vagy ha ez nem megy, úgy alakítsa a dolgokat, hogy idegfeszültség nélkül eljén. Mindenek előtt a felesleges dolgok miatt ne legyen izgatott és szórakozzon, amennyit csak lehet.

### KOS — (Március 21-től április 20-ig)

Ne engedje, hogy az ön magányúit a környezete közügyként tárgyalja, miközben segítséget amegy sem várhat tőlük. Találja meg annak a módját, hogy senkinek ne szóljon és más uton-módon se tudják meg a legújabb fordulatokat, amelyek az ön életében előfordulnak.

### BÍKA — (Április 21-től május 20-ig)

Szorgalmaznia kell, hogy bizonyos változás bekövetkezzen. Minél előbb — annál jobb az ön egyéni szempontjai szerint. Ha valaki egy nagyszabású változást ajánl, csak immel-ámmal foglalkozzon az ajánlattal.

### IKREK — (Május 21-től június 21-ig)

Sokkal jobban teszi, ha vár a változtatásra: egy ideig. Nem biztos, hogy szerencsét hoz önnek ebben a szakaszban, bár az is lehet, hogy végül kedvezőbb helyzethez vezet. Ön mindenképp előtt a saját önző, egyéni érdekeit védje meg.

### RAK — (június 22-től július 22-ig)

Utazzon el egy időre, akár rövid időre is. Csak a teljes kikapcsolódás hozza rendbe az ön jelenleg megtépzott, vagy annak tűnő idegeit. Ki kell találnia egy úves megoldást, amely a magánéletében is elhárítja a válságot.

### OROSZLÁN — (Július 23-tól augusztus 23-ig)

Szeressen másoknak örömet és az egyéni belső egyensúlyával is kevesebb baj lesz. Ha irodalmi, vagy művészi vonatkozású ambíciói vannak, most itt az idő, realizálhatja valamennyit.

### SZÜZ — (Augusztus 24-től szeptember 22-ig)

Számos lehetőség közül válogathat, de ráér. Minél később választ, annál valószínűbb, hogy jól választ. Tanácskozzon másokkal is, töltse több időt társasági élettel.

### MÉRLEG — (Szeptember 23-tól október 22-ig)

Vissza kell adnia valakinek a kölcsönt — átvitt értelemben. Ha ez nem sikerül, az illető sokáig érezheti majd önnel a fölénnyt, ami lényegében teljesen indokolatlan.

### SKORPIO — (Október 23-tól november 21-ig)

Ki kell vennie egy ügy mérlegfogát, mert a jelenlegi helyzet önmagában sem jó, különösen azért nem, mert tovább mérgesedhet. Ön sokkal okosabb, mint azok, akiknek szintén szavuk van ezen a téren, csak éljen is ezzel a plusz-lehetőséggel.

### NYIL — (November 22-től december 21-ig)

Makacs ne legyen, mert ha látja egy tervről, hogy rossz, azonnal vesse el, mielőtt még a megvalósítás kárát látta. Biztosítsa be magát váratlan eseményekre, valamint az öreg napjaira is többet gondoljon.

### BAK — (December 22-től január 20-ig)

Szépén, simán intézzen el egy kínos ügyet, minden megvárakoztatás felesleges. Ön csak azt mérlegelje, hogy a jövő, a távoli jövő szempontjából ne kössön felesleges megterheléseket jelentő megállapodást.

## BRIDZS

### A HELYES FOLYTATÁS

(119)

- NYITÓ PARTNER  
1 kör 1 pikk  
4 kör? 1 pikk  
(Nagy erőt jelent)
- NYITÓ PARTNER  
1 káró 1 pikk  
4 pikk? 1 pikk  
(Nagy erőt jelent)
- NYITÓ PARTNER  
1 káró 1 kör  
1 szanzadu 2 pikk?  
(Mans ivit)

(Folytatjuk)

### A SZFINKSZ MEGSZÓLALT

Az alábbi partit a legutóbbi olimpia keretében játszották le az olasz Blue Team és a kanadai válogatott találkozásánál. A versenyt az olaszok nyerték.

♠	A K 9 6 3
♥	D 5
♦	K 5 2
♣	A 6 4
♠	7 5 4
♥	A B 8 2
♦	10 9 7
♣	D 7 3
♠	5 10 8
♥	9
♦	D 8 4 3
♣	B 9 8 5 2
♠	D 2
♥	K 10 7 6 4 3
♦	A B 6
♣	K 10

A LICIT: Dél (Kehela) nyitott 1 körrel, Észak 3 pikkkel válaszolt. Végülis 5 körnél kötöttek ki.

A JÁTEK: Nyugat a treff 3-al indult, amit Dél ütött a királlyal. Forquet elszolta magát... A licit — szerinte — túlzott volt. Dél kihasználta ezt az elsőlést s teljesítette az öt kört. Hogyan lehetett volna megbuktatni a kontraktot?!

(k i m)

### TABORNOK LESZ BELOLE

A tisztis-iskolan kérdi a tanár a fiatal jelölttől:  
 — Mi a stratégia?  
 — Stratégiának azt nevezzük — feleli a fiatal ember — amikor a háboruban elfogy a lösz, de, de mi azért mégis lövünk tovább...

### LOKUPECOK

Két lokupec beszélget — a harmadikról:  
 — Mi történt ezzel a Schwarz-zal? A jobbkegél nincsenek ujjai. Valami baleset érte?  
 — Szakmai baleset.  
 — Hogy történt?  
 — A lóvasárteren benyult egy ló szájába, mert kíváncsi volt, hány toga van. A ló meg összeszucsukta a száját, mert kíváncsi volt, hány ujjja van a Schwarz-zal...

### APANAK SZULETETT

Két férfi beszélget:  
 — Véletlenül megismertem a lányát. Jól beszél eszperantóul.  
 — Jól beszél? Ez nem kitérés! Mint ha ott született volna...

### MINDENKIT ERHET BALESET

— A barátod kijött már a kórházból?  
 — Igen, de nagy baj van.  
 — Mi a baj?  
 — Komplikációk léptek fel.  
 — Espedig?  
 — Feleségül vette az ápolónőt...

### IVÁS KOZBEN

— Maga miért iszik?  
 — Hogy felejtsek.  
 — Mit?  
 — Először is az első pohár következtében elfelejttem, hogy ivászat után másnap mindig fájni szokott a fejem.  
 — Aztán?  
 — Aztán egy lány miatt iszom.  
 — Ki az a lány?  
 — A nevét már elfelejtettem...

**ÚJ KELET** SZELVÉNY **425** ÉRTIVENYPÁLYA/ÁI

NEV: .....



Mint férj bevált, csak egy baja van. Többet költ az adóhivatáira, mint enám...

TISZVISELŐK

Két tisztviselő egy új könyvről beszélget.  
— Neked valóban annyira tetszett?  
— Ragyogó könyv. Nem lehet letenni. En munkaidőben olvastam és ezért volt is a mult héten hat túlóra...

FÉRFIAK

Egy unalmas koktélpartin két férfi beszélget:  
— Nagyon fáradt vagyok, szívesen mennék már haza.  
— Mi tart vissza?  
— Az asszony jól érzi magát.  
— Mi a teendő ilyenkor?  
— Kicsit udvarolni fogok a szép Silbersteinnek, akkor az asszony tüstént indulni akar...

MEGLEPO TABLÁK

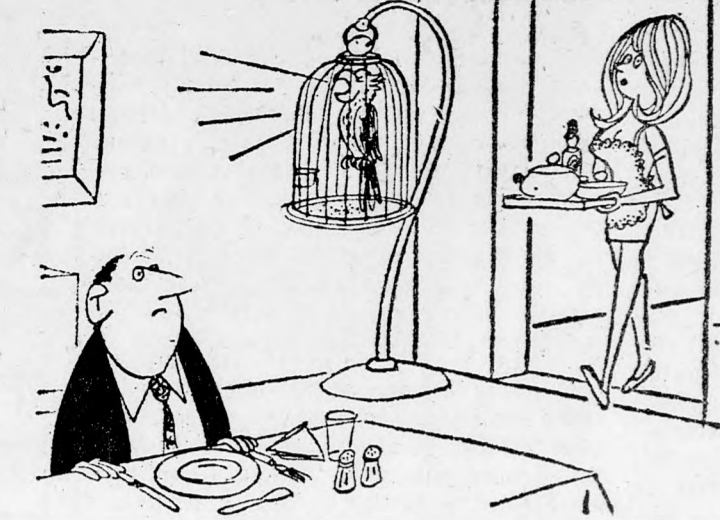
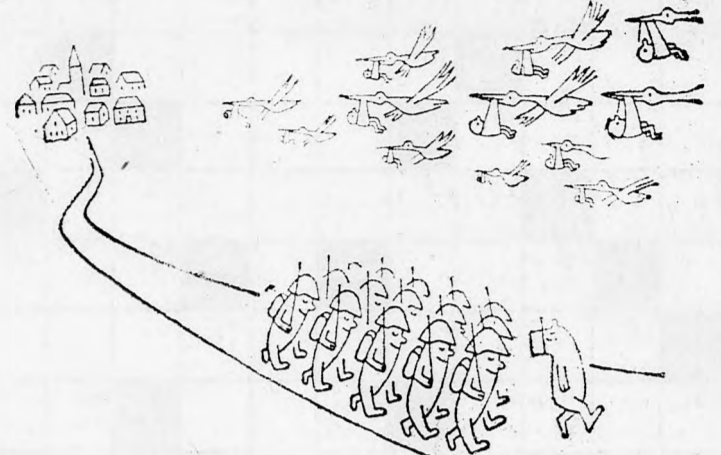
Egy londoni épülő házon, a repülőter közelében:  
„Ebben a házban vegyen lakást! Brigitte Bardot egy óra repülőútra lakik majd öntől!”  
Egy áruházban:  
„Kiváló minőségű és tetszetős pizsamák és hálóingek miatt olyan álmosság nálunk az eladók...”  
Egy líveges kirakatában:  
„Ha ön igazán dühös, törje be otthon az ablakot!”  
Egy kórházi betegszoba falán:  
„Aki meglátogat engem, attól szeretet kapok. Aki nem látogat meg, attól nyugalmat!”

RÉMES RIMEK

Erkölcsei téren esküszöm, nem lehet alkudni velem, ezért a gésákról nem csoda, hogy lesújtó a véleményem.

De a gyilkosokból se kérek, és ha még nem teljes a japán lista, jöjjön — de máris! — ötezer gésa, inkább, mint négy terrorista.

(meredek)



— Most már sítned kell szívem, mert késő van, nemsokára jön az a tökéletlőt férjem ebédelni...

FILOZÓFIA A MELLÉNYZSEBEN

Egy asszony csak akkor megbocsájtó, ha nincs igaza.  
— Rendszerint képtelenek vagyunk türelmesen elviselni a türelmetlen embereket.  
— Az idős korban az a legszörnyűbb, hogy meg kell hallgatnunk a gyermekeink tanácsait.  
— Akit komolyan érdekel társadalmunk jövője, az nem a börtönben ülök miatt aggódik, hanem azok miatt, akik szabadlábban vannak.  
— Nincs annál nagyobb csalódás, mint amikor a festő-modell azt látja, hogy a festő tényleg csak festeni akar.

SZÓTÁRLAPOK

**Szónoklat:** Annak a művészet, hogy két percnyi mondani-valót hogyan lehet két óra alatt elmondani.  
**Lovaglás:** Főleg a királyok és hadvezérek szobrainak kedvence sportja.  
**Autóbuszsofőr:** Rendszerint hallgatag ember, aki a kormány kezelése által fejezi ki a mondanivalóját és a világról alkotott lesújtó véleményét.  
**Pesszimista:** Az a férfi, aki egyre azt kérdi, hogy minden asszonyt le lehet-e venni a lábáról.  
**Optimista:** Az a férfi, aki azt reméli, hogy minden asszonyt le lehet venni a lábáról.

MÁS VAROSBA KÖLTÖZNEK A KATONÁK

VALÓPER ELŐTT

Két férfi beszélget:  
— Tényleg olyan rosszul élsz a feleségeddel?  
— Mint a kutya, meg a macska.  
— És miért nem váltok el?  
— Mert az állatvédők egyesület ügyvédje nem akarja vállalni az ügyet...

A HÉT SKÓT VICCE

A skót béni a vendéglőbe, előveszi az étlapot és töltőtollal áthuz egyes ételeket.  
— Mit csinál uram, ha szabad kérdeznem? — veti fel a kérdést a pincér, aki alig képes leplezni felháborodását.  
— Kihuzok néhány ételt az étlapból.  
— Milyen ételeket?  
— A három shillingnél drágábbakat. Perceken belül jön a feleségem...

NEMI SULTYÖBBLET

Egy rendkívül kövér nő kérdi az eladótól az áruházban:  
— Bocsanat, hol kaphatok vazelint?  
— Tessék bemenni ott, jobbra a kisajtón.  
— Drágám, ha én azon a kisajtón beférnék, nem volna szükségem vazelinre...

ÉJELIÖR KERESTETIK

Apróhirdetés alapján éjjeliőrnek jelentkeznek egy férfi. A főnök ur fogadja és a következőket mondja:  
— Nekünk olyan éjjeliőr kell, akinek az egyik szeme itt, a másik ott. Ha el is szundit pár percet, a legkisebb zajra azonnal felébred. Az a jó éjjeliőr, akinek szemében mindenki gyanus, aki él.  
A férfi közbeszó:  
— Kérem, itt valami tévedés lesz. Majd elküldöm a feleségemet...

KONFEKCIÓNALT BÖLCSESSÉGEK

A csókot a férfiak találták ki, hogy legalább bizonyos körülmények között biztossítsák az asszonyok hallgatását.  
— Asszonyoknak lenni nagyon nehéz, mert főleg férfakkal van dolga az embernek.  
— Nem művészet akkor anyagnak lenni, amikor már az édenkertben vagyunk! Próbáljuk meg idelett!  
— Az izraeli és az angol asszony között az a különbség, hogy az izraeli asszony a férjében keresi a tökéletességet, az angol asszonyt csak egy lakástól várja el.

EGY PLETYKÁS ASSZONY NAPLOJABOL:

— Milyen kár, hogy a falak olyan vékonyak, ha aludni akar az ember és olyan vastagok, ha hallgatóni...  
— Apuka — kérdi a hat éves kisfiú az apjától — miért tilos a többnépesség?  
— Azért, mert a törvény megvédi a férfit, aki esetleg egyedül gyenge volna és talán több nőtől házasodna össze...

AZ EPESZÜ ÖRÖKHAGYÓ

Az ügyvéd felolvassa a gazdag nagybácsi végrendeletét az izgatott rokonságnak:  
— Alulírott ép ésszel végrendekeztem. Az ép eszemet senki sem vonhatja kétségbe, mert bizonyíték van rá. A bizonyíték, hogy minden pénzelem elkötöttem e végrendelet megfogalmazása előtt...

WASHINGTON MONDOKTA:

— Életemben nem hazudtam. Amíg nem nőültem meg...

ART BUCHWALD:

A HIRMONDÓ

„Itt a New Zealand-i Televíziós Hálózat. Következik egy exkluzív interjú Hiram Potts-csal, akire, mint mindnyájan tudják, antropológusaink találtak rá néhány héttel ezelőtt az észak-amerikai Nagy Kanyonban. Alapos feltevések szerint, Mr. Potts az egyetlen amerikai, aki túlélt az 1972-es, vezetés nukleáris tömegpusztítást. Az időtájt azt hitték, hogy mindezek elpusztult, de Mr. Pottsnak sikerült valahogy életben maradnia és, orvosaink szerint, egészségi állapota kielégítő. Amióta New Zealandba érkezett, nincs nyugta az újságíróktól. Ime, Mr. Potts beszámolója azokról a sorsdöntő napokról.  
„Mr. Potts, el tudná mondani pontosan nekünk, mi történt 1972-ben?”  
„Elsősorban azt szeretném leszögezni, hogy nem adtam meg magam a kommuniztáknak. Még évekig kitarthatam volna a Nagy Kanyonban és sohasem tettem volna rá a kezüket.”  
„Mr. Potts, nincsenek több kommunizták. Amennyire mi tudjuk, New Zealand egyike a kevés országoknak, amely még fennmaradt a világon. Kutatóink most körülhajózzák a földgolyót és megpróbálják felderíteni, maradt-e még másvalaki is életben. Most pedig mondja el pontosan, mi történt?”  
„Nem tudom egész biztosan. Kemping-túrán voltam s csak azt tudom, amit a rádió hallottam. Először Nixon elnök beszédét hallottam, aki valami olyasmit mondott, hogy az Egyesült Államok becsülete forog kockán.”  
„Hol forgott kockán az Egyesült Államok becsülete?”  
„Valami Vietnám nevé helyen. Az elnök azt mondta, hogy nem lesz béke a világon mindaddig, amíg nem köthetünk tiszteletré méltó békét Vietnámban.”  
„Aztán azt mondta, hogy alá fogja aknázni Hainphong kikötőjét és akkor az oroszok mulik, akarnak-e békét, vagy sem. A muszkáknak meg kell érteniük, hogy egy nagyhatalom nem hagyhatja megaláztatni magát.”  
„És mi történt, Mr. Potts?”  
„Aztán hallottam, hogy az oroszok is békét akarnak, de ők sem engedhetik meg nekünk, hogy megalázzák őket. Ezután a vörös kínaiak bejelentették, hogy ők sem lehet megaláztatni, mert Vörös Kína is nagyhatalom.”

„Azt akarja mondani, hogy az egész ügy azért kezdődött, mert a nagyhatalmak egyike sem engedte meg magának, hogy megalázzák?”  
„Hát így volt valahogy. Persze nem értettem meg mindent, mert nem vagyok járatos a külügyekben, de azt hiszem, ez volt a kezdete az egésznek. Mint mondtam, akkor a Nagy Kanyonban kempingeltem és a rádióm nem működött valami jól. Csak mondatfoszlányokat hallottam időnként, olyasfélét mint „a dél-vietnámi nép szabadsága” meg „a párizsi béketárgyalások esődjé”. Aztán hallottam valakit, aki azt mondta, csakis úgy lehet béke, ha értésére adjuk a másik félnek, hogy nem hátrálunk meg. A muszkák észak-vietnámi szövetségesei támogatásáról beszéltek és figyelmeztettek, hogy ha egyetlen hajójukat is elsüllyeszti, az Egyesült Államoknak kell megfizetnie a következményeket. És a kínaiak azt mondták, nem fogják tétlenül tűnni Hanoi legyőzését. Nem tudtam tovább követni, nagyon zavaros volt az egész.”

„Aztán mi történt?”  
„Nos, pár nappal később hallottam egy csomó robbanást és láttam néhány gombafelhőt felettem, de nem érdekelt különösebben a dolog. Bekattintottam a rádiómat, de nem jött be egyetlen állomás se, így hát azt gondoltam, hogy ki van a batéria.”  
„Mikor szerzett tudomást arról, hogy talán maga az egyetlen, aki túlélt a katasztrófát?”  
„Annak már lehet vagy öt éve. Nem találkoztam senkivel a Kanyonban, ami gyanus volt, mert a környék tavasszal és nyáron általában tele van turistákkal. Ez gondolkodóba ejtett és balsejtemeim támadtak: talán történt valami panacer az elnök tervével. Elhatároztam tehát, hogy a Kanyonban maradok és ott fogok harcolni a muszkák ellen. Szerencse, hogy a maguk embeire angolul beszéltek, különben agyonlőttem volna őket.”  
„Tekintve, hogy tíz év alatt eleget gondolkodhatott a dologról, szeretnék hallani a konkluzióját.”  
„Nos, azt hiszem Nixon helvesen eszelekedett. Bebizonyította, hogy az Egyesült Államokkal nem lehet packázni, és ha ma jelöltetné magát, valószínűleg rászavaznék.” (szíjfordítás)



— Azért csináltuk ezt a különleges bölcset, mert azt akarjuk, hogy ürrepülő legyen a gyerekből...

# Aki a halálos csókot adta Göringnek

Az alábbi riport a budapesti Magyar Nemzet egyik utóbbi számában jelent meg.

Huzamosabb nyugat-németországi kutatómunkám során érdekes információkat szereztem néhány olyan náci bűnösre vonatkozóan, akik 1944-ben Magyarországon tartózkodtak. Erich von dem Bach-Zelewski SS-Obergruppenführer szomorú hírére tett szert a náci korszakban. Münchenbe érkezéskor a straubingi fegyházban még életfogytiglani börtönbüntetését töltötte. Elutazásom előtti napon közölte a bajor „Justiz-pressstelle”, hogy a 73 éves Bach-Zelewski a börtönben meghalt. A halál okát a náci időkben leggyakrabban használt indokot, a „Kreislaukkollaps”-ot adták meg. Ezt Auschwitz és Mauthausen halálaközvetlen okaként is, amikorra a foglyokat elgázostották, vagy rabtartók agyonlőtték, agyonverték őket.

## ISZONYU BŰNLAJSTROM

Von dem Bach-Zelewski iszonyatos bűnlajstromát a múltban már részletesen ismertem, amikor bűnügyét tárgyalták. Oly súlyos volt a rábizonyult vád, hogy a nyugat-német bíróság kénytelen volt életfogytiglani elzárást szabni rá. Százával gyilkoltatta le lengyelországi és ukránjain „pacifikációja” során a két ország állampolgárait. Ő volt a Himmler által kinevezett „Banden-Bekämpfung” (partizánok leküzdésére) alakított SS-csoportok legmagasabb főnöke. Éveken át ő rendezett borzalmas vérfürdőt a lengyel és szovjet parasztok és városi polgárok sorában. Bírósági tárgyalásán előke-reült német hivatalos okmányok között volt például egy kis szovjet városka — Słonim — ellen lefolytatott akciójáról szóló jelentése: „Végrendmény gyanánt jelentem, hogy a slonimi akció folyamán 389 fehérvörös partizán, 1874 gyanús személyt, akikről feltételezhető, hogy a partizánokkal érintkeznek és 8350 zsidót likvidáltam.”

A háború vége felé a szovjet csapatok előnyomulása folytán veszélyeztetett városi terület főparancsnokként tábornokként nevezik ki. A Varsóban kitört, Bor-Komarowski vezette felkelést 1944-ben elfojtja. Ekkor Kapia Himmler utján Hitler parancsát: tegye Varsót a földdel egyenlővé. Bach-Zelewski teljes lerombolítja Varsót: valóban kő kövön nem marad a lengyel fővárosban.

1944 szeptember végén újabb feladattal bízza meg Himmler, aki legmegbízhatóbb tábornokának tekinti. Rendelkezéseire bocsátják a 24. páncélos hadsereget, amely 40 „Tigris” mintájú páncélosal is kiegészül. Magyarországra küldik a nevesleges könnyvművelő „előkészített” Horthy-kitűrés megakadályozására. Nem volt nehéz dolga nálunk: néhány puskatűves elezendő volt az október 15-iki „láadás” leverésére.

## AMERIKAI FOGSAGBAN

Budapestről a Rajna mellé került, s részt vett a náci utolsó átörési kísérleténél. Az összeomláskor amerikai fogságba került. Nürnbergben nagy igyekezettel szolgálja az amerikai vádhatóságokat. Készségesen tett vallomásokat egykori SS-bajtársai ellen is. Jutalma nem maradt el. Ellene nem emeltek az amerikai katonai ügyészek vádat az a börtönben az esti zárásig szabadon járhatott-kelhetett.

„Schweinehund” — kiáltotta feléje Göring egy ilyen SS-t terhelő vallomásának megtételekor.

Von dem Bach így válaszolt: — Én a vég elkövetkezéséig Hitler hűséges embere voltam. Még ma is meg vagyok győződve a Führer ártatlanságáról...

Göring önévköszága után pedig a vizsgálatot vezető amerikai ügyészek és a börtönparancsnoka előtt ezzel dicsekedett:

— Az ítéletkihirdetésről visszaérkezve Göringet csak evő fű kísérte. Én a folvosón vártam rá. Átöleltem és szíjlen csókoltam. Így juttattam a szájába a szíjlen csókolást, amelyet éjjel átrágott. Az őt az „ártatlan”, vizsgálató csókot nem akadályozta meg...

Münchenben erősen tartja magát a hír, hogy a 73 éves von dem Bach-Zelewski sem természetes halállal végezte, hanem ugyanakkor mérgezel követett el öngyilkosságot. A boncolás eredményét ez ideig nem hozták nyilvánosságra és így e híresztelés még megörösitésre szorul.

## VARATLAN FORDULAT

Frankfurtban járva érdekes információkat kaptam a Magyarországon az 1944-45. években legnagyobb szerepet játszott három náci bűnös sorsáról.

Több ízben került az ottani Landesgericht esküszéké elé az Eichmann-Kommandó két

kiemelkedő tagja, Eichmann első helyettese, SS-Obersturmbannführer Hermann Krumey és SS-Hauptsturmführer Otto Hunsche. Az első szinte teljhatalmúan vezette a svábhgyi Majestic-szállóban berendezkedett Kommandót, a másik pedig a Belügyminisztériumban Jaross Andort, államtitkárait, Bakly Lászlót és Endre Lászlót ellenőrizte, irányította.

1958-ban indult meg ellenük az eljárás. Ekkor a tragikus módon, mérgezés folytán néhány évvel később elhunyt hesseni főállamügyész, dr. Fritz Bauer a rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján rendelt el a vizsgálatot. Dr. Grabert bíró folytatta ezt le és indítványára kerültek először mindketten vizsgálati fogságba. Az olvasókat ettől kezdve, az eltelt évek folyamán rendszeresen tájékoztattuk e hatalmas bűnügy külön-böző fázisairól. A legutolsó ítélet ez volt: Krumey életfogytiglani, Hunsché pedig 12 évi szigorított börtönre ítélték.

Ezt az ítéletet is szokásosan megfellebbezték. Most váratlanul fordulat állott be: Hunsche visszavonta fellebbezését és így ítélete jogerőre emelkedett. A közelmúltban katonai repülőgépen visszazárlították Nyugat-Berlinbe, s majd az ottani börtönben tölti le a „jó magaviselet” révén várhatóan 8 évre csökkentendő börtönbüntetése hátralévő éveit.

Krumey fellebbezése felől azonban még nem döntött az Oberlandesgericht. Ő ez idő szerint a frankfurti börtön lakója, ahol ítélete még nem lévén jogerős, a vizsgálati foglyokat megillető összes kedvezményben részesül.

## FRANKFURTI ÜGYESZEK

### BUDAPESTEN

Döntés elé került a Magyarországon 1944-ben szolgálatot teljesített SS-tisztek egy másik csoportjának ügye is. Dr. Griebel és dr. Fluhrer frankfurti főügyészek elkészítették vádiratukat a most 76 éves SS-Obergruppenführer Otto Ferdinand Nikolai Winkelmann bordsoldalmi lakos ellen, aki a magyarországi megszállás idején az SS- és rendőrszervezetek legmagasabb rangú főparancsnoka volt. Továbbá SS-Obersturmführer Edmund Neumann 61 éves hemberbach állami alkalmazott, SS-Kriminalbeamter Gustav Kraege 65 éves brombergi állami alkalmazott, SS-Hauptsturmführer Leopold Richter nyugdíjas tanító, SS-Oberscharführer Wilhelm Schmiedtsiefen 68 éves művezető a niederscheldelheüttel bányában, Adolg Emil Heizinger 67 éves, volt nagykövetségi SS-rendőrtiszt, jelenleg kereskedő Esslingenben, SS-Standardenführer Kurt Alexander Becher 63 éves brémai export-import és hajózási vállalat tulajdonosa, régül SS-Kriminalinspektor Fritz Gustav Rau ellen, aki 74 éves nyugdíjas gumbinnei bünyügyi felügyelő. Valamennyien az 1944-45. évi magyarországi szomorú események ismert szereplői voltak. A frankfurti főügyészség gyilkosságok elkövetésével, valamint gyilkosságokban való bűnrészeséggel, illetve segéltnyújtás azokban, továbbá rablással egybekötött zsarolás büntetéssel vádolja őket.

A frankfurti ügyészek többször jártak Budapesten, ahol fontos bizonyítékokat szereztek be. Most jelentették a Landesgericht egyik tanácsa elé került, ahol dönteneik afelett, hogy ezt az ügyet már főtárgyalásra töltsék ki, avagy bizonyítás-kiegészítést látnak-e szükségesnek?

## WINKELMANN NYUGDÍJPERE

A Winkelmann ellen folyó fenti eljárásal egyidőben érdekes megkeresés érkezett Münchenbe, az ottani neves „Institut für Zeitgeschichte”-hez. — A schlesswig-holsteini „Verwaltungsgericht” V. tanácsa szakvéleményt kér. A Schlesswigből érkezett kérelem arra a kérdésre vonatkozik, hogy „az 1944-45 közötti időben milyen felelősség terheli a legfőbb SS- és rendőrszervezeteket, tehát Otto Winkelmann a zsidók mezs-mmissítésére irányuló deportálási folyamatban?”

E megkeresés indoka, hogy Winkelmann a schlesswig-holsteini kormány ellen keresetet nyújtott be. A háború végétől 1967-ig Winkelmann havi 2400 nyugatnémet márkás rendőrtábornoki nyugdíjat kapott. Ekkor a kieli belügyminisztérium — hivatkozva a vonatkozó törvény 131. paragrafusára, amely a náci bűnösöknek nyugdíj felvételét tiltja — Winkelmanntól azzal az indoklással vonta meg a nyugdíjat, hogy a fegyelmező alája rendelt Adolf Eichmann által folytatott zsidódeportálás megszüntetése céljából, mint főnöke, nem lépett közbe.

E döntés ellen 1967 októberében Winkelmann, nyugdíjának további folyósítása érdekében, a schlesswig-holsteini kormány belügyminisztériumát perelte.

Lévai Jenő

# A MESEBELI HERCEG SZOMORU VÉGE

Amikor kisgyerek voltam, a „mesebeli herceg”, az angol trónörökös volt, a walesi herceg. Persze nem a mostani walesi herceg, Károly Erzsébet királynő legidősebb fia, — az még akkor meg sem született —, hanem dédnagybátyja, Edward, aki nemrég halt meg, csaknem elfeledve, mint Windsor hercege. Biztos vagyok benne, hogy sokak számára csak a halálhíre tudatosította, hogy az egykori király még eddig életben volt.

Az időtájt, vagy három és fél évtizeddel ezelőtt, még a királyságok száma nagyobb volt Európában, mint ma, és a hercegek sem voltak olyan ritkák, mint napjainkban. A walesi hercegnek azonban különleges rangja volt a saját közein kívül is. Nem csak azért, mert egy császári és számos királyi koronának az örököse volt, hanem, mert egyénisége, legalább is ahogy azt az emberek elképzeltek, nagyon alkalmas volt arra, hogy róla mintazzák a mesebeli herceg romantikus alakját. Ő volt a magazin-sajtó kedvence, naponta olvashattuk az újságban, hogy merre járt. Ha csak tette, uton volt hazáján kívül. Akár mit is vett magára, az nyomban az utolsó divattá változott.

A valóságban a walesi herceg távolról sem volt olyan vidám és romantikus figura, mint ahogy elképzeltek. Azért volt leg-többöször Anglia határain kívül, hogy minél messzebb legyen apjától, V. György királytól, aki azt a ténnyt, hogy mint uralkodónak semmi tényleges hatalma sem volt, kicsinyes háziasarokkodással ellensúlyozta. Aki ismerték a herceget, azzal is tisztában voltak, hogy alapjában véve félénk és nem túl magas szellemi képességekkel megáldott ember, aki nehezen viseli azokat a terheket, amelyeket rangja miatt vállalnia kellett.

Amikor a mesebeli herceg apja halála után, nyegenkét éves korában, mint agglény, király lett, rövid egy éves uralkodása alatt, tényleg sikerült korának legromantikusabb alakjává válni urilányok és eszelő-lányok sirták tele a zsebkendőjüket „a század legszebb és leghíresebb szerelmi története” felett. Ezt a megállapítást nem én tettem, hanem a herceg halála alkalmából az egyik legnagyobb héber napilap munkatársa írta a nekrológban. Hát lehetett valami romantikusabb, mint hogy egy király és császár lemond a trónjáról, hogy feleségül vehesse azt a nőt, akit szeret?

Rövid idővel VIII. Edward király esete előtt majdnem hasonló történet volt Dániában. Edward unokatestvér, Frigyes dán trónörökös, a későbbi IX. Frigyes dán király, aki nemrég halt meg, le akart mondani a trónörökölési jogáról és egy polgári nőt akart feleségül venni. A herceg apja, X. Keresztély király, aki később a háború alatt, a német megszállás idején, tüntető zsidó-barát magatartásával érdemelte ki népiünk megbecsülését, — magához kérte a fiát és arra kérte, hogy ne mondjon le.

Keresztély király nem hivatkozott az államérdekre. A trónt a királyi ház más hercege is bethelthette volna. Őt a fia sorsa aggasztotta. „Mindenki valamilyen feladat betöltésére születik — mondotta fiának a király — és aki elmenekül a feladat elől, az feláldozza a saját boldogságát.” Frigyes herceg hallgatott az apja tanácsára, és később huszonöt éven át nagyon népszerű király volt hazájának s halálakor az utcán zokogtak az egyébként nem érzékeny természetű dákok.

## A LEGJOBB ABSZOLUT-VICC

— Ki az abszolút rövidlátó?  
— Akinék szemhéj alá illeszt-hető kontakt-üvegre van szükség-e ahhoz, hogy megtalálja a szemüvegét.

## FÉRFIAK

I.  
— Képzeld, tegnap sikerült rávennem a Jutkát, hogy jöjjön el velem egy hotelba.  
— Melyik hotelba.  
— Ne haragudj, én gentleman vagyok, ezt a világot minden kincséért sem árulnám el neked...

II.  
— Láttad, hogy remegett a félelemtől Simi a lakodalmán?  
— Nem csoda. Én nem csak Simit, de a menyasszonyt is lát-tam...

## SOFOR-VICC

Utazik a serut Tel Avivból Jeruzsálembe. Szédtületes a tempo, több, mint 100 kilométeres óránkénti sebességgel száguld a sofőr.

Az egyik kanyar után megszólal hátul egy asszony:  
— Kérem, vezessen kicsit óva-tosabban, engem nyolc gyerek vár otthon.

A sofőr foghgyéről hátraszó-l:  
— Nyolc gyereke van és még ő mondja nekem, hogy én legyek óvatos...

Írta: KARMEL JOCHANAN

Azt hiszem, hogy titokban a windsori herceg irigylte unokatestvérét, a dán királyt. Amikor neki kellett döntenie, nem állt rendelkezésére olyan tanácsadó, mint Keresztély király. Ő maga volt már az uralkodó, és minden felelősség rajta nyugodott. De, ha még élt volna is V. György király, valószínűleg ő lett volna az utolsó, akinek fia bizalommal tanácsért fordult volna. Valószínűleg az sem véletlen, hogy apja életében nem merült fel a házasság kérdése, annak ellenére, hogy szerelmi regénye Mrs. Simpsonnal már évek óta tartott. A walesi herceg túlságosan félt apjától, semhogy életében meg merne volna tenni ezt a lépést.

VIII. Edward tanácsadója a miniszterelnöke, Stanley Baldwin volt, aki pedig mindig megett, hogy megszabaduljon a neki ellenszenves királytól. Egyik verzió szerint, azért, mert a királynak német kapcsolatai voltak. Ezt Churchill is megemlíti emlékirataiban. Azonban ennek a verzióknak néhány hibája van. Edward politikai analabéta volt. Baldwin viszont távolról sem volt németellenes. A tényleg németellenes Churchill volt viszont abban az időben az egyetlen konzervatív vezető személyiség, aki Edward pártján állt.

Lehet, hogy Angliának jót tett VIII. Edward lemondása. Helyette öccse, VI. György, egy kiegyensúlyozott, csendes és kötelesség-tudó ember került a trónra, aki a háború alatt még nagy népszerűsége is tett szert bátor magatartásával. VIII. Edward, vagy ahogy lemondása után hívták, Windsor hercege, azonban harmincöt éven át

mint hazátlan bolygó járta a világot. Igyekezett méltósággal viselni a szerepet, amelyet önként vállalt, bár az nem volt mindig könnyű. Különösen az eset nehezére, hogy családja hosszú időn át semmilyen kapcsolatot nem volt hajlandó fenntartani vele.

A háború idején a németek igyekeztek kihasználni a hazája számára tehetetlenné vált herceg helyzetét. Hitler cselészövest eszelt ki, amelynek végrehajtásával Walter Schellenberg bízta meg. E terv szerint a herceget szép szóval, vagy erőszakkal Németországba kellett volna vinni, és ott a németek védőnöksége alatt ismét királlyá nyilvánítani.

A tervből, amelyet az angol titkos-szolgálat is ismert, nem lett semmi, és a herceg mindig felháborodottan tiltakozott a gyanúsítás ellen, hogy hajlandó lett volna német segítséggel visszatérni arra a trónra, amelyről önként mondott le. Semmi okunk sincs arra, hogy ne higgyünk ezen a téren a windsori herceg szavának.

Visszont aligha kétséges, hogy X. Keresztély király intelme, amelyet a fiának mondott, bevált a windsori herceg esetében is. Nagyon valószínű, hogy a herceg boldog volt évtizedeken át hazátlannal, miközben a világ lassan, de biztosan elfelejtette.

Két héttel a halála előtt békült csak vég ki vele a királyi család, amikor Erzsébet királynő meglátogatta franciaországi házában. Ekkor már az is nagy kiténtetés volt számára, hogy unokahuga, aki csak az ő lemondásának köszönhetette a trónját, egyáltalán meglátogatta a betegágyánál.

Hogy mondták a régi rómaiak? „Igy mulik el a világ dicsősége...”

## ÚJ KÖNYVEK:

# RÓZSA ÁGNES: »JÖVŐLESŐK«

KRITERION KÖNYVKIADÓ BUKAREST

A közelmúltban jelent meg Kolozsváron, Róza Ágnes „Jövőlesők” című műnbergi lá-gernaplója, amelynek tizezer kiadása napok alatt elfogyott. Csodálatos dolog, hogy közel harminc esztendő után, amikor már úgy látszott, hogy a világ már „unja” a végtelenséggel kapcsolatos eseményeket és hajlik a feledésre — megjelenik egy léger-elményeket tartalmazó könyv és piac-siker lesz. Nem kevésbé érdekes, hogy a könyvet elsősorban keresztények kapkodták el, azok akik annakidején helyeslő beleegyezéssel, vagy diszkret félbontással vették tudomásul Erdély zsidóságának deportálását.

A napló, amelynek minden sorából kiér-ződik az átélés közvetlensége és amit a szer-ző a vész napjaiban élete veszélyeztetésé-vel, csomagoló-papírra jegyzett fel — meg-rendítő. Regényes fordulatok nincsenek benne, sem lélegzetelállító cselekmények, csak hiteles, minden nap ismétlődő események, éles és intelligens megfigyelések egy olyan nő szemével, akinek minden szavából szere-tet, gyengédség és humánus esendül ki. Nem is csoda, hogy az erdélyi irodalom legjobbjaí meiltatták a könyvet. Bajor And-rás irt a könyv előszavában: „... a Nap-ló olvasása közelebb segít az emberséghez és a történelemhez”, akkor is érdemes volt megírni és megjelentetni. De ettől függet-lenül, minden halál-lágeret megjárt ember-nek tudnia kell, hogy a lágerekben nem törté-ntek „kis és jelentéktelen” dolgok — min-den, ami a lágerben lejátszódott, az törté-nelem, még akkor is, ha annak szenvedő alanyaí nem érezték annak...

Fontos, megőrkítésre érdemes élmény volt a krumpli-lópás, a tenyérlőlés, az imaköny-vek nélküli elmondott, de a lelkek mélyé-ről jövő, spontán imák, az ápellek, a térdel-getések, a szelekiók, mert ezek jelentették az 1944-es Európát. Ezt az időszakot sűrűn kell magunk elé idéznünk, hogy ne felejt-sünk, hogy tükörként állítsuk azok elé, akik kortársaink voltak, de hallgattak. Emlékez-zenek ők is és szegyenkezzenek, ha erre egyáltalán képesek.

Az egyik helyen a következőket írja Róza Ágnes: „Bármely ügyetlenség, mulasztás, súlyos következményekkel járhatott; minden étel-sz-tánsál küzdeni kellett, ne maradj az utol-sók között, mert hátha akkor már nem ma-rad étel; kétszer napjában ügyelni, ne do-bjanak át, mint létszámfellett más súlyo-sabb tetejű blokkba, mert akkor szem elől tévesztheted hozzátartozóidat, barátaidat, úgy, hogy talán soha nem találod meg őket; a nap minden órájában éberem vi-gyázni, ne osszank be valami, ugynevezett munkára a táboron belül, mert túl gyenge vagy és nem akarsz még jobban leromlani; kiharcolni, engedjenek be a mosdóbarakkba

inni, ha szomjas vagy, vagy a vécé ba-rakkba, ha szükségedet akarod elvégezni.” Ami a könyvben „jelentéktelen” dolgoknak látszik, védekezés és ellenállás volt, egyazon időben. Mert a szenvedésnek és megalázás-nak voltak olyan periódusai, amikor a ha-lál megváltó áldást jelentett volna. Ha en-nek ellenére kiüldöztek ávegétt, hogy meg-maradjanak, túléljék a fasizmust és annak gyilkosait, ez hősiesség volt és ellenállás, amely adott körülmények között nem maradt mögötte a fegyveres ellenállásnak. Sajnálatos, hogy ezt a motívumot egy a történelem, mint az élményírók, figyelmen kívül hagy-ják.

A sok érdekes megfigyelés közül, emeljük ki még a következőket: „Ugy vélem, a máramarosiak komolyabb erőt képviselnek, mint mi, mert összetartók, nagy kollektívában élnek, a törzs minden tagja segíti a másikat, mert robusztusabb alkatuk és végül, mert az élet eddig is mostohán bánt velük, megdedtette őket”.

Ehhez csupán annyit fűznék hozzá, hogy az írónő, aki nyilván kommunista világszem-lelet miatt, figyelmen kívül hagyott egy máramarosi zsidókra nagyon jellemző vala-mit; a **valósságukat**. Nem az tette őket „komolyabb erővé”, hogy a Kárpátok egy-azon helyéről származtak, hanem a hitük, amely sokakban fejlesztett ki csodálatos erőt a vész napjaiban.

Mindent összevetve: Róza Ágnes könyve nehéz, de fontos írás, amely bizonyára méltó helyet kap a végtelenség dokumentációs irodalmában.

## RÖSSEL MORDECHAJ



A művelődést nem lehet elég korán kezdeni

# Minden ut Kennedyhez vezet

A szétforgácsolt demokrata párt elnökségeért az év elején nem kevesebb mint hat, többé-kevésbé reményteljes vármányos küzdött. Most amikor az előválasztási kampány végéhez közeledünk, Muskie, Jackson, és Lindsay kénytelenek voltak kiválni a küzdők sorából. Nem maradt más a porondon, mint Johnson volt alelnök, a régi iskolához tartozó „Roosevelt-demokratának” tartott Humphrey, akit különben az „establishment” képviselőjének tekintenek. Továbbá McGovern, aki a párt haladó, szélsőbaloldali szárnyát képviseli. És természetesen a szélsőjobboldali, fajvédő Wallace, akinek feltűnő előválasztási sikerei még fokozták a demokrata pártban uralkodó konfúziót.



EDWARD KENNEDY

Igy érthető, hogy egyre több szó esik Teddy Kennedy-ről, azaz Edward Kennedy-ről, Massachusetts állam szenátoráról, a Kennedy-dinasztia utolsó életben tagjáról, a Demokrata Párt egyik vezető személyiségéről — sőt sokak szerint, annak korlátlan vezérééről.

Most töltötte be negyvenedik életévét, de már tíz éve tagja a szenátusnak. A mágius Kenendy-név hordozója, a választó tömegekre gyakorolt Kennedy vonzerő örököse — elsősorban a fiatalokra — „elnöki kaliberrel” rendelkező személyiség. Ezeket a tulajdonságokat barát és ellenség egyaránt elismeri. De a fiatal szenátor életét a mult árnyéka borítja. Nem könnyű egy életet ledélni — még hozzá a nagy nyilvánosság előtt — azzal a tudattal, hogy a két idősabb testvér orgyilkosok golyóinak célpontja lett és ő, aki szintén ismert politikus, talán éppen olyan életveszélyben van, mint fivéré.

Nem könnyű dolog továbbá a szerencsétlen chappaquiddicki éjtelni történetek lelki terhet egy életen keresztül magában hordozni. Ehhez hozzájárul — természetesen sokkal ártalmatlanabb esetek — néhány gyors-hajtásért elkövetett kihágás, ami mégis elég ahhoz, hogy mint egy gátlás nélküli autós kerüljön a suttogó vádaskodók szájára.

Elsősorban ezek az okok, amiért Teddy Kennedy ismételtén kijelentette, hogy semmi szín alatt nem enged magát elnöknek jelöltetni. Viszont azt is figyelembe kell venni, hogy nem könnyű a hatalom kísértesének ellentánni, hogy a fenék ellenére is újból és újból felkerül és bátorítja, azzal érvelve, hogy minden számítás és kombináció tekintetében, még mindig ő látszik a legjobb megoldásnak.

Johnson elnöksége óta folyik a vita a demokrata berkekben, hogy ki is tulajdonképpen a párt első számú embere — ha egyáltalán létezik ma ilyen. Erre a kérdésre az eddig megartott előválasztások nem hoztak új választ, hanem a helyzetet még sokkal zavarosabbá tették. Eppen e zűrzavar miatt egyre több komoly politikus és szakértő jósolja, hogy a júliusban Miami-ban megtartandó demokrata pártnapon, a spontán lelkesedés kifejezésére juttatásával egyhangú elnökké kiáltják ki, és ezután Teddy aggályai és gátlásai egyszerűen eltűnnek majd.

E jóslásokat arra alapozzák, hogy Kennedy az egyetlen vezető demokrata, akit az előválasztások nem diszkreditáltak és — ami még fontosabb — benne látják az egyetlen demokratát, akinek esélyei lehetnek Nixon legyőzésére. James Reston, a New York Times neves cikkírója szerint, maga Nixon elnök is ezen a nézetben van és az egész választási taktikáját a Kennedy elleni küzdelemre építi fel.

Restonon kívül számos felelősségteljes demokrata vezető hangzott hasonló véleményre, akik nem dobálóznak a jóslásokkal, hanem pontosan megfontolják, hogy milyen kijelentéseket tesznek. Ezek még McGovern követői, azaz a középjobboldali, a munkásság, az értelmiség, a szakszervezetek és a négerközösség mind Kennedy mögött fognak felsorakozni.

Természetesen nem céloz, hogy részvegyek a találgatási társaságokban: „Vaion igent fog-e Kennedy mondani, vagy pedig megmarad a „nem” mellett?” Inkább egy másik kérdést szeretnék felvetni: Feltevé, ha mégis csak elfogadná a jelölést, akkor a fentemlített hendikeppek figyelembevételével, milyen ember is Edward Kennedy? Milyen beállítottságú? Milyen politikai elképzelései vannak? Mi a programja? Egyszóval, milyen elnök válna belőle? Ezt a nyilvánvalóan fontos kérdést — legalábbis eddig — kevesen tették fel.

Ha Teddy Kennedy politikai meggyőződését tanulmányozzuk, akkor meglepéssel állapíthatjuk meg, hogy révedés lenne mindhárom Kennedy politikailag egy kalap alá venni. Az elhunyt elnök, hármuk közül a legidősebb, volt valószínűleg a legmérsékeltabb politikailag. Neki ügyes manőverezés, illetve eszményelvű volt, sikerült egy párt baloldallal, a jobbeshárnyával együttműködni. John Kennedy kitűnően értett hozzá, hogy pártja közne táján mindig a többség által elfogadhatóan tanázzon. E kitűnő taktikai érzéknek köszönhető, hogy pártjában csak kevés ellenzője akadt és a választók között a párt-határokon a messze túlmenően, sikerült hivatkozni maga köré csoportosítani.

Fiatalabb testvére és munkatársa, Robert, harcossabb és radikálisabb volt nála. Már fiatal jogász korában élesen támadta a konzervatív és gyakran a maffia által befolyásolt szakszervezeti birokra, és azokat

részben sikerült is megosztania ezektől az elemektől. Mint igazságügyminiszter és később, mint szenátor küzdött a vietnámi háború mielőbbi befejezéséért, előharcosa volt a polgári jogoknak, fanatikus hiva volt Izraelnek, végül elterjesztője és szószólója szükséges reformok egész sorozatának.

Elvben ugyanez vonatkozik a legifjabb fivére is. De stílusban és hozzáállásban mégis van különbség közöttük: Teddy még, ha jóval fiatalabb is nála, megdöglaltabb, higadtabb és kevésbé rámenős, mint Robert volt. Kétségtelen, hogy pártjának baloldali iránylatához tartozik, mint legidősebb testvére John és mint szenátor nem riad vissza, hogy pionír szerepet vállaljon.

Támogatta a Vörös Kinához való közelséget és annak az UNO-ha való felvételét, már évekkel azelőtt, hogy Nixon elnök és az amerikai társadalom ennek a szükségességnek tudatára ébredt. Eppen így, mint Robert, ő is híve a mielőbbi békes kiegyezésnek Vietnámban és ő is igaz barátja Izraelnek.

Mint a jelenleg az International Telephone and Telegraph Company panaszos üzemeltető kivizsgálására alakult szenátusi bizottság tagja, kitűnő megfigyelővel éleslátó és cinikus inkvizitornak bizonyult.

Végül még egy nagyon fontos szempont szöböl mellette: Edward Kennedy meleg érzelével és jószívűségével mindig azoknak a pártját fogta, akiket a sors, az élet árnyékok oldalára vetett. Ebből a szempontból inkább hasonlít Johnra, mint a barikádharcos Robertre. Mert Edward Kennedy talán az egyetlen politikus ma Washingtonban, aki tevékenyen a menekültek és elnyomottak mellé áll, bárhol is legyen a világban. A szénatásban ismételtén a szociális segélyre utaltak és a nyugdíj jogosultak pártját fogta. Tőle származik a legéletképebb javaslat, hogy végre az Egyesült Államokban is bevezessék az általános betegsegélyzést. Mindig és mindenütt, ahol és amikor gyermekeknek, öregeknek, kisbetegeknek, vagy válsági, illetve fajú üldözöttek áldozatainak támogatásra van szükségük, Teddy Kennedy segítők kezére mindig számíthatnak.

Ha a demokraták öt jelöltnek az a pártot kétségkívül balra vonná. Nem annyira, mint az Robert bátyja esetében történt volna és nem olyan mértékben, mint az McGovern jelölése esetén történe, de mindenesetre halabbra, mintha Humphreyt jelölték volna.

A nagy kérdés csak az, hogy az új haladó áramlat, amely nem csak az ifjúság körében, hanem az amerikai nép széles rétegében észlelhető — és amelyet a szélsőjobboldali Wallace-nek is sikerült a maga módján, a maga javára egy bizonyos fokig felhasználni — ami a szociális igazság iránti vágyban, a nagykapitalisták igazságosabb megadózatásában és a kizárólagos nyereszkerkedést szemellett tartó nagyvállalatokkal való leszámolásban nyilvánul meg, milyen mértékben fogja Kennedy programját magáévá tenni és végül, hogy ez a népi mozgalom eléggé megalapozott és erős ahhoz, hogy Edward Kennedyt a Fehér Háza segítse.

Kennedy szép számmal rendelkezik megbízható, fanatikus hívekkel, de ugy pártjának, mint azon kívül, fontos és potenciális ellenzője is van. A két oldal közötti egyensúly bizonytalan és hogy „égül a mérleg nyelve mezik oldalra fog húzni, az sokban függ a júliusi bel- és külpolitikai helyzetből. Milyen stádiumban lesz a vietnámi háború? Milyen mértékű lesz az infláció? Milyen lesz a dollár nemzetközi értéke? Emelkedni, vagy csökkenteni fog-e a munkanélküliség?

Tény az, hogy pillanatnyilag a hangozó, amelyek Kennedy után kiáltanak, egyre hangosabbak lesznek és a júliusban megtartandó demokrata pártnapon még könnyven tanúi lehetünk az év nagy, vagy talán legnagyobb meglepetésének.

IGY LÁTJAK KÜLFÖLDÉN

# IZRÁELI ÉS EGYIPTOMI IFJUSÁG

Ha egy Mars-lakó történetesen a Földre látogatna, rögtön megállapítaná, hogy sokkal több a hasonlóság a katolikus és a protestáns írek, vagy a bengáliak és punjabiak, esetleg a biarraik és a nigériaiak között, mint az eltérés. Ugyanez a helyzet az egyiptomi és az izráeli ifjúsággal. A Mars-lakó valószínűleg csodálkozna, ha megtudná, hogy az elmúlt 25 év folyamán három háború tört ki a két ország között és a jelek arra vallanak, hogy ez negyedszer is megismétlődhet.

A két nemzet fiaj ugyanazon időjárási viszonyok között élnek, külsőleg is hasonlóan egymásra, az általuk beszélt nyelvek is rokonok és étrendjük sem különbözik nagymértékben. Ami még ennél is fontosabb, egyformán fogékonnyak a különböző nyugati befolyások és eszmék iránt.

Amikor a Washington Post tudósítója látogatást tett Egyiptomban és Izraelben, igen meglepődött, hogy mindkét állam ifjúsága ugyanabban az irányban fejlődik és az egyiptomiak nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy utólréjé szomszédjaikat.

**HETEROGÉN TÁRSADALOM**  
Az egyiptomi társadalom még nem kompakt. A 34 millió lakosság közel kétharmada egyszerű mezőgazda. Ezek családjaikkal együtt, majdnem ugyanúgy élnek falvakban, mint Fáraó idejében. Egy egyiptomi szociológus szerint a feudalizmus pszichológiai kihatása ma is erősen érezhető. A legnagyobb tekintélyük továbbra is az öregeknek van, az analfabétizmus nagyon nagy. Mégis, a fiataloknak köszönhetően, némi előrehaladás érezhető.

A városi lakosság sem homogén. Igen nagyok az eltérések, különösképpen az egyes anyagi-társadalmi „kasztokhoz” tartozók között. A Nasser által fogantatott „oktatási forradalom” is érezhető hatását. Az egyiptomi hallgatók igen nagy része szegény-sorsú városi családokból származik. Egy diák azt mondotta, hogy Egyiptomban csak az egyetemre való felvétel és a katonai szorzás terén nem uralkodik krupció.

Ugyancsak kihatása van az anyagi-gazdasági tényezőkre is: a kisajuttatás következtében a gazdagoktól elvették földjeik egy részét, az Izraelrel való háborúskodás költségei pedig elsősorban a gazdagok terhére mennek. A munkabérek is állami ellenőrzés alatt állnak: minden egyiptomi végzettségű alkalmazott, aki nem technikai szakmában dolgozik, havi 43 dollárnak megfelelő fizetést kap, feladatokról teljesen függetlenül.

**NEM BESZÉLNEK IDEGEN NYELVET**  
Egy másik érdekes szempont az, hogy a gazdag társadalmi körökből származó fiatalok már nem angolul, vagy franciául beszélgetnek egymással, mint szüleik. Egyre erősebb a nemzeti öntudat bennük és úgy szólnak kizárólag az arab nyelvet használják. A sznobizmus is teljesen eltűnt körükben és szegényebb diákokkal is barátkoznak.

Ennek ellenére, vannak még bizonyos különbségek. A szegény diákoknak nincs idejük és pénzük szórakozásra, de politikai meggyőződésük és célkitűzéseik ugyanazok, mint a gazdagoknál.

Az izráeli ifjúságnak is vannak problémái a változó társadalomhoz való idomulás terén, ezek azonban más természetűek. Izráel lakosságának száma alig haladja meg a három milliót és ezek közül 400 ezer az arab. Itt nincsenek fellelakok, mint Egyiptomban, de a keleti törzsekhez tartozó bevándorlók úgy érzik, hogy társadalmilag hátrébb vannak szorítva. Ezek a lakosság többségét képezik. Egy részük a „Fekete Párdúcsok” nevű szervezet keretében juttatja kifejezésre követeléseit.

**A VALLÁSNAK MÁR NINCS BEFOLYÁSA**

Izraelben és Egyiptomban egyaránt az ifjúság túlnyomó többsége nem vallásos. Mindkét államban úgy vélik, hogy a vallás minden egyén személyes ügye. Ennek ellenére, mindkét kormány nagy fontosságot tulajdonít a vallási kérdéseknek, főleg az izráeli, amely koalícióban van a legnagyobb vallásos párttal.

A muzulmán, illetve arab tradíció erősen érezhető hatását Egyiptomban, különösen ami a fiatal lányokat illeti, míg Izraelben a lakosság 20-25 százaléka többé-kevésbé betartja a vallási parancsolatokat, ami állandó összeütközéseket okoz a vallásos és nem vallásos lakossága között.

Mindkét államban aránylag korán lépnek házasságra, rendszerint rögtön a tanulmányok és a katonai szolgálat befejezése után. Az ifjúság mindkét államban javarészt romantika-mentes, ami a házasság intézményét illeti. Egy egyiptomi közvéleménykutatás, amelyet az ifjúság körében végeztek, megalapította, hogy Egyiptomban a szerelmet csak móló falkolói élménynek tartják.

Mindkét államban aránylag korán lépnek lasztást pártolja. Egyiptomban ez sokkal nehezebb, mint Izraelben. Egyiptomban még mindig igen erős a szülői beleszólása gyermekük házaságába.

**AZ IFJUSÁG KOMOLYAN TANUL**

Mind Egyiptomban, mind Izraelben, komolyan tanul az ifjúság és a diákok kevésbé politizálnak. Izraelben egyenesen dicsekszenek ezzel. Annál azonban bizonyos, hogy az izráeli diák sokkal több véleménynyilvánítási szabadságot élvez, mint egyiptomi kollégája. Egyiptomban időnként mégis vannak diákzavargások, amelyek háttere politikai természetű.

terialisták. Ez érezhető még az izráeli kibucokban is, ahol hiába igyekeznek az ifjúságot szocialista önmegtartóztatásra nevelni.

Mind Izraelben, mind pedig Egyiptomban, az ifjúság súlyos gazdasági korlátozások légkörében nevelkedett fel. Egyiptomban ingyenes a főiskolai oktatás is, de az egyetemi végzettségű dolgozó alig keres többet, mint a gyári munkás. Az egyiptomi orvos fizetése 300 izráeli fontnak felel meg.

Izraelben tandíjat kell fizetni, de a kormány csak ösztöndíjat nyújt. A fizetések magasabbak, de az árak is. Az egyes alkalmazotti kategóriák közötti különbség lényegesen csekélyebb, mint a Nyugaton.

A külföldre utazó egyiptomi mindössze 12.75 dollár kiutalást kap, míg az izráeli 250 dollárt, de nagyszámú utazási adót kell fizetnie. A lakásárak magasak mindkét államban.

Ennek következtében mind Izraelből, mind pedig Egyiptomból kiáramlanak a képzett munkaerők. Izraelben azonban a hatnapos háború után megváltozott a helyzet ezen a téren.

**EGYIPTOMBAN KÉSIK A SZEX-FORRADALOM**

A két állam társadalmi között a legnagyobb különbség a szexuális magatartás terén észlelhető. Egyiptomban a társadalmi forradalom még nem tört ki a házak falain át. Egyiptomban nem látni minimálisan öltözött lányokat az utcán, mint a tel-avivi Dö-zengőf-stétányon. Egyiptomban nem történhet meg az, ami a jeruzsálemi külügyminisztériumban, ahol jelenlétemben bejött az egyik tisztviselő, boleró-melltartóban és szinte félmeztelenül. Egyiptomban a tradíció még erősen befolyásolja a nők viselkedését, legalábbis nyilvános helyen.

**A LANYOK HELYZETE A KET ORSZAGBAN**

Izraelben majdnem skandináv felfogást

tanúsítanak nemi kérdésekben: a szülők alig avatkoznak be, az ifjúság azt tesz, amit akar, sőt még a homoszexualizmus és a magzatelhajtás sem számít főbenjáró bűnnek. Ez persze nem vonatkozik a vallásos kisebbségre, amely elég erős ahhoz, hogy megakadályozza a polgári házasság bevezetését.

Ami Egyiptomot illeti, itt, főleg a falvakban, a lány szűfessége még mindig élet-halál kérdés lehet. A társadalom felvilágosult részében azonban itt is megváltozott a felfogás. Majdnem minden kairói fiatal fiú és lány bevallotta egy közvéleménykutatás során, hogy már volt része szexuális élményben. A férfiak azonban még mindig szűfességet követelnek menyasszonyuktól. Ez visszas helyzetet teremt és ezért Kairoban könnyű-szerrel lehet olyan műtétet csináltatni, amely „visszaállítja” a szűzhártyát.

Egyiptomban igen népszerű a fogamzásgátló tabletták, amelyet könnyebben kapni, mint Angliában. Egyre inkább foglalkoznak a nők a férfiak számára fenntartott munkahelyekkel.

Az egyiptomi nők általában dinamikusabbak, mint a férfiak. Most azért harcolnak, hogy egyenrangúak legyenek a válassz terén is, amit a muzulmán törvény nem ismer el. Azt a szabadságot is követelik maguknak, hogy bizonyos kor elérése után, ne kelljen családukkal élniük.

A Szeuci-esatorna mindkét oldalán fennáll a meg-nem-értés az idősebb és ifjabb generáció között. Egyiptomban ez persze tradícionálisabb, mint Izraelben. Ennek oka az, hogy Egyiptomban inkább a család uralkodik, mint a kormány.

Izraelben kevésbé szoros a családi kapcsolat és ezért kevesebb a feszültség. Ezzel szemben, sokat beszélnek a hatóságok és a nép közötti, vagy a régi chaluco és az ifjúság közötti, illetve a szábré és az ölék közötti társadalmi szakadással.

# R. MOSE ISERLIS

## HALÁLÁNAK ÖTSZAZADIK ÉVFORDULÓJARA

Az idén ünnepeljük rábenu Mose Iserlis, vagy ahogy nevének kezdőbetűit után még jobban ismerik: a Remá, halálának ötszázadik évfordulóját. Hogy a Remát azok is megismerhessék, akik nem forgatták a Talmudot és annak későbbi irodalmát, előbb a kortársát, elődjét kell bemutatnunk.

Kezdiük hát rábenu Jozsef Káro-val, aki a rabbinikus irodalom egyik legnagyobbjává számított a maga korában és az is maradt a mai napig is. R. Jozsef Káro Toledoban született 1488-ban és a spanyol-szági kiűzés idején, gyermekkorában, hosszasan vándorlás és szenvedés után, családjával Észak-Bulgáriába, majd Konstantinápolyba jutott, végül Adrianopolban telepedtek le.

Még fiatal korában kitűnt az ifjú Jozsef okosságával és a Misnában való jár-tassággal. Később a hír szárnyra-kapta nevét és a legelősebb eszű és a legnagyobb talmudisták, vallástörvénytudók, decizorok egyike volt. Harmincegy éves korában fogott „Bét Jozsef” című művének megírásához, amelyben a r. Jákov „Turim” című könyvéhez illesztett értékes magyarázatokat és megjegyzéseket. Ezt a könyvet Cfáton, a kabbala feljívárában, fejezte be, ahol a hitközégs rabbiává választották.

Könyve nagy port vert fel rabbi-körökben. Sokan attól tartottak, mint valaha az Álfás és Rámbán művei megjelenése alkal-mával, hogy hátrébb szorítja, főlölegessé teszi a Talmudot és a vallási ügyekben döntők, megelégszenek majd a „Bét Jozsef”-al. Idővel még egy igen fontos könyvet írt, amely Izráel nagy tömegeinek javát kíván-ta szoleálni, az általánosán ismert „Sulchán Aruch”-ot. Ez a mű négy részből áll: 1. „Orách Chajim” (mindennapi kötelességek, szombat- és ünneppani törvények), 2. „Jore Déá” (rituális előírások), 3. „Even Haezer” (házasági törvények), 4. „Chosen Mis-pát” (polgári jog).

A nép nagy szeretettel fogadta ezt a könyvet és használati könyvvül szolgált vallási kérdésekben döntést hozók számára mind a mai napig.

Volt azonban ennek a könyvnek egy hi-bája is. Tekintve, hogy Káro szefárd volt, az ő törzse véleményének adott kifejezést, mellőzve az áskénáz és a francia zsidók felfogását és ezáltal egyoldalúan tartották. A kabbala alapjait is szefárd misztikusoktól vette át, ami nem egyezett a többiek felfogásával.

A rengeteg viszontagság, amely r. Jozsefet végkiéskerte ifjúkorától fogva, a közösség ba-iai és az egyéni baioik, a családi szerencsét-lenségek, amelyek érték, felesleges és gyer-mekei korai halála, képzeldőlvé, álmódor-vá tették és a „lekét a kabbala tanához vonzóttak, a titkos tanok felé sodorták. Szívrozán ellenzte a tudás, a kutatás, a logika utait és megritotta a felvilágosítás-sal foglalkozó könyvek olvasását.

Ennek ellenkezője volt r. Mose Iserlis. Iserlis Krakóban született 1420-ban és ott is halt meg 1477-ben. Az ania iómódu ember volt, hitközsegi gondnok és zseniális fi-át időltén, köznelemben nevelhette. Nem szorult arra, hogy fia rabbiállást vállaljon, fizetésnélküli dáján állást töltött be, jesivát nyitott, ahová ezrelével áramlottak a tanítvá-nyok, ő nevével az ellátásokról is gondos-

kodott. Nagy tudása mihamar elérte a talmudisták körében és a galut minden ré-széből fordultak hozzá tanácsért és vallási kérdésekben.

Könyve közül legjobban „Mápa” című könyve terjedt el, amely bírálatokat, korrek-túrákat tartalmazott a J. Káro „Sulchán Aruch”-jához, amelyet szellemesen Teri-ének nevezett el, a sulchán, az aszal terít-őjének.

A Remá azonban a filozófiát sem hany-goalta el. „Torát Hála” című könyve a ku-tatás, a logika szellemében íródott. Kortár-sa, r. Sloma Lurija (Resál) ezt szemére is hánýja. Erre azonban a Remá igen hatá-rozott feleletet ad: „Ha valamiről le kell mondanom, inkább a kabbalával való fo-lalkozásról mondom le, mintsemhogy a fi-lozófiáról”. A németországi, a moráviai, a cseh áskénáz, sőt az itáliai és törökországi zsidók is r. Mose Iserliez fordultak ezen-től, őt keresték fel, ha a háleáhról kel-lett dönteni. A Remá Mápája így az áskénáz zsidóság törvénykönyve lett.

Érdekes, a Remá egy Torát is írt, ame-lyet a nevével elnevezett krakói templom-ban őrizték a németek bevonulásáig. Azóta hiába kutatják.

A Remá foglalkozott zsidó történelemmel, csillagászattal és a többi világi tudomány-ban is bizonyos jártasságra tett szert.

Dicséretére válik a Remának, hogy köny-nyitéseket tett, ha szegény ember fordult hozzá rituális kérdéssel, vagy szükség esetén, avagy ha nagy károsodásról volt szó. Álta-lában liberális felfogású volt. Egyszer egy pénteki napon, már a nap leáldozása után, megesketeit egy párt, csak azért, hogy szeg-nyenben ne maradjon a menyasszony. Res-pektálta az illető helység szokását, a „Min-hág”-ot is, még akkor is, ha másutt ellit-tatták ugyanazt a dolgot. Persze a hále-ácht mindig előbbre helyezte.

A Remá 15 könyvet írt, ezek közül négy kéziratban maradt. Könyvei közül megemlí-tjük: „Mechir iajin” című könyvet, magya-rázát Eszter könyvéhez, amelyet tudomány-s kutatás alapján írt és amelyben sokat idéz a filozófiai művekből. Ezt a könyvet egyeb-ként az anjának küldte purimi átáándul. A kéziratban maradt könyvek közül egy kom-mentár a Talmud három kötetéhez és az ázádához, magyarázat az „Enekek Ének”-éhez, valamint magyarázatot egy asztronó-miai könyvhöz. Nagy filozófiai tudását kü-lönösen „Torát Hála” című könyvében csil-loztatta meg.

A Rámbán tizenhárom hitágazatát ő. Al-bo szerint, háromra csökkentette. Nem hit a varázslatban, a jóslatokban, a csillagké-pekben. A Zohárt nagyra becsülte, de hále-ácht nem döntött szerte, sőt még a szokást, a minhágot is szivesebben elfoedta.

Szinte forradalmi éhban az időben ama enedelmé, hogy szombaton is szabad vilá-gi könyveket, háhorus elhözsekségeket oles-ni, ha héber nyelven íródtak. Ez az enedél-ménye a héber nyelv iránt való nagy szeretőssági fakadt.

A világi zsidóság, különösen pedig az áskénáz törzse, kezeletlenül őrizi, tartja rábenu Mose Iserlis halálának ötszázadik évforduló-ját. Nem szóvárják, ha azt mondjuk: em-léke örökké fennmarad.

# Öt éves együttélés egymillió arabbal

Élvezik a gazdasági kunjunktura előnyeit, de nem szeretik a megszállókat — A helyi arab sajtó támadó cikkeket közöl Izrael ellen — Nélkülöznek az értelmiségi dolgozók

Judeában, Somronban és Gázában csend és nyugalom uralkodik. Ennek oka nem az, hogy a megszállt területek lakossága tudatára ébredt az új helyzetnek és az izraeliekkel való együttműködés szükségességének. A valódi ok: a kilátástalan jövő, a tehetetlenség és a kétségbeesés. A gazdasági bőség, a jólét, az izraeli békéltető lépések, a terrorizmust megelőző, vagy büntető izraeli akciók csak hozzájárulnak ehhez az állapothoz.

## "NEM MI HÍVTUK IDE AZ IZRAELIEKET"

A területeken élő egy millió főnyi arab lakosság helyzetét és gondolkodásmódját Muechammed Ali Al-Dzsáabari sejk, chevroni polgármester fejezte ki a legfrappánsabb módon, amikor „a palesztinai nép” nevében válaszolt az arab országok és a terrorista bandák fenyegetéssel vegyes bírálóira: „Mit akartok tőlem, tőlünk, nem én és nem mi hívtuk ide az izraelieket. Ti vagytok az okai annak, hogy az izraeliek elfoglalták Chevront és csak ti rendelkeztek elegendő erővel ahhoz, hogy visszavonulásra kényszerítsétek őket.”

Dzsáabari sejk, a kairói Al-Azhár muzulmán vallási főiskola vezetője, a volt jordániai miniszter, az elmúlt hónapok folyamán legalább öt izraeli miniszter vendége volt és Jehosua Rabinovics tel-avivi, valamint Mose Flieman haifai polgármesterek meghívására megegyezett a két izraeli nagyvárossal. A chevroni polgármester, a terület arab lakosságának legmagasabb egyénisége, személyesen avatta fel a haifai új iskola épületét, részt vett Rámlán és Nevi Száláh tiszteletére rendezett ünnepségen, elfogadta Báb-Jám városvezetésének meghívását és Eljáhu Náví polgármester vendégeként megegyezett Beér Sívát és a Negev fővárosának egyetemét. Ha számításhoz vesszük azt a szerzeteság tevékenységét, amelyet Dzsáabari sejk folytat, valahogy elfogadhatónak látszik az arab lakosság körében járó tréfa, miszerint ha így folytatja, komoly esélye van arra, hogy idővel még Izrael államelnökének is megválasztják.

A területek lakosainak többsége, előzőitől a chevroni polgármester is — jól tudja, hogy Judea, Somron és Gáza lakosságának milyen jelentéktelen súlya és befolyása van az izraeli-arab viszály kimenetelére.

A valóság malomköve között őrlődő helyi arabok helyzetét jellemző az egyik terrorista táncos a luddi hadbírói elhangzott „véddeszedé” is: „Mit akarnak tőlem, nem én mentem magukhoz Tel Avivba, hanem maguk jöttek hozzám Söchembe.”

## JÓL MEGY SORUK, DE ELEGEDTELENEK

A területek arab lakossága körében nehéz olyanokat találni, akik meg vannak elégedve az izraeli megszállással és uralommal.

## DÁN DALMÁT:

# Fekete, fehér, igen, nem!

Talán tetszenek még emlékezni erre a régi társasjátékra. Mindenféle blödet kérdezték az embertől és aki a válaszok során véletlenül kiejtette a fenti szavakat, azt megbüntették.

Ugyanezt a bibbiai játékot hozta divatba mostanság Ugandaszerre Idi elnök. Igaz, némi módosítással. A blöd kérdésekre teljesen mindegy, hogy mit felelnek a megkérdezettek, mert így is, úgy is büntetést kapnak érte.

Miután az utolsó izraeli állampolgárnak is utilatot kötött a talpára, a jóhumoru diktátor azzal az ürüggyel állítja félre vélt, vagy igazi vetélytársait, hogy azok egy körmenfont cionista összesküvés résztvevői.

Idi elnök nem esett a feje fölére és jól tudja, hogy kit mivel kell vádolni. Az állítólagos összesküvésről azt állítja, hogy azok izraeli segítséggel károszt akartak előidézni Ugandában. Nyilván arra számít, hogy közismert tény, miszerint rendkívül fejlettek vagyunk károszvonalon, s így könnyű lesz a világgal elhitetni, hogy az ugandai károszért is Izrael a felelős.

Ez a sötét társaság még abban is bűnös, hogy pénzt helyezett el svájci bankokban, arra az esetre, ha az összesküvés netalántan balul sikerülne. Kétségtelen, hogy ez egy kicsit valóban emlékeztet az izraeli stílusra. A különbség csak annyi, hogy a titkos svájci bankszámlákat nálunk nem a Sin-Bét alkalmazza, hanem a Javne könyvkiadó vállalat...

Ez a derék Idi Amin már a harmadik börtön akarja lezuhni a szegény zsidó rókáról. Először is mindenféle segélyt kért és kapott. Azután úgy lett jófiu az arabok szemében, hogy minket kiebrudalt. Most pedig, mint távfelbújtók szolgáljuk őt, hogy a mi ádáz aknamunkánkra hivatkozva, szabaduljon meg a konkurenciától.

Mulatságos. Roppant mulatságos! Persze nem azoknak, akiket Idi mester fiúncsop, mint Izrael-bérenc összesküvésűk. Azok számára bizony már cseppet sem mulatságos.

Nekem is volt nemrég egy mulatságos kalandom a négerekkel. Igaz, nem Kampalában, hanem csak Tel Avivban, de azért elmesélem, hisz olyan ritkán történik velem valami mulatságos dolog. Ezért vagyok

mal. Minden mértékadó arab vezető lépésnyomon hangoztatja, hogy az izraeli fennhatóság rossz, bár sokkal mértékartóbb és kényelmesebb, mint a jordániai uralom volt. A politikai valóságot gyakran elődösíti a gazdasági bőség. Érthető, ha az a ramallai közműves, aki ma Tel Avivban napi 150-200 fontot keres, kijelentette, harcolni fog azért, hogy az izraeliek ne távozzanak. Számos olyan család van, amelynek 4-5 tagja havonta sok ezer fontot ad haza és ezek még emlékeznek a Huszein uralma alatti nélkülözésre, amikor a családfejek a Perzsa-öbölben lévő petróleum-fejedelemségek egyikében kellett megkeresnie a napi betevő falatot.

Csak hogy minden olyan arab, akinek van nemzeti öntudata, akiben él a hovatartozás érzete, és közösséget vállal a szomszédokban élő arab testvéreivel, a bőség és a jólét mellett nyíltan hangoztatja, hogy bármilyen jó is Izrael, mégis csak idegen hatalom, amelynek előbb-utóbb távoznia kell. Egyelőre nincs értelme erőszakkal küzdeni ellene, mert a kilátástalan harcnak egyetlen károsultja lehet: az arab lakosság.

## NASSZER KEPEK SÖCHEMBEN ÉS CHEVRONBAN

Éppen az utóbbi évek alatt számos közteret és középület létesítettek, amelyek Nasszer nevet viselik. Az egykori egyiptomi diktátor sokszorosított színes fényképét minden arab lakásban, elsősorban a falusi házakban megtalálhatjuk. Ezeket a képeket nyilván árusították Kelet-Jeruzsálem, Söchem és Chevron piacain. Söchem főutcaja is Nasszer nevet viseli és a fútea végén még teret a városi tanács egyik rendkívül ülésén Abdul Munaim Riad tábornok, egyiptomi vezérkari főnököt nevezte el, aki a Szezi-csatorna partján lelta halálát.

## A HELYI ARAB SAJTÓ BIRALJA IZRAELT

A területeken megjelenő arab nyelvű sajtó éles Izrael-ellenes hangot üt meg, gúnyolja az izraeli vezetőik nyilatkozatait és a gyakori bírálat mellett — bár óvatosan megfogalmazva — támogatja a palesztinai terrorista szervezeteket. A jordániai uralom alatt ugyanez a sajtó mélyszélesen hallgatott, mert a lapszerkesztők és az újságírók tudták, hogy minden óvatlan szóért hosszas börtönbüntetés vár. Ezzel szemben az izraeli

uralom alatt szabad kritizálni, sőt kifigurázni az izraeli rendszert, olyannyira, hogy szel néprétegek számára az arabnyelvű sajtónak ez a magatartása valóságos szublimáció számba megy, sőt bizonyos fokig kielégíti a megsértett nemzeti büszkeséget.

A területek arab lakosságának részére még ma is talányszámba menő, nem válnak. Meghökkenette őket a dinamikus életforma, a rohamos építkezés és a gyors iparosodás. Érthetetlen számukra, hogy egyszerű munkások gyakran többet keresnek mint egy miniszter, vagy bankigazgató. A Jeruzsálem melletti Chalchulban lakó teherautó sofőr még most 5 év után is furesája, hogy amikor Huszein uralmukodása idején Chevroneból Ammanba utazott, legalább nyolcszor állította meg és vizsgálta át a hadsereg és a rendőrség, míg most, ha Beér Sívára és onnan Haifára tart, senki nem állítja meg és senki nem kéri az igazolványait.

## AZ ÉRTELMISÉGI DOLGOZÓK NÉLKÜLÖZNEK

Néhány héttel ezelőtt a söchemi körzeti kórházban dolgozó orvosok és ápolónők a Golda Meir miniszterelnökhöz intézett memorandumukban panaszkodtak nehéz anyagi helyzetükről és arra kérték, hogy a katonai kormányzó közbenjárásával emeljék a fizetésüket. Néhány Söchem-környéki tanító közölt a iskola-igazgatókkal, hogy megszakítja munkáját és már beiratkozott a hivatalos munkaközvetítőbe, mert mint egyszerű feketemunkás Izraelben akar dolgozni. Jerichóban, Bét-Lechemben és más nagyobb városokban szervezkedtek a tanítók és a tisztviselők és sztrájkra fenyegetőznek arra az esetre, ha a katonai kormányzóknak nem emeli 100 százalékkal fizetésüket. A dolgozók-

nak ez a rétege a jordániai kormányra is haragszik, mert tavaly beszüntette a volt jordániai állami tisztviselőknek folyósított „második fizetést”.

Fahami Al-Barguti söchemi tisztviselő a napokban így panaszkodott a Jeruzsálemben megjelenő Al-Kudzs napilapban közölt cikkében: „Mit vétettünk, miért vonják meg tőlünk azt a néhány piasztert, amelyhez a kettes fizetés révén jutottunk? ... Vége a túrelmünknek. Mások a jogainktól fosztottak meg és közben az arab rádió-állomások dalokat közvetítenek, amikor nekünk alig telik kenyérről”. A köztisztviselők képezik talán az egyetlen csoportot, amelynek anyagi helyzete továbbra is nehéz maradt, miközben a többiek gazdasági jólétben élnek.

Az Izraelben dolgozó munkások is telj vannak kifogásokkal. Ezek lépten-nyomon összehasonlítják munkafeltételeiket az izraeli dolgozókéval és úgy érzik, hogy hátrányosan megkülönböztetik őket. Az egyik rámat-gáni konzervgyárban dolgozó tulajdonosi munkások már bejelentették, hogy a jövőben nem érik be azzal, hogy a vállalat fizeti az utköltésüket, hanem fizetést követelnek azért a három órát is, amelyet munkába-jövet, vagy hazamenet eltöltenek.

## AZ „AL-KUDSZ” ÉS A HISZTADRUT

Machmud Abu-Záláf, a jeruzsálemi Al-Kudzs főszerkesztője és tulajdonosa, haragszik a Hiszadrutra, mert a munkások javát szolgáló szociális pótlásokat és általánosságban a munkakörülmények megjavítását követeli. Abu-Záláf mellett emel szót cikkeiben, hogy a Hiszadrut elsősorban azon izraeli nagy munkaadók ellen harcoljon, akik hátrányosan különböztetik meg az arab munkásokat „né hősködjön a kis kelet-izruszálmi munkaadókkal szemben.” A söchemi és a ramallai munkaadók is panaszkodnak, mert munkásaik intenzív bérharcot indítottak főleg azután, hogy számos dolgozó már otthagya őket. Eljásh Faridsz bét-lechemi polgármester, aki egy nagy gyöngyházfeldolgozó üzem tulajdonosa, panaszkodik, hogy még magasabb fizetés ellenében sem hajlandók azok a volt munkásai visszatérni hozzá, akik ma Izraelben dolgoznak. Szerinte az arab dolgozók, elsősorban a fiatalok, szívesen tartózkodnak az izraeli nagyvárosokban, ahol csillogó kávéházak és kirakatok vannak és miniszoknyás lányok forgolódnak. Ezeknek semmi kedvük visszatérni a bét-lechemi piac végén lévő kis üzembe.

## HUSZEIN TEKINTÉLYE HELYREALL

Judea és Somron arab vezetői és intellektuális, a Hasemita család hívei, sőt a szélsőségesek, akik a Báát, vagy a Kamijun Al-Arab-mozgalmak, sőt a palesztinai terrorista csoportok hívei, egyaránt azt a nézetet vallják, hogy Izraelnek ki kell irtani a megszállt területeket, amelyek az UNO, vagy a nagyhatalmak kezessége alá kerülnek néhány évi átmeneti időre. Később a helyi lakosság demokratikus választásokkal dönt a jövőjéről. A mérsékelt és a szélsőséges tényezők egyaránt kénytelenek egyelőre elfogadni ezt a nézetet, mert nem látnak más reális megoldást.

Két évvel ezelőtt még gyalázták Huszeint és szidták a jordániai államrendet, ma azonban a mini-király, a tegnapi vérszomjas szörnyeteg és diktátor, a legkiismertlenebb fenevad — már némileg szalonképes lett. Ismeretes föderációs javaslatát a területek lakói nem fogadták azzal a gyűlölettel és szidással, mint az arab országok közleményei és a terrorizmus. A Huszein-terv ugyanis nagyjából mefelel a területek lakosai által a saját jövőjükkel elképzelt helyzetnek.

Es amíg erre sor kerül? „Az arab országok közötti nyílt viszály megerősíti az izraeliek által teremtett tényeket. — írja egyik legutóbbi vezércikkében az Al-Kudzs. — Kairó Amman ellen, Amman Damaszkusszal szemben és valamennyien a palesztinai arabok hátán igyekeznek megcsúszni pecsenyűket. Az idő múlik, s a lakosság csak ielszavakat hall, mint „a meghódított területek felszabadítása”, a „palesztinai népjogi”, „Jeruzsálem megváltása” és hasonlók”.

## LUXUS-MEGSZÁLLÁS

Addig is zavartalanul folyik a nyitott hidak politikája, a területek arab lakossága hallgatja a rádiót, nézi a televíziót, szomszéd országokból jött vendégeket fogadja, vagy „átvitor” családji látogatásra Damaszkuszba, Beirutba, Kairóba és Ammanba. Már nem félnek a szétváz és mezzavarodott arab világtól való elszakadástól és szerves részének érzik magukat. Akár luxus-megszállásnak is lehet ezt az ideális helyzetet nevezni. Minden évben nyáron, tízezrek, sőt százezrek jönnek hozzánk látogatóba és igyekeznek maximális módon élvezni az itteni gazdasági jólétet. Főve kevesebben törődnek azzal, hogy még mennyi ideig tart a jelenlegi életforma és rendszer, amelynek lassú és fokozatos állandósulásáról számos jelenség tanuskodik.



## Otthont ad családjának - Adja nekik a legjobbat

A „Sikun Ovdim” az utóbbi évtizedekben sokszáz ezer lakást épített és új lakótelepüléseket fejlesztett ki. A mai napig jó lakásnak, tekintélyes környéknek számítanak és megőrzik értéküket.

Ma is jól tervezett lakást kap a Sikun Ovdim-nál, átfogó környezettervezés keretében, amely megfelel az egész család szükségletének.



On ugyan a család számára vesz lakást, de emlékeznie kell, hogy az egyben befektetés is, és igyekeznie kell, hogy megőrizze értékét minden feltétel mellett.

A kivitelezés színvonalával és lakásába befektetett anyagok minőségével biztosítva van, hogy szép lakást vett nemzedékek számára. Lakást a Sikun Ovdimtól jó befektetésként.

# A FEKETE SZEPTEMBER MEGALAKULÁSA — a terrormozgalom kudarcainak következménye

— A Fatach az izraeli-arab tárgyalások és a jordániai-egyiptomi közeledés megakadályozására létesítette a kommandó csoportot A luddi kudarc újabb súlyos csapás Jász-szer Áráfát presztízisére

Valahányszor belső válságba kerül a Fatach, vagy valami veszélyeztetési tervvel a terrorista szervezet feletti felsőbbrendűségét, ha megint az arab országok közötti helyzete, Jász-szer Áráfát, a vezetője, kénytelen különleges lépéseket tenni. Egyrészt azért, hogy megtorpedozza a nemkívánatos arabközi megnyilvánulásokat és ugyanakkor magára terelje a világ közvéleményének a figyelmét.

Amikor a Fatach erőfeszítéseket tesz, hogy komoly mértékű politikai-katonai szervezetként jelenjen meg a nyilvánosság előtt, kénytelen a főnökök, aki egyúttal a Palesztinai Felszabadító Szervezet és a Palesztinai Nemzeti Tanács vezetője is, hogy miniszterelnökök gyilkosságait, vagy gyerekeket és asszonyokat szállító repülőgépek elrablásait jelenjen meg. Ezért a Fatach kénytelen volt megalakítani a Fekete Szeptember nevű kommandókat, amelyek az a feladata, hogy elvegye a fekete munkát és így megőrizzék a Fatach és vezetőinek „tisztaságát”.

Sokan ma is esodálkozva kérdeik, hogy miért ezt az időpontot választotta a terrorcsoport a Sabena gép elrablására és miért veszélyeztette magát azzal, hogy bement az izraeli országhatárra. Látszólag úgy tűnt, hogy Szádát algériai és tuniszi látogatása nyomán, amely a palesztinai terrorbandák anyagi, politikai és katonai támogatásáról szóló nyilatkozattal végződött, látszólag megerősítette Áráfát presztízisére. Hozzájárult ehhez a palesztinai nemzeti tanács Kairóban áprilisban hozott határozata, amely szerint szükség van a palesztinai ellenállási mozgalmak összefogására. A határozatot az arab föderáció tagállamai is támogatták, ami a Fatach szempontjából nagy eredménynek számít a belső arab fronton. Csakhogy ezek a „fényes eredmények” a külvilágnak szólnak, mert lényegükben palástolni igyekeznek az arab terrorista csoportok körében beállott válságot, amelyet az emlékeztetés ammani „Fekete Szeptember” vérfürdő idézett elő.

## KUDARC A MEGSZÁLLT TERÜLETEKEN

Lehetséges, hogy a Fatach nem nézheti önbetett kezekkel azokat a sorozatos kudarcokat, amelyekben az utóbbi időkben része volt: Nem sikerült megakadályoznia a Júdeában és Somronban rendezett municipális választásokat agaszto mértékben csökkent a tekintélye ezeken a területeken, amelyeknek lakosai megtanulták, hogy a terroristák fenyegetése mögött tehetetlenség húzódik meg. A jordániai „Al Aksza” írja: „A Fatach vezetősége körében kitört viszály elmérgesedett olyannyira, hogy egymást káromolják, lopással és árulással vádolják, mert túlságosan nagy összegeket vettek fel a beiruti Arab Banktól, valamint a többi pénzintézetektől, ahol a terrorista szervezetek pénzeit letételek helyezték. A Fatach vezetői a kudarcok nyomán annyira kétségbeestek, hogy elsődleges céljukat tűzték ki életük és egyéni jövőjük biztosítását, amihez igyekeznek minél több pénzt hozni. (Április 26.)

A Fekete Szeptember mozgalmat annak idején azért alapították, hogy megakadályozzák „a döntés éven” a keleti front feltámasztását, valamint az Egyiptom és Jordánia közeledésének bármilyen formáját. Amikor a szervezet négy tagja megölte Kairóban Vaszfi Tál jordániai miniszterelnököt, az volt a céljuk, hogy a nagyhatalmak figyelmét felhívják az egyiptomi nemzetvédelmi tanács tárgyalásaira (1971 december) és ismét a palesztinai terroristák szervezeteire tereljék — ha legalább is rövid időre — az arab országok és a nagyvilág figyelmét. Végeredményben tehát nem azért ölték meg a jordániai miniszterelnököt, hogy bosszút álljanak a Huszein hadsereg által lemezárólt 5000 terroristáért, még akkor sem, ha a gyilkosok egyike kijelentette, hogy „Fenékig ürítette a poharat, amelyet Vaszfi Tál vérvével töltöttek meg és ezzel csillapította bosszuszomját 20 ezer megölt honfitársáért”.

A Fekete Szeptember szervezet megjelenését más vonatkozásban kell magyarázni. Mindenképp a terroristák és az arab országok közötti viszonyban megnyilvánuló dilemmát juttatja kifejezésre. Ha az önálló arab országok belső nehézségekkel küzdenek, vagy politikai, esetleg katonai jellegű deffenzívába kerülnek, megerősödnek a terrorista csoportok és egyedül tevékenykednek.

## AZ IDEOLÓGIAI ELLENTÉTEK

A jordániai Al Dzsámáhir kommunista közlöny szerint, Áráfátnak, három, egymással szembenálló belső ideológiai áramlással kell szembenéznie:

— Az első ideológiai áramlat palesztinai állam felállítását mellett foglalt állást és ter-

vet egy külföldön székelő ideiglenes kormány létesítésével köti össze (elgondolások szerint a palesztinai államot először Júdeában és Somronban és a gázai sávban létesíték, majd később Jordániát is csatolnák).

● Az ellentétes ideológiai áramlat hívei elismerik, hogy a terrorista és szabotőr mozgalmak kudarcot vallottak és nézetük szerint távoznuk kell a politikai porondról, még mielőtt további bajt okoznak a palesztinaiaknak.

● A harmadik csoport javasolja, hogy a terroristák fogadják el az arab államoknak Izraellel való békéltető szándékait és lépéseit, és ezért cserébe segítsék őket az Izrael elleni harcukban, miután létrejött a megállapodás Jordániával.

Áráfát azzal is tisztában van, hogy a terroristák 1970 szeptemberi jordániai és 1971 júliusi kudarcai után, bizonyos fokig ellene fordult Júdeá, Somron és a gázai sáv lakossága. Főleg Söchem és Ramalla, általában szélsőségesen nacionalista felfogású lakosainak új gondolatmenete foglalkoztatja: az emlegett városok és más nagyobb arab központok vezető személyiségei arra a következtetésre jutottak, hogy minden politikai megoldásnak a Jordán két partjára kell vonatkoznia, miután a palesztinai lakosság többsége a mai Hasemita királyság területén él.

Vajon, mi az oka annak, hogy Áráfát kettőszártyát folytat és nem vállalja meg nyilat, hogy ő áll a Fekete Szeptember mögött?

## MEGZAVARTÁK A KÖZELEDÉST SZÁDÁT ÉS HUSZEINT KÖZÖTT

A Fekete Szeptember nyilatkozatában, amelyet 1971 november 28-án Beirutban tettek közzé, többek között ez áll: Vaszfi Tál meggyilkolását az egyiptomi hatóságokkal együttműködve hajtották végre. Embereink előzőleg hosszasan tárgyaltak magasan egyiptomi személyiségekkel Tál kivégzésének módjáról és biztosították, hogy a merénylő bántatlanul elhagyhatja Egyiptomot... Az egyiptomi kormány most (1971) bíróság elé akarja állítani őket és így ki akar bujni a felelősség alól. Kairó az ártatlan bárány szerepét akarja játszani az arab országok előtt. Az egyiptomi vezetők jól emlékeznek arra, hogy az a kéz, amely utóbbi Vaszfi Tál, rájuk is lesújtathat... Ezért a kairói hatóságoknak kötelessége nyomban szabaddá helyezni a kivégző csoport tagjait, hogy azok folytathassák megbízásukat”.

Mint emlékeztetés, azóta az egyiptomiak szabaddá helyezték a jordániai miniszterelnök gyilkosait. Hogy a Fatachnak mennyire sikerült megzavarni Egyiptom Izraellel szembeni békéltető lépéseit, milyen mértékben sikerült elrontani az Egyiptom és Jordánia közötti kapcsolatokat és ezzel ördökre meghusztani a „keleti front” felállításának tervét, kézzelfogható bizonyítékkal szolgál az a nagyszabású bejelentés, amely a „kivégző-osztag” tagjainak bíróság elé állítása nyomán ki-tört.

A jordániaiak egyértelműen Szádát tudomására hozták, hogy őt teszik felelősé Vaszfi Tál meggyilkolásáért. Az arab világban, elsősorban a beduinok körében, akikhez Vaszfi Tál is tartozott, a gyilkosság elkövetőjére halál vár. Huszein 1971 végén kijelentette: „Vaszfi Tál valódi gyilkos az azok, akik megfertőzték a légkört és aláásták a jordániai-egyiptomi barátságot”.

Egyiptomnak a mai napig sem sikerült teljesen kilábolni abból a politikai kátyúból, amelybe a jordániai miniszterelnök gyilkosainak nyújtott segítsége révén került. Ahogy Kairó politikai kapkodása és katonai tehetetlensége növekedett, azonos mértékben fokozódtak a Fatach esélyei, hogy viszszerjén a politikai-katonai megoldás alternatívájaként az arabközi porondra. A kairói politikai gyilkosság után először alig volt hihető, hogy a terrorista csoportoknak sikerül ismét talpraállniuk, azonban egyes libanoni lapokban megjelent hírek aránylag pontos információval szolgáltak a Fekete Szeptemberről.

## A GYILKOSÁGOK NEM SEGÍTETEK

Politikai gyilkosságokkal soha nem oldották meg az arab világban felmerülő alapvető problémákat és így nem hihető, hogy néhány személyiség megölése megemlíti a lassú halálra ítélt terrorista mozgalmakat. Gyilkossággal egy dolgot viszont elérnek: örök időre eltemetik a Jordánia és a terrorista csoportok közötti kiegyezés minden reményét. Huszein kereken kijelentette, hogy „soha nem hajlandó békejebbet nyújtani gyilkosoknak”.

Tévedett Áráfát, amikor azt hitte, hogy politikai gyilkosságok és hasonló terrorcselekmények segítségével hosszú időre megerősíti pozícióját és sikerül megerősítenie a terrorista mozgalom presztízisét. Elfelejtette, hogy minden ilyen irányú tevékenység nem

lehet egyszeri, vagyis állandó folytatásra szorul. Ez volt az oka annak, hogy februárban a Fekete Szeptember ismét szabotázscselekményekbe kezdett, amelyeknek során Hamburgban megátadott egy iparvállalatot, amely elektronikus felszerelést gyártott Izrael számára és robbantást hajtott végre Hollandiában egy gázszállítás üzemében. Ezt követően a Luftansa gépeinek elrablása, az 5 millió dollár váltásdíj zsarolása, amelyet szintén ennek a szervezetnek tulajdonítanak. Az utóbbi időben közlemények jelentek meg a beiruti lapokban, amelyekben felszólították a libanoni polgárokat, tartózkodjanak azoktól a szélhámosoktól, akik adományokat gyűjtnek a Fekete Szeptember mozgalom javára, mert ez a terrorcsoport nem szorul egyének segítségére.

## ELSŐ NYILT KIALLÁS

A Sabena gép elrablása körül új jelenségek vannak a tanú. Bár a Fekete Szeptember hivatalosan vállalta a felelősséget, azonban először történt meg, hogy a Fatach kiállt a terrorcsoport mellett. Ugyancsak új jelenség a Palesztinai Felszabadító Front és a Fatach közötti együttműködés. A luddi dráma légiálójának vezetője, Achmed Musza Auad, az előző csoporthoz tartozik, míg a banda többi tagja a Fatach-hoz. Ez az együttműködés alátámasztja Líbia, Algéria és Egyiptom vezetőinek nyilatkozatait, hogy csakis „a különböző terrorista szervezetek együttműködése akadályozza meg ezekben a mozgalmaknak a teljes összehangolását és biztosítja a hatékony akciók folytatását”.

Ami Luddon történt, az nem csak a terrorista egyéni kudarcra, hanem az egész terrorista szervezet vezérkarának a bukására is volt. A világ közvéleménye ugyanis a repülőgéprablásra összpontosult és minden fejleményt, beleértve a légiálójakodás végrehajtását, valóságilag nagyítóval vizsgálta. A világ most már „első kézből tudja, hogy a Fatach prostituáltakat, könnyelmű, minden nemzeti öntudatot nélkülöző, minimális lelki felkészültséggel rendelkező, lányokat igyekszik hősnőként beállítani. A luddi kudarc ezért súlyos csapást jelent az arabok nemzeti „öntudatára” néve.

„Százszorosán jaj nekünk, ha ilyenek a mi nemzeti hőseink” — mondja a történetek után minden arab polgár.

## FARKAS IMRE:

# TEOLÓGIAI FELELŐTLENSÉG, VAGY TUDATOS ANTISZEMITIZMUS?

— A kanadai protestáns kisebbség a zsidó-keresztény dialógus kerékkötője —



Beszámloltunk volt Günther Plaut rabbi izraeli utinaplója körüli vitáról, mely alkalom adott a kanadai protestáns papoknak arra, hogy Izrael támadják. (Uj Kelet 1971 május 21.) Ezuttal ismét támadásba lendültek a protestáns egyház antiszemita.

Az új provokációra dr. Emil L. Fackenheim rabbinak, a torontói egyetem köztiszteltetésben álló filozófia professzorának, több kiváló tudományos mű szerzőjének diszdisktori kitüntetés adott alkalmat.

A zsidó-ellenes támadás protagonistája ezuttal ismét dr. A. C. Forrest, az „Unholy Land” (Szentegyház föld) arab-barát könyv szerzője és a protestáns egyház hivatalos szócsövevénye, a „United Church Observer” (a továbbiakban „Observer”) szerkesztője.

Már tavaly novemberben Plaut rabbi írását meghamisította, Forrest éleshangú támadást indított ellene. Fellettsé a sajtószabadságra hivatkozva, szemehunyta gyűlölettel tájékoztató cikke fölött. Ennek az eljárásnak a következménye Donald Keating tiszteletes tiltakozása és egyházi tisztségéről való lemondása. Keating azzal vádolta saját egyházát, hogy túri és bátorítja az antiszemitizmust. A Donald Keating lemondása során támadt vihar, a mai napig nem tilt el,

# MAGYAR-ZSIDÓ LEVÉLTÁR

— Megjelent a högyészi Goiteinrabbi-család kiadatlan leveleinek és iratainak gyűjteményes kötete —

„Zichron Avot” a címe annak a közel 300 oldalas műnek, amely a högyészi Goitein rabbi-család törőmagyarázatait, responzumait, levelezését és élettörténetét tartalmazza. A címlapon a „chelek rison” (első rész) megjelenését szerepel, ami annak bizonyítéka, hogy Eljáhu Menáchem Goitein bné-bráki lakos, aki a kötetet sajtó alá rendezte, életcélt lát az iratok publikálásában. Így állít emléket őseinek, mártírhalált halt édesapjának, továbbá nagyapjának, dédapjának, ük-apjának, a Goitein-rabbi-dinasztia négy nemzedékének, akik közel 150 éven át tanították és nevelték, ápolták a hagyományokat és a zsidó hűséget a Tolna-megyei Högyész községben. A bné-bráki unoka úgy érzi, hogy kötelessége a megőrkítés, mert hiszen szent ősei érdemei folytán menekült meg a halál völgyéből és abban a kegyben részesült, hogy a Szentföldön telepedett le.

A zsidóság lélekszámát illetően Högyész igen kicsi pont volt a zsidó globuszban. Ebben a Tolna-megyei faluban, ahol a második világháború kitörése idején mintegy 65 zsidó család lakott, a hitközség 1780 körül alakult. Az első alapítók a Ranschburg, Weisz és Herzl-családok voltak. A XIX. század elején Reb Wolf Boskowitz bonyhádi rabbi ajánlataira Reb Baruch Bendit Goitein balassagyarmati rabbi-ünököt választották meg rabbinak, aki „Keszef Nivchar” címmel kitűnő munkát írt a talmudi módszertanról. A rabbinikus törvények analízise ez a mű, visszavezeti azokat a forrásokig, amelyeket pontosan megjelöl, azonkívül a törvények szellemét és azok praktikus alkalmazását is nyújtja. A nehéz és bonyolult anyagot megfelelő világos stílusban mutatja be, amiért munkája nagy népszerűségre tett szert. Az első kiadás a múlt század huszas éveiben jelent meg Prágában, azóta a könyv több kiadást ért meg, így több Izraelben is kihozták. A „Keszef Nivchar” révén a jelentéktelen Tolna-megyei falu is hírnévre tett szert az egész világon. Az első Goitein halála után fia követte a rabbi-székből, majd így szállt a méltóság apáról fiúra, nemzedékről fiúra — az 1944-ben bekövetkezett katasztrófiáig.

A könyvhöz írt előszavában a szerkesztő elmondja, miért döntött a gyűjteményes kötet mellett ahelyett, hogy az egyes ösök írásait külön-külön kötetben hozta volna ki. „A csalótlás oka — írja —, hogy a kéziratok zömét mártírhalált halt édesapám, Reb Jozsef Szomo Goitein, az utolsó högyészi rabbi bírtte, elvez a vészorkoszak idején elkallódtak, a véletlen folytán csak kisebb töredékek maradtak meg. Minthogy külön kötetek számára nem volt elég anyag birtokomban, a szerkesztésnek ezt a módját választottam. Ez is az oka annak, hogy a responzumok mellett szerepelnek homiletikai magyarázatok, levelek, és a szerzők életéről szóló elbeszélések.”

A könyvben közölt levelek érdekes fényt vetnek a magyar zsidóság társadalmi helyzetére a XIX. században, érezzük azt a légkört, amelyben a rabbi működött. Reb Baruch Bendit Goitein elküldi fiát a bonyhádi rabbi jesivájába és közben állandóan oktatja, irányítja. Később pedig, amikor már rabbi-állást tölt be, hosszú levélben magyarázza meg neki a rabbi feladatait. „Elmúltak azok az idők — írja — amikor könyvtelenül lehetett ostromozni a hibákat. Ma új szelek fújnak és csak a jó szó segít — ha egyáltalán segít.” Egy másik levélben lelkére kóti a fiának, hogy a háláchikus törvényeket ne alkalmazza túl szigorúan, főleg olyan kérdésekben, amikor rabbinikus tilalomról, vagy szokásról van szó.

Cionista vonatkozásban is érdekes a könyv, mert kitűnik belőle; mennyire szívkön viselték a högyészi rabbiak a Szentföld ügyét. Így jöhetnek a rabbiak, akik a Goitein dinasztia harmadik tagja, 1861-ben drosét mondott a högyészi templomban és arról igyekezett híveit meggyőzni, hogy jöhetnek a zsidók egyenjogúsításától hangos az ország, mi idegenek vagyunk a gátluban, a jövőnk csak Erec Jisraél lehet. Különben a Háláchá szerint is kötelességünk résztvenni az országépítésben, kötelességünk támogatni a Szentföldön élő tudósokat, övezteket és árvákat.

Ebben a műben is örökös visszatérő téma a hitközségi alkalmazottak élete. Az előjárósági tagok igen ráteriatik, így előfordul, hogy félreértik a rabbi intencióit és megsértődnek. Ilyenkor komoly diplomáciai munkára van szükség, hogy a harmónia ismét helyreálljon. Sok szó esik a sakterekről és a kántorokról. Konkrét formában is felmerül a kérdés: mi történnék azzal a kántorral, akit azazl gyanúsítanak, hogy feres asszonyval folytat viszonyt? Másik alkalommal felmerül a kérdés, elveheti-e a kohánit azt a hajadont, aki zsidó férfitől törvénytelen gyermeket hozott a világra? Sok vita van a válólevelek körül, mert a helységnevek pontos leírása külön tudományt igényel.

Eljáhu Menáchem Goitein gyűjteményes munkájával nemcsak a rabbinikus irodalmat gazdagította, hanem felbecsülhetetlen szolgálatot tett az egyetemes magyar-zsidó kultúrának is azzal, hogy feltárta a múlt gazdag forrásait. Vállalkozása messzenemő támogatásra méltó. Föltétlenül lehetővé kell tenni a további kötetek megjelenését is.

A könyv, amely finom papíron, tetszetős köntösben jelent meg, megrendelhető a kiadónál: Címe: E. M. Goitein, Bnó-bráki, Rechov Áhronson 29.

(sch. d.)

A közlekedés forradalma Tel Avivban

# Készen állanak a villamos és földalatti vasúthálózat tervei

1.1 milliárd font befektetés és nyolc éves munka — Tel-Aviv belterületén 8 kilométer hosszú földalatti lesz — Az egész projektum hossza 61 kilométer.

Csúsforgalmi időben ma 40-50 perc az ut autóbuzson, vagy magánautón a belváros szívtől (Gordon-Dizengoff utcák) a központi autóbusszállomásig. Néha még ennél is több. Ez nemcsak rengeteg idővesztést jelent — főleg munkáorákbán a nemzetgazdaság számára, hanem erősen próbára teszi az utasok és a sofőrök idegeit, s ezzel együtt csökkenti a munkaképességüket.

Most, amikor évente — nem tulzunk — tízezerrel gyarapodnak a Tel Avivban és a környékbeli városokban megforduló motoros meghajtású járművek, amikor semmi mód, semmi megoldás nincs a fontosabb belvárosi és részben városközi közutak kiszélesítésére, — katasztrófálisnak látszik a jövőbeni közlekedés Tel Avivban, illetve a Dán körzetéhez tartozó — gyakran egymásbaépült — városokban.

A közlekedési minisztérium forgalmi szakértői, az érintett városok, — elsősorban Tel Aviv — forgalmi ügyosztályaival és a rendőrséggel szorosan együttműködve, aggodalommal vegyes figyelemmel kísérik a problémát és igyekeznek végleges megoldást találni az égető közlekedési problémákra. Ha a már kész közlekedési kombinát alaptervet megvalósítják, akkor Cholon és Rámát Aviv között 21 perc lesz az ut, míg Petach Tikváról mindössze 19 és fél perc alatt lehet majd beutazni a tel-avivi Málché Jiszráél térré.

## AZ ELOIRANYZAT: 1.1 MILLIÁRD FONT

A nagyszabású közlekedési kombinát megvalósításához két tényezőre van szükség: időre és pénzre. Mindkettőnek hiányában vagyunk, mert egyrészt égetőek a forgalmi és a közlekedési problémáink és ugyanakkor úres a kormány és az érintett városok kasszája.

De tegyük fel, hogy valami esoda történik és minden a rendjén van, vagyis azonnal nekilátnak a munkának, — akkor is legalább nyolc évre van szükség a fentemlített villámgyors utazás lebonyolítására és 1.1 milliárd fontra, ha természetesen időközben változatlanok maradnak az árak és a bérek.

A nagyszabású közlekedési terv számol — bizonyos változtatásokkal — a már meglévő forgalmi objektumokkal és földalattit, valamint magasvasut építést veszi számításba, a meglévő autóbussz és taxikat, valamint a magánautók felhasználásával.

A közlekedési kombinát 61 kilométer hosszú utvonalat ölel fel, amely északon Herzliá, észak-keleten Petach Tikva, keleten Rámá és Ludd, délen pedig Rison Lecion határáig jut el, egyes szárnyai pedig bekapcsolódnak a Tel Aviv — Haifa, illetve a Tel Aviv — Ludd, Jeruzsálem — Ludd és a Tel Aviv — Asdod autósútrádjákba.

Az Ajálon (Muszrára) patak medrében épülő autósútrádják két utaste között magasvasut lesz, Ludd és Petach Tikva irányában felhasználják a már meglévő vasúti pályatestet (ahol a jövőben sínautók közlekednek) a „legérzékenyebb” pontot, Tel Aviv szívében pedig földalatti járatot építenek.

Ennek a hatalmas és bonyolult közlekedési kombinát az üzemeltetés és egybehangolása elektromos agyak és más ultramodern, bonyolult ellenőrző berendezések segítségével történik. A terv az, hogy a belvárosi állomásokon két perc, a külvárosi megállóknál pedig 4 perc legyen a maximális várakozási idő.

## KAPCSOLAT AZ AUTÓBUSZ-JÁRATOKHOZ

Az autóbusszok, taxik és magánautók a magasvasutakon, vagy az alagutakon át jutnak el a peremvárosokban lévő állomásokhoz. Az intézkedés keretében természetesen revizió alá veszik a jelenlegi autóbussz-járatokat, hogy azok kizárólag a nagyközönség kényelmét és a hatalmas közlekedési kombinát zökkenésmentes tevékenységét biztosítsák. Ehhez természetesen nemcsak jó utakra, hanem hatalmas parkolóhelyekre is szükség van, ahol a magasvasut, vagy a földalattira beszálló utasok a járműveiket parkolhatják. A végső cél az, hogy a lehetőség szerint minimálisra csökkentsék, vagy teljesen megszüntessék a szűk belvárosi utcák magánautó-forgalmát és ezért a földalatti és a magasvasut megállóit úgy alapították meg, hogy az utasnak maximum 600-800 méteres utat kell megtennie gyalogszettel.

Tágas és modern várócsarnokok: építenek majd, ahol az év minden napján teljes léghűtés, szükség esetén központi fűtés lesz. Az üzemeltetés teljesen automatikus lesz, vagyis eltűnnek a pályaudvari alkalmazottak. Automata készüléknél vásárolják meg a belépéshez szükséges tantszt, amely megnyitja előtünk a szerelvényekhez vezető utat. Ugyancsak automata válaszol majd a jelenlegi információs tisztviselők helyett is. Elsősegély-nyújtás kérés esetén, például

felemeljük a csakis ezt a célt szolgáló telefon, összeköttetést kapunk a központi ellenőrző teremmel, ahol az ügyveles tisztviselő, vagy az automata-készülék gondoskodik arról, hogy a Mágén Dávid Ádom, a rendőrség, vagy a tűzoltóság a lehető legrövidebb időn belül kivonuljon.

## MOZGOLEPCSKOK ES ELEGÁNS VASUTI KOCSIK

Mozgólepcsők vezetnek majd a földalatti, vagy a földfeletti állomásokhoz, szorosan együttműködve a gyorsvonatokkal, amelyek a 20 másodpercenként automatikusan nyílnak és zárul. Nem kell tartani attól, hogy az önműködő ajtó közé kerül az utas, mert az „elektromos szem” gondoskodik az ilyen-fajta közlekedési balesetek megelőzéséről.

A léghűtéses és tágas utasfülkék, illetve vagonok speciális rugózása révén az utas alig érzi majd a szerelvény kilengéseit, a sebesség fokozását és csökkenését. A városközponti járatokon óránként 150 kilométeres sebességgel fognak rohanni a szerelvények, a belterületeken azonban sokkal lassabban haladnak. A mozdonyok és vontató kocsik másodpercek alatt változtatják sebességüket, amivel jelentős időt takarítanak meg a belterületi utazásokban.

A közlekedési minisztérium szakértőinek prognózisa szerint, az évtizedek alatt elkészülő közlekedési kombinát szerelvényei naponta 600-900 ezer utast, vagyis évi 180-270 millió utast szállítanak. A terv végrehajtása révén tehát naponta közel egy millió utast „távolítanak el” az országutakról, amivel tetemes időt és pénzt takarítanak meg a nemzetgazdaság számára.

Az utasok számának kalkulációjánál figyelembe vették, hogy a Tel Avivban lakó dolgozók 87.5 százaléka a városban és a környéken lakik. Rajtuk kívül Givat-ájim lakosainak 80 százaléka, Rámát-Gán, Bét-Hádár és Cholon lakosainak 60 százaléka, Petach Tikva, Bné Brák, Herzliá és Rámát Hásaron lakosainak pedig 15-50 százaléka Tel Avivban keresi meg a kenyerét.

## A TEL-AVIVI FÖLDALATTI

A nagyszabású közlekedési kombinát egyik legfontosabb projektuma vitán felül a 8 kilométer hosszú földalatti lesz, amely 7-8 méter mélységben az utast színe alatti alagutban építenek meg. A földalatti az Arlozorov-utcai vasúttámasz környékéről indul és a Saul király-fasoron, a Dizengoff-téren, a Mográbi mozi előtti téren és az Allenby-uton át halad, majd keletnek fordul a Bét Hádár irányába, amelynek közelében, helyesebben a Cinerama mellett kapcsolódik az Ajálon közlekedési projektumba és az autósútrádjával párhuzamosan visszatér az Arlozorov-utcai pályaudvarhoz, vagyis a kör bezárul. A Bét Hádárnál és az Arlozorov-utcai pályaudvarnál csatlakozó állomások lesznek, ahonnan az utas Jeruzsálemba, illetve Haifára folytathatja útját.

A tel-avivi belvárosi földalattin a következő helyeken lesznek állomások: az Arlozorov-utcai pályaudvar, a bírósági palota (és az Ichilov kórház), a Málché Jiszráél-tér, a Dizengoff-tér, a Mográbi, a Mágén Dávid Ádom-tér, az Allenby-utcai főposta, Bét Hádár és a Levinszki-utcában épülő új központi autóbussz-állomás. Földfeletti állomásokat jelöltek ki az Ajálon-projektum mentén, a Káplán-utca sarkán és a Cinerama mellett.

## A FÖLDFELETT: HERZLIA, PETACH-TIKVA, LUDD

A Herzliára vezető vonalon földfeletti állomások lesznek a Bévil-sikumál, a tel-avivi egyetemnél, a Rison-utca és az Ajálon-ter kereszteződésénél, a Gilitónál, a Herzliai országút és az Ajálon autósútrádjá kereszteződésénél. Herzliá központjában földalatti állomást építenek.

A Petach Tikvára vezető járaton a Bávli-sikumál mellett, a rámát-gáni stadionnál, a Petach Tikva iparnegyedében lesz földfeletti megálló. A petach-tikvai végállomást is a föld alatt építik meg a város központjában. A Bét-Hádár, choloni vonalon megállóhelyet létesítenek az új Tácházi Merkázion, a Ludd — Jeruzsálem út kereszteződésénél, a Tel-Giborim kórháznál, a Dov Hoz-utca és az ásdodi autósútrádjá kereszteződésénél (a Náot Ráchel és a Rámát József-negyedek lakosai számára), a József-utca és az ásdodi műút kereszteződésénél, valamint a Bét-Hádár és Cholon határában lévő körzeti temetőnél.

A Rámá és luddi vonalon Cholon iparnegyedében, Bét Dágánban, a luddi repülőterénél, továbbá Ludd és Rámle központjában lesz megállóhely. A repülőterénél földalatti megállóhely lesz.

## PERCEK ALATT A PEREMVÁROSOKBAN

Most pedig néhány szót az utazási időről:

Cholon és Bét-Jám határáról a rámát-avivi egyetemig 21 perc, Petach Tikvától a Dizengoff-térig 19.5 perc, a luddi repülőteréről a Mográbi-ig 21 perc, Herzliától az Allenby-utcai főpóstagig 26.5 perc, a Bávli-sikumálról a Dizengoff-térig 7 perc lesz a menetidő.

Összehasonlításként: Ma autóbusszal 57 perc az ut az Allenby-utcai Mágén Dávid Ádom-térig Herzliáról, Cholonból 48 perc, Luddról 52 perc, a Hátikvá-negyedből 28 perc, Bét-Jámból 52 perc, a tengerparttól, vagy az Alíjja-tértől pedig 12 perc az átlagos utazási idő (a Mágén Dávid Ádom-térig; Kármel piac eleje).

Uri Ben Efrájim, helyettes közlekedésiügyi államtitkár, aki a nagyszabású közlekedési kombinát tervezésével és végrehajtásával van megbízva, figyelmezteti az illetékeseket, hogy jövetelelteni hibát követnek el, ha halogatják a munkálatok megkezdését, mert a különböző közlekedési objektumok számára kijelölt helyeken új építkezéseket kezdenek, ami szükségessé fogja tenni a jelenlegi grandiózus terv gyökeres revízióját.

MIT IR A VILÁGSAJTÓ ?

# A palesztinai terror csődje

A luddi vérfürdő a legszörnyűbb és legtragikusabb bizonyítéka annak, hogy a palesztinai terrorista mozgalom csődöt mondott — írja a Washington Post. Miután képtelen hadműveleti bázisokat fenntartani a szomszédos arab államokban, képtelen kövötköre találni a megszállott területeken élő palesztinaiak, vagy az izraeli arabok körében, miután legutóbbi repülőgéprablási kísérlete (Sabena) csufos kudarcot vallott, a palesztinai „ellenállás” csekélyszámu maradványa kénytelen idegen fanatikusokat toborozni fegyvertelen polgárok legyilkolására. Elképzelhetetlen, hogy a világ közvéleménye kiterjedje a palesztinai ügy iránt érzett tiszteletre a megszállás elkövetőire, vagy azokra, akik most Kairóban, Beirutban és másutt örvendeznek e „diadal” felett.

Nyilvánvaló, hogy a legürgősebb szükséglet a légi-közlekedés biztonságának megszigorítása. Jóllehet a francia kormány nem hajlandó beismerni, hogy hibát követett el, amikor nem vizsgálta át a három japán orgyilkos börtönjeit, erre a végzetes hanyagságra nem lehet többé mentés és a jövőben kötelezővé kell tenni a poggyászok szigorú ellenőrzését az összes érzékeny vonalakon. A római repülőter hatóságai ugyancsak gondatlanul jártak el, és az izraeli biztonsági hatóságok sem állottak feladatuk magaslatán a luddi repülőterén. Helyes lenne továbbá, ha a nemzetközi légvonalak utasai nem bíznák a biztonsági ellenőrzést kizárólag a különböző hatóságok belátására. Mődjukban áll igénybe venni azoknak a társaságoknak a szolgáltatásait, amelyeknek biztonsági eljárásait a legmegfelelőbbnek ítélik.

De Izráel felhívása, hogy a nemzetközi légitársaságok bojkottálják a beiruti repülőteret, azon az alapon, hogy a luddi támadást Libanonban terveztek ki — egészen más

lapra tartozik. Lehetséges, hogy ez a felhívás, amelynek visszautasítása bizonyosra vehető, ürügyül szolgálhat egy megtorló akcióra. Izráelnek azonban nem szabad elfelejtenie a politikai kudarcot, amelyet 1968-ban a beiruti repülőter elleni megtorló akciójával szenvedett el. Minden olyan izraeli megtorlás, amely elveti a luddi támadás igazi felelőseit, politikai szempontból nem kevésbé lesz rossz hatású.

Szerencsére, a közel-keleti helyzet stabil maradt és a palesztinai terroristáknak semmi kilátásuk arra, hogy ezt a stabilitást megbontsák. Valójában, minden jel arra vall, hogy legutóbbi tetteiket éppenséggel a térség viszonylagos nyugalma motiválta. Tehát nem a palesztinai ügy reménytelensége, hanem azok a jordániai és izraeli erőfeszítések, amelyek a nyugati partvidék és Gáz lakossága életének normalizálására törekednek, s ahol a palesztinai politikai jövője kialakulófélben van. „Es ezt nagyon jól tudják a terroristák. Elsősorban a „Husseini tervet” célozzuk, amely lényegében lehetővé teszi a területeken élő minden palesztinai számára, hogy tetszése szerint álljon kapcsolatban Izráellel az izraeli politikára, mely fokozatosan több gazdasági és politikai szerepet nyújt a megszállás alatt élő palesztinaiaknak és magukra a palesztinaiakra, akik mindinkább hajlandók együttműködni és elfogadni ezeket a szerepeket.

Ez a kibontakozó izraeli-jordániai-palesztinai együttműködés és kölcsönösen tűrhető helyzet megteremtésére törekszik, amely meg-nem-határozott időpontig, illetve a béke megkezdéséig maradhat érvényben. És természetesen ez az, ami felbontja azt a kevésbé terroristát és publicistákat, akik még mindig harcolnak.

# A DIVATOS FÉRFINEK «ATA» NYÁRI INGEK

## A NYÁRI FÉRFIINGEK

modern és divatos választéka Dacron-cottonból, számtalan színben és modelben. Különböző méretekből — fiú méretektől kezdve a különösen nagy számokig.



Az Európából érkezett slager, seer-sucker szövésű ing két sárga és zöld pastelszínekben. Divatos gallér, tent zseb. Ára: 26.95 IL.

„Mini” ing Dacron cottonból shantung szövésű, két szín szövésű kombinációja. Kényelmes sport-szerű gallér. Kék, arany és piros színek csodás arányaitalban. Ára: 26.95 IL.

Mini ing, színes csikos, finom jacquard mintával a szövésben, legombolt gallér. Barna, kék és zöld színekben. Ára: 26.95 IL.

Dacron-cotton ing jacquard csíkokkal az ellenkező színű alapon. Legombolt gallér. Nyakkendővel is viselhető. Kapcsolható gallér, zöld és színes színekben. Ára: 26.95 IL.

Cotton ing színes „fotózott” mintával, 3 különböző arányú kombinációja, hosszú gallér, nyakkendővel is viselhető. Hosszú újjú, tent zsebbel. Ára: 26.95.



Csak az „ATA” üzletekben

Dacron  
\* Du Pont poliester fonálalnak bejegyzett neve

# A HETI SZIDRA

KORÁCH

Pártot ütött Korách... és Dátán és Aviram... és On, Pelet fia; Reuvén fia és odaállottak Mózes elé és megérkeztek, Izrael fiai közül kétszázötvenen, a község fejedelmek, a gyülekezethez hívták, jövévű férfiak. Összegyűlekeztek Mózes és Aron ellen és mondták nekik: Ez elég legyen nektek! Mert hisz az egész község, mindannyian szentek és közöttük van az Örökkévaló; miért emelkedtek hát ti az Örökkévaló gyülekezete fölé? És hallotta Mózes és leborult arcára.

(B'midbar 6:1-4)

A heti szidra beszámoló a Korách nevéhez fűződő nagy zendülésről, amely mélyen bevésődött a zsidó nép későbbi nemzedékeinek emlékezetébe.

A sivatagi vándorlás során váhányszor nehezségek merültek fel, a nép zugolódott és elégedetlenség níván kifejezésre jutott. Az előző fejezetekben azt olvastuk, hogy a nép az Egyiptomban való visszatérés tervével foglalkozott, s ennek érdekében vezért akart választani. Jóllehet ez csak üres fenyegetőzésnek bizonyult, mégis előjele volt a későbbi komoly forragnak. A szövetségből az is kiderül, hogy amikor a lázadás kitört, csak aránylag kisebb csoportok csatlakoztak hozzá, később azonban nagy tömegeket mozgató meg.

\*

Kétségtelen, hogy lélektani szempontból Korách: a zendülésre legalkalmasabb időpontot választotta. A kének jelentése után két lehetőség mutatkozott: visszatérni Egyiptomba, ahová a kének javasolták, vagy azonnal megkezdeni a hódító hadjáratot és elfoglalni az Igaz Földet — ahogy mások ajánlották. A harmadik lehetőségére a nép egyáltalán nem gondolt, mert az úgy hangzott, mint egy halálos ítélet: „Ebben a sivatagban esnek el holttesteitek...”

Korách úgy vélte, hogy a kétségbeesett hangulatban a nép megérett a lázadásra.

A zendülés vezére ismerte a népleket, ezért nem lázadók az Örökkévaló ellen. Ellenkezőleg, arról beszél, hogy az isteni szentségnek az egész nép részese „mert hiszen az egész község, mindannyian szentek...” Az egyének tehát nincs nagyobb része Istenben, mint a nép bármelyik fiának. Az egyenlőség jelszavával a diktatura ellen veszik fel a küzdelmet, első dolga pedig, hogy tagadja Mose Rábénú illetékességét.

\*

Rásival az élen a kommentátorok Koráchot jöszösi emberként („pikéach”) mutatják be. Rási fel is teszi a kérdést: Korách, aki jöszösi ember hírében állott, hogyan követhetett el ilyen ostobaságot? A válasz: „A szeme vezette félre”. Hatalmas dinasztia láttott, amely tőle fog származni, utódokat, mint például Sámuel prófétát, aki túlszárnyalta Mose Rábénut és Aront. Korách ekkor azt mondta: ha egyébként sem, hát mit attuk kell megkaparintanom a hatalmat, vagy a főpapi állást.

Tudott dolog, hogy a héber nyelv a szemmel kapcsolatban úgynevezett páros többszámot használ: ajin — éinjim... Fel-tűnő módon Rási egy szemről („ajin”) beszél. Mi ennek a magyarázata?

Reb Mendele, a kótki cádik szerint az ember feladata, hogy mindkét szemét használja. Az egyikkel felfelé kell néznie, látania kell az Örökkévaló nagyságát, a másikkal lefelé kell néznie, hogy lássa a saját maga jelentéktelenségét és porszemnyi mivoltát.

## FEKETE, FEHÉR, IGEN, NEM!

(Folytatás a 13-ik oldalról)

tem, hogy hála a virázó turizmusnak, kezdek egész jól belejönni az angolba.

Valami Isten hátmögötti hát-jámi diákotthon kerestek a szerencsétlenül Oda küldték őket aludni. Midőn felismerték, vacogni kezdtek a rémülettel. Nem esoda, hiszen ma már harmadikban találkoztak velem, méghozzá a város legkülönbözőbb pontjain. (A gvendébbek kedvéért megemlítem, hogy Báb-Jám cirka olyan távolságra van az Ibn Gabiroltól, mint Makó Jeruzsálem-től.)

En természetesen a legesekélyebb meglepetést sem mutattam. Ugy viselkedtem, mint akire a vezérkar az a kényes feladatot bízta, hogy a körzetben eligazítsam a tanácstalan afrikaiakat. Szerény voltam, de szolgálatkész.

A négerék álmélkodva és hálálkodva vetek bucsut tőlem a helyes utírány birtokában. Cseppet se csodálkoznék, ha a togói dzsunglelelkesen rövidesen egy új dal terjedne el a „szöszösk” között. Eredményes sárik után ezt enekelnék a táborfűz. Készen-tam dobok melábus hangjaitól kísérv. A dal egy kövér, szemüveges izraeli nősről szólna, akire mindig számíthatnak a négerék Tei Avivban és környékén...

## NOTESZLAPOK

# Hitehagyott volt-e Marczali Henrik?

VAJDA GYÖRGY PÁRIZSI EGYETEMI TANÁR TÉVES ÁLLÍTÁSA

Vajda György professzor 1908-ban Budapesten született, 1928 óta Párizsban él. Világhírű tudós. A zsidóságtudomány és az orientális szlavisztika ágában elismert szakértő. Tudományos pályafutása fontos állomásaként 1970-ben a Sorbonne nyilvános rendes tanára lett. 1950 óta szerkeszti Európa legrangosabb zsidóságtudományi folyóiratát, a Párizsban megjelenő Revue des Etudes Juives-t. A magyarországi származású zsidó tudósok pályafutásának figyelemmel kísérei, joggal büszkék Vajda Györgyre.

Katzburg Nátánél, a Báb-Jám Egyetem tanára „Antisémizm b'Hungaria” (Antisemitizmus Magyarországon) című, Herzl díjjal kitüntetett könyvéről Vajda hosszú és joggal elismert bírálatot írt folyóiratában. (Revue, 1970., 2-4. 302.) A recenzió egyik mondatában azonban szemrehányással illeti Katzburgot, mert Marczali Henrikről, a neves történészről szövege nem említi meg, hogy egyetemi tanári kinevezése érdekében hitehagyott lett. Vajda az „apostasie” szót használja, ami ebben az összefüggésben azt jelenti, hogy Marczali egyetemi tanárságát felvette a keresztiséget.

MORGENSTERN MIHALY RABBI FIA Érhethetlen, honnan veszi ezt az indoklatlan állítást a tudományos dokumentációhoz szokott Vajda, Marczali Henrik, Marczal község Morgenstern Mihály nevű hagyományhi rabbi fiaiként született 1856-ban és 1940 július 21-én zsidóként halt meg. Sohasem volt keresztény. Zsidó szertartással temették el a gyászbeszéd, nekrológ, mint a zsidóság hí fia és a magyarországi zsidóságtudomány szorgalmas művelőjét és irányítóját méltatták. Azt, hogy Marczali hűség maradt a zsidósághoz, sokféle módon lehet igazolni. Bár ilyen igazolás szükségessége eddig nem merült fel. De minthogy most ellenkező állítás jelent meg, s meghozzá komoly helyen, komoly ember tollából, a bizonyítási — igazolási eljárást le kell folytatni.

### AZ „IMIT” BARÁTJA

Marczali közt évtizedek át aktív tagja volt

az Izraeli Magyar Irodalmi Társulatnak, az IMIT-nek. Halála után a társulat Évkönyve (1941., 331. oldal) méltatta érdemeit. Megírják, hogy éveken át szolgált a magyar zsidó kultúrát. „Szívben és lélekben igaz barátja volt az IMIT-nek.” Ő volt a társulat egyik értékes kiadványának, a Magyar Zsidó Öklevéltárnak legfőbb irányítója. Sirköve zsidó temetőben történt felavatásakor nemzsidó tudósok is mondtak beszédet. Az IMIT ugyancsak egyik Évkönyvében közölte a beszédet. (Szekfi Gyula és Tóth Zoltán beszédei, Évkönyv, 1943.)

### HAYNALD ÉS FRAKNOI, AKIK TÉRITENI AKARNAK

Am bizonyítási eljárásunk során éppen az egyetemi tanári kinevezéssel kapcsolatosan további tanúságot is idézhettünk. Eppen Marczali szövegétől meg. A főként zsidó volt miatt egyetemi tanári állásából elváltolt tudós 1929-ben közzétette emlékiratát Budapest, a Nyugatban. Van olyan feltevés, hogy a Nyugat szerkesztői azért kérték emlékiratát megírására, mert így a kártak módot találni arra, hogy honoráriumhoz juttassák. Az „Emlékeim” címmel sok folytatásban megjelent cikksorozat magyar zsidó kultúrtörténeti feldolgozása folyamatban van. Most azonban lapozunk bele az Emlékiratba, hogy noteszlapjainkra jegyezhesük, hogyan nyilatkozik Marczali egyetemi tanári kinevezéséről és a vele kapcsolatos, zsidó mivoltából fakadó problémákról. „Mint helyettes tanár részt vettem a bölcsészeti kar ülésén, szólhattam is, de szavazatom nem volt — írja Marczali a Nyugat 1929. évfolyama 232. oldalán. Aztán így folytatja: ... kinevezésem egészen más tényezőktől függött, mint munkámtól és a kar jó véleményétől. Trefort-ki, — szabad mondanom, — mindig megbecsülésre méltó volt, nem tudta, hogy zsidó vagyok, pedig ezt sohasem titkoltam. A miniszternek Hirschler, a híres szemorvos fedte fel ezt a karrier-elvágó tény, persze ajánlva engem, mint hitorsost. Minthogy elejtem nem akart, megindult a térítési eljárás. Ebben Fraknoi és Haynald bíboros buzgólkodtak. Mint Fraknoi mondta (maga is zsidó származá-

su katolikus pap, neves történész. A cikkíró megjegyzi, ha engedek, ezüst tálcán hozták elem a tanárságot. Egy pillanatig sem gondoltam rá, pedig atyám szabadkezelt adott. Mások iránt e tekintetben elemeztem, de magamra lealáztam, capitis diminutionak tartottam bármilyen haszonért válást változtatni.”

Ez a bizonyítás elegendő is volna. De Marczali később, emlékezései más helyén is visszatér az ügyre. Ennek a fejezetnek a címe: Akadémia és egyetemi tanárság. A 368. oldalról jegyzem a noteszlapokra: „Ófelsége 1895 március 5-én kinevezett egyetemi rendes tanárnak... Nem ment könnyen... Wlascisnak be kellett jelenteni, hogy zsidó vagyok...”

### BÍRÓ VENCEL MARCZALI TISZTELŐJE

Jötték azután Magyarországon olyan idők, amikor Marczali valóban nem lehetett zsidó volt miatt — egyetemi tanár. De jöttek olyan idők is, amikor elrendelték, más zsidó, vagy „zsidónak minősülő” irókról összeállított névgyűjtel, hogy könyveit ki kell vonni a közönyvtárakból. A nyit Magyarországi fasizmus 1940-es évei voltak ezek. Kolozsváron akkor a történelem professzora Bíró Vencel parista pap volt. Tanítványainak mindig ajánlotta, hogy Marczali didaktikus céllal készített öklelevé-gyűjteményét, az Enchiridiont, szorgalmasan forgassák. Amikor a Marczalit is elérő könyvkizáró rendeletről értesült, a Jókai utcában lévő Történeti Intézetből szobájá előtt lévő hirdető-táblára saját kézzel írt közleményt függesztett ki. A közlemény egyetlen mondatból állott: Marczali Enchiridion című könyve ismeretét ezúttal is megkivánom. Bíró Vencel, egy ny. tanár.

E cikk végére ezt a kis személyes megemlékezést odaírtam. Azért is, mert oda tartozik. Meg azért is, hogy Jeruzsálemből jelképes viszályt küldjek Bíró Vencel távoli sírhalmára.

Dr. MARTON LAJOS

## KIÁLLÍTÁS

JERUZSALEM  
IZRAEL MUZEUM — „Emberek”, Anna Rivkin-Brick művészi fotói — Festmények a múzeum gyűjteményéből. — Jules Pascal, vázlatok a múzeum gyűjteményéből. — Ismert hazai és világhírű külföldi szobrászok korlátai, vázlatai és grafikai munkái. — Az ifjúsági szárnyban. — Szobor-játékok — Babák, játékok és gyermekmunkái — Rendkívüli látlat: 2700 éves bronz óv, az Ararat királyság korából.  
NORA KEPTAR — Nemes Endre (Stockholm) finom grafikai munkái.  
BEÉRI KLUB (Alcházri 9.) — Molen (dr. Markovitz) festményei.  
ÓVÁRSZI KEPTAR (Óváros, Zsibó-negyed) — Joszi Stern, Gerstein, Dillan, Rákfi, Gur, Ozen, Jamin és Száar festményei és vázlatai.  
GILAT — Ismert izraeli festők munkái.  
HAMERKAZ KEPTAR (Háemek 4) — Neves izraeli festők alkotásai.  
UJ KEPTAR (Háemek 10) — Zsidó témájú műtárgyak és ékszerek.  
URDANG-SZESZKIN KEPTAR (Urd nov 9) — Ismert izraeli festők munkái.  
TEL AVIV MUZEUM  
AZ UJ ÉPÜLET (Saul király fasor 27-29) — Marcel Janco retrospektív tárlata (1964 május 31-től) — Picasso 200 alkotása — Izraeli festők és szobrászok művei. — A múzeum gyűjteményéből — Kinetikus munkák.  
HELENA RUBINSTEIN PAVILON — (Társzt fasor 6) — Nemes Endre (Stockholm) festményei, collageai, karcolatai és litográfiái.  
MUZEON HAARZAI  
KERAMIK MUZEUM — „Színjáv, Námí Bitter és Nora Kochav” tematikus kerámia szobrai és domborművei.  
OVSZKIN MUZEUM — Uvegszobrok és festmények — Szilárd háztartási üvegalkotások.  
REGESZETI MUZEUM (Jaffa, óváros) — A Tel Avivban és Jaffan találó szorongatás (szamarkandus) leletek  
EJI NECHUSTAN — A timnal ásatások leletei.  
TECHNOLÓGIAI ÉS TUDOMÁNYOS MUZEUM — Didaktikus és művészeti kiállítás: „Dinamikus ábrák”  
NEPRAJZI MUZEUM — Vallási és hagyományos szimbólumokkal, tovább állati és növényi mintákkal díszített zsidó szabásminták és iparművészeti modellek a világ minden tájáról.  
KADMAN NUMIZMATIKAI MUZEUM — Angol aranyérmek.  
TEL AVIV VÁROS TÖRTÉNELMI MUZEUMA (Bialik 27.) — Allandó kiállítás.  
IRAN MUZEUM (Bialik 26.) — A betű és az írás története (állandó kiállítás).  
IFJASZI KULTURKÖZPONT (Jaffa, Óváros) — Jicchák Dávidov festményei.  
BÉIT SALOM ALÉCHEM (J. D. Berkovitz u.) — Chajim Orison festményes emléktárlata.  
CHEMERINSZKI KEPTAR (Gordon 36.) — Mose Agmon olajfestményei és vázlatai (június 15-ig).  
MODERN GRAFIKAI KEPTAR (Gordon 24.) — Szidon Rothenberg színes karcolatai.  
GORDON KEPTAR (Gordon 29.) — Jáir Gárbuz festményei (június 14-ig).

MÁBAT KEPTAR (Gordon 31.) — George Semes festményei.  
BAR KOCHBA KEPTAR (Bár Koch ba 42.) — Jehudit Gonén kerámiai domborművei és festményei (június 15-ig).  
DITIT KEPTAR (Fiselman 43.) — Pinchasz Kohén-Gán vázlatai (június 11-ig).  
MŰVÉSZ STÚDIÓ (Hájarcon 260.) — R. Weston festőművész akvarelljei (emléktárlat).  
MŰVÉSZSTÚDIÓ (Jaffa, Asod u. 14/a) — Wolf Hugó erdélyi származású festőművész munkái.  
BÉIT CLONE AMERIKA (Amerikai cionisták háza, Dániel Fish 1) — Dávid Dávidov festményei és vázlatai (június 15-20) — Jon Murariu festményei „Emlékek” témára (június 12-ig).  
JODFAI KEPTAR (Djengoff 190) — Jicchák Tumarkin festményei és szobrai.  
MŰVÉSZSTÚDIÓ (Gordon 46) — J. Basson szurrealista festményei (június 29-ig).  
ISRAEL KEPTAR (Israel 21) — Szárá Brenszár impresszionista festményei.  
LIM KEPTAR (Ben Jehuda 170) — Mela Muter (Párizs, 1876-1967) olajfestményei, akvarelljei és vázlatai.  
BÉITAN HAOMANIM (Művészek pavilonja, Alcházri 9) — 21 ismert festő és szobrász közös tárlata „Feyenes vonallal” témára és jelleggel.  
ÓVÁRSZI KEPTAR (Jaffa, Óváros, Mázál Arje 14) — Rafáel Rila festményei (május 27-június 15).  
BÉIT HPCHAJAL (Weizmann 60) — Dof Náhári tisztes festményei.  
CAVTA KLUB (Ibn Gevirol 30) — Hét arh festő és szobrász kollektív tárlata.  
BLATTMAN KEPTAR (Chiszin 5) — Smuel Schlesinger festményei.  
SONTOI KEPTAR (Chiszin 1) — A. L. — A példíró származású művész olajfestményei és vázlatai állítja ki stúdiójában.  
WOLERN KEPTAR (Djengoff 177) — Neves mesterek. Közöttük Levánon Mordecháj, Frenkel Jicchák Alexander, Stefan, Kahan Leb, Chálé Schwartz és mások művei.  
RONENFELD KEPTAR (Djengoff 147) — Rodán Isráv, Reuvén Rubin Mordecháj Levánon Náchum Guttman Genámim Levi, a Kun-házsnár és más ismert hazai és külföldi művész festményei.  
HADASSZA K KEPTAR (Eruv 33) — Izraeli és francia festők és szobrászok alkotásai.  
BÉIT SPTA (Eruv 9) — Ben Jár szobrai „Használati szobraszt” témára.  
HAIFA  
MODERN MŰVÉSZETEK MUZEUMA — Mane Katz (1894-1962) válogatott festményei.  
JAPAN MŰVÉSZETI MUZEUM — Hagyomány és modern japán grafikai munkák.  
NEPRAJZI MUZEUM (Arizoroff 19) — Díziseti motívumok az iszlám művészetében.  
LENGE-ENZETI MUZEUM — „A szuezi-csatorna aegnyitása 1869-ben” Edouard Riou (1833-1890) francia (festőművész eredeti színes illusztrációja és a színezemény).  
GOLDMANN KEPTAR — Mose Givati festményei.

RISON LECION  
A MI KEPTARUNK (Balfour 60) — Héáná Dávid-Szolomi festményei, kerámiai és díszítárgyak  
RECHOVOI  
GALERIA „23” (Levin Epstein 23) — Bäruch Schatten festményei  
ASKELON  
BÉIT ELI (Afridar) — Ada Zamir keremiái.  
NATANJA  
MODERN MŰVÉSZETI KEPTAR (Herzl 2) — Cvi Gera, Náchum Gilibó, Slomo Weintraub és Jeszajahu Kleiman festményei.  
HERZLIA  
VÁRSZI MUZEUM — Chajim Diener rez-domborművei és grafikai munkái (június 26-ig).  
CFAT  
NYOMDAMŰVÉSZETI MUZEUM — (Művésznegyed) — Marks Leibovitz karcolatai és lenyomatai.  
KESZARIA  
MODERN MŰVÉSZETI KEPTAR — (Óváros, kikötői erőd) — Stan Belle (Belgium) akvarelljei.  
NAHARIA  
VÁRSZI REGESZETI MUZEUM — A környékbéli archeológiai ásatások leletei.  
EJN HOD  
KÖZPONTI KEPTAR — A művésztalok lakóinak kollektív tárlata.  
ASDOT JAKOV (Meuchád)  
URI ÉS RAMI EMLÉKMŰZEUM — „A Biblia, a művészet és az irodalom tükrében”.

TELEVISION ATENTION! ATENTION!  
UJ OLÉ — használja ki a lehetőséget!  
3 EVIG BEHOZHAI VAMMENTES ARON (katonának, diákoknak 3 év után is). Ujjonan érkeznek 6 hónapig nagyobb kedvezmények. • Világmárkás TELEVIZIOI, rádió-patentok, mixert, MOSOGÉPEKEI, DIOLEN FÜGÜGNYI, eredeti perzsaszőnyeget gázkályhát. • GYORS SZALLITAS. • R. M. Aser • Tel. 62-49-45

ROMÁNIAI csoportrepülések és bármilyen egyéb UTAZÁSI ÜGYÉBEN  
forduljon bizalommal magyarul beszélő hivatalnokainkhoz.  
Díjmentes tájékoztatással szolgál  
ALLTOURS Ltd. UTAZÁSI IRODA  
HAIFA, Nordau 1. Tel. 666951. — 666222 — 640862  
NAHARIA, Weizmann 61., tel. 922888

# ZENEÉLET

## FILHARMONIKUS ZENEKAR

— 11-ik sorozat 2. műsor. —  
— **Vezenyel: André Provin, szölista: Vladimir Askenazy (zongora)** —

Berlioz kevésbé ismert operája „Beatrice et Benedict” — Shakespeare „Sok hűhő semmiért” szövegére, 110 évvel ezezt nagy sikert aratott. Azóta még nyitánya is ritkán hallható. Provin nyitotta vele műsorát, Berlioz gazdag hangszerelei palettájának minden színetét érvényre juttatta.

Askenazy Schumann á-moll zongoraversenyét játszotta, roppantul gazdag kedélyéből merítve, költői fantáziával (a valójában „Fantázia” néven önállóan bemutatott) 1. tétel, remek zongoraturdással és lírai odaadással. Igaz, valódi orosz lira volt ez, Schumann férfias kiállása helyett olvadózóan feminin



VLADIMIR ASKENAZY

szellel — az Intermezzo elbájoló párbeszéde a zenekarral kissé fátyolozottan került ki a két fiatal mester keze közül, az élénkebb dinamikus színezés hiányzott belőle. Részleteiben, főképp lírájában nagyon szép volt a Finale, s itt Provin életteljesebb, de-riusn eláradó zenekari kísérete közelítette meg erősebben a szerző intencióit. A közönség lelkes tapsokkal jutalmazta az e-odást.

Mint londoni főzeneigazgató, kitűnő vendégünk hazafias kötelességének tartotta egy angol szerző bemutatását, így jutott William Walton 1. szimfóniájához, melynek 1934-ben csak három tételét adatta elő, a 4-iket később töltötte hozzá. Az 1902-ben született mesternek „Belzácár lakomája” című oratóriumát nálunk is — nagy sikerrel — adták elő. Később keletkezett első szimfóniája nem dicsekedhet az oratórium formai felépítésének és ökonómiajának tökéletességével, és főképp a két szölső tételben a tulzsfült zenekar sem kellemes zenét szolgáltat. A legeredetibb a „maliciózus”-nak jelzett 2-ik, Presto-tétel, groteszk berlioz-i és szkrjabini ötleteivel és bizarr témáival, — Provin mesteri kivitelével.

Sir William a lassu tételben még látszott fedélkezni arról az évszázadról, melyben született, s kissé elavult, hervadt romantikával szövi mondatait, eléggé terjedős. A később keletkezett 4-ik tétel is tulzsfültásban szenved, mesterkelten összetekelt, heterogén és erőltetett egyveleg. A dobok és rézfúvók oly hatalmas zajt csapnak, hogy alig lehet a zenét hallani tőlük... Previnnek sem sikerült kigyomlálni ezt az ősi ugart, s az egymásra torlódo hangszercsoportokat jobban szelektálni.

### A TEL-AVIV MUZEUM

#### HANGVERSENYEI

##### 1. Fauré emlékest

— „Izraeli zongora-ötös” és Judit Lazarovics (ének) —

Semmiféle évforduló nem tette aktuálisá a Gabriel Fauré (1845-1924) francia zeneszerző műveiből összeállított műsort, s előadása közben sem voltunk meggyőződve annak elengedhetetlen szükségességéről, mégis úgy hisszük, céljának megfelelt: megismertetni a mult század egyik népszerű komponistájának örvét közönségünkkel. A népszerűség a legmulandóbb földi jelenségek közé tartozik: kegyetlenül és kiméltetlenül elmossa fata morgánját a jelentősebb személyiségek feltűnté, akiknek árnyéka súlyos fátyolként borul az egykor ünnepeit személyiségére. „Honfitársai”. — írja Fauré-ról a Zenei Lexikonban Fábán László. — „a francia zenei géniusz egyik legjellegettebb képviselőjét látják benne. A külföld távolról sem méltányolta annyira kvalitásait.”

S ugy vélem, minél erősebben távolodunk el korától, annál jobban zsugorodik össze ez az objektív külföldi méltánylás. Most hallott hangszerekes művei közül a Pnina Salzmann által nagyon könnyedén és frissen előadott 2. sz. Nokturno, vagy az Elhanan Bergmannal játszott „Elégia” valami elárgult kottalapból felcsendülő kellemesen társalgó házimuzsikának tűnik. S 2. sz. zongora-negyese, főképp annak lassu és záró-tétele a legelőkelőbb szalonzenét képviseli, a mult század párizsi budoárjainak nem is Coty, vagy Chanel-illatokkal bódított zsúr-atmoszféráját árasztva... Legszébbek Fauré dalai — (a legeredetibbek, a Verlaine-sorozat dalai hiányoztak ugyan) —, melyekből Judit Lazarovics sok bájjal, könnyedséggel és nagyon kellemes hanggal adott elő El-dad Neumark kíséretével. — Fauré esztétái büszkén emelik ki, hogy bár a nagy fran-

cia impresszionista-áramlat kortársa volt, ennek képes volt ellentálni. Mi inkább csak sajnálni tudjuk, hogy ezáltal már a maga korában korszerűtlenné vált, s manapság még korszerűtlenebbnek tűnik előttünk. — Mindenesetre, a Pnina Salzmann—Mose Murvitz — A. Bornstein — E. Bergman-negyese nagy buzgalommal működött közre érdekében.

#### BRACSA-EST

##### — Arje Izraeli bemutatkozása —

Filharmonikusaink első brácsása. Dina Turgean finom zongorakíséretével nagy fába vágta fejszéjét, mikor önálló műsorral lépett ki a Muzeum dobogójára. Bele is tört szerszáma fagyás közben. Picike tónussal, érdektelen, szürke előadásban hallottuk tőle Dallapiccola átdolgozásában Vivaldi egyik szonátáját, majd a Pártos Ödön által egykor oly felejthetetlenül játszott Schubert „Arpeggione”-szonátát, utána magának Pártosnak korábban írott „Keleti balladá”-ját, egy bizarr fantáziával, orientális harmoniákkal fűszerezett érdekes rapszódiát. — S közben mélyen fájlaltuk, hogy nem az egészségi okokból a nyilvános fellépéstől visszavonult szerző maga adta ezt elő...

#### IZRAELI ENEKESŌ A

##### SVAJCI TELEVIZIOBAN

Frank Martin svajci-hollandiai zeneszerző, aki már két ízben járt Izraelben saját műveinek előadásánál, Luganoban Rainer Maria Rilke „Weise von Liebe und Tod des Cornets Christoph Rilke” verseire írott dalsorozatát vezényelte a svajci olasz zenekar és Ursula Mayer-Reinach tel-avivi altista közreműködésével. A hangversenyt a televízió is közvetítette.

A művész Münchenben a közelmúltban megtartott Paul Ben-Chajim ünnepi koncerten is fellépett.

#### PATAKI LASZLO

# NEMES ENDRE — SVÉD FESTŐMŰVÉSZ

(Tel-Aviv Muzeum, Rubinstein-térem)

Ha Nemes Endréről műértő „honfitársai” beszélnek, vagy ha elolvassuk a tanulmányokat és a cikkeket, amelyek róla szólnak, rájövünk, hogy Nemes Endre nem egyszerűen „svéd festőművész”, hanem a legkiválóbb svéd művészek egyike. Megtudjuk azt is, hogy kitűnő pedagógus, hogy azalatt a nyolc év alatt, amíg Göteborg város „Waldland” művészeti akadémiájának igazgatója volt, modernizálta a svéd művészet-tanítási módszereket s az akadémiát a város művészeti életének központjává tette.

A svéd műértők a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak Nemes Endre univerzális tehetségéről is, szerintük nincs festészeti technika, amit ez a nagy, modern művész ne uralna fölényesen.

Nemes Endre Svédországot, adoptáló hazáját számtalanszor képviselte nemzetközi kiállításokon is, világhírnevet szerezve magának és a svéd hazának.

Alkalmunk volt hosszan beszélgetni Nemes Endrével. Szélid, halk ember, az igazi művész és a tudós keveréke, érződik rajta, hogy nem szeret pódiumon állni és saját szavát hallatni. Azt is azonnal megérezük, örül, hogy sem angolul, sem németül nem kell már beszélnie, csak az anyanyelvén, ami gördülékenyebben folyik az ajkáról.

Pécsváradon született, hithű zsidó családban, 62 évvel ezelőtt. Szlovákiában töltötte gyermekkorát, ott járt iskolába, s a Prágai Szépművészeti Akadémián képezte magát művészre, a világhírű Willy Novák professzor stúdiójában. Mint újságíró és karikatúrista kereste évekig kenyerét, de állandóan képezte magát a festészet minden ágában.

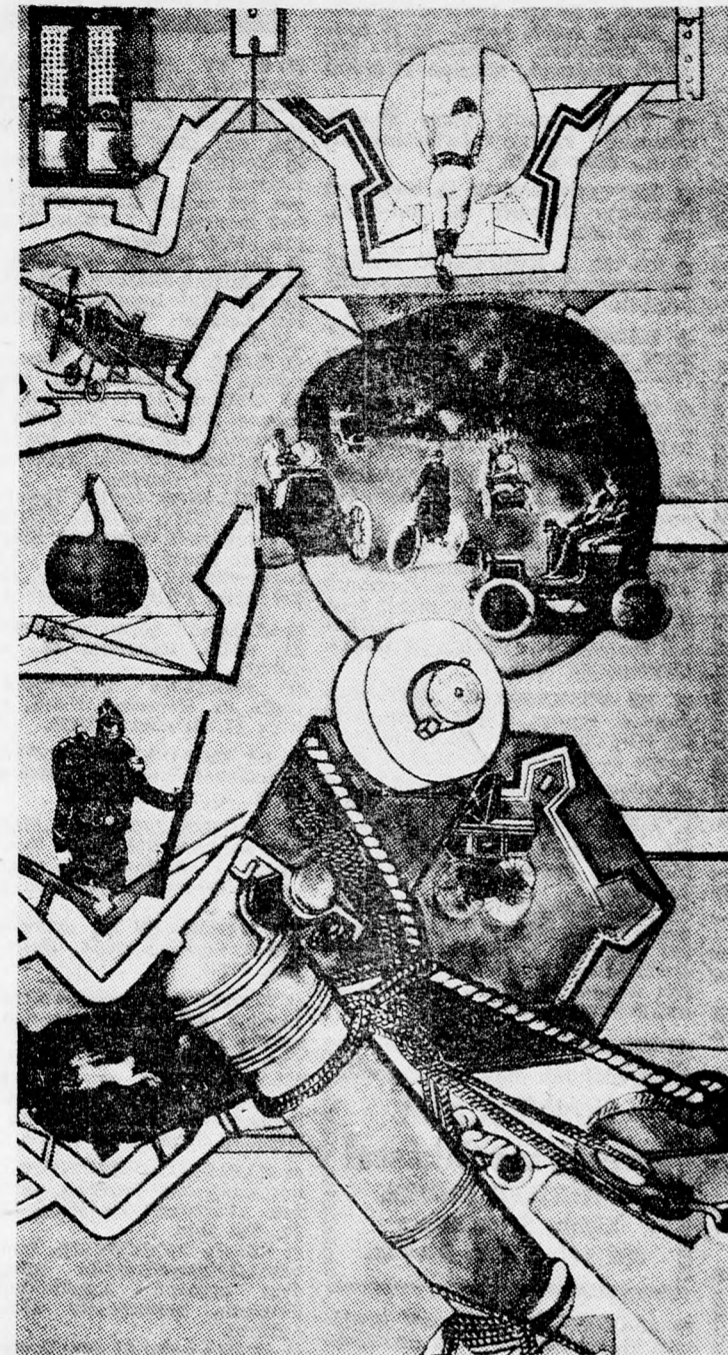
1938-ban Hitler elől Finnországba menekült, onnan tovább Norvégia, s amikor a náciák Norvégia bevonultak, Svédországban végleges partot ért. A svédék felismerék sokoldalú tehetségét, minden alkalmat megadtak neki művészetének, hírnevének megalapozásához.

— Mi, zsidók mindnyájan magunkkal cipeljük az élet súlyos batyuját, ez volt az én batyum — meséli Nemes Endre — hal-kan, melankolikus hangon, mintha újra át-élné a vészorszak tragikus fázisát. — Nemcsak a hátamon vittem ezt a terhet, de a lelkemben is, s természetesen művészetemben is mély nyomot hagyott. Ilyen emléke-

ket nem lehet tökéletesen kitorolni az életből. Egy művész pedig az életet adja művében, ha termékeny talajra akad, mint végül én Svédországban.

Amikor képei előtt álltunk, szerény és sze-

lid hangon mondta: — Tudom, a nagyközönség egyes képemet nem könnyen érti meg, főleg a szürrealista, nagyformátumu festményeimet. Viszont a mi korunk művészete előtt nem lehet gyorsan elhaladni, „olvasni”



Nemes Endre: A burzsoázia aranykora.



NEMES ENDRE

kell türelemmel a művészi alkotásokat. Az igazság az, hogy minden generációban újra kell tanulni a művészeti stílus olvasását, minden periódusnak meg van a maga nyelvtana és helyesírása.

— Témám? Sokat foglalkoztat például az ember, mint téma — folytatja a művész. — Az emberi kéz, mondjuk. Megrajzolom, hogy mi mindent lehet az emberi kézzel csinálni, anélkül, hogy ezen gondolkodnék. De minthogy a mai világban élünk, a technikai forradalom soha nem képzelt magaslátán, természetes tehát, hogy mindent megfestek, amit ez a „modern” kéz alkotni tud. — A néző az első látásra talán nem is fogja fel,

de aztán a következő percben rájön, mit akart az alkotó. Hiszem azt is, hogy képeim megértéséhez sokat segít a gazdag színezés is. Ez fogja meg először a szemet, ez adja a kép hangulatát és a vágyat fejlesz-gazza a további szemléletre. A megismerés csak ezután jön.

— Számos képelem összekötöm a multat a jellel, vagy talán a jövővel... Megmutatom a mult nyugodtabb társadalmi életét s azt, hogy körülötte mivé lesz ez az élet a modern technológia forgatagában.

Ennek az illusztrálására látjuk például „A burzsoázia aranykora” című festményét (61), ahol a festő a koralaku részben a század-eleji idillt mutatja, kerékpározó és ősi tragacsokon ülő nőket, férfiakat (természetesen realista stílusban festve), körülötte pedig a modern technikát ábrázoló fantasztikus s eléggé érthetetlen, de precíz rajzu formákba torkollik a festmény (lásd képünket).

Ugyanez a típus a nagyon kellemes hatású „Anzikskártya Deatvilleből” című, szintén nagyformátumu képe (68): A két világháború közötti híres firdőhely hangulata impresszionista stílusban festve, — s körülötte „a mai világ” precíz, alaposággal meg-rajzolt technikai fejlődése.

Nagyformátumu festményei által főleg az intellektuális művészt, az észlelynt ismerjük meg Nemes Endrében. Grafikai műveiben azonban, és főleg collage-képeiben, a művész jobban átengedi magát játékos hangulatának és érzelmeinek. A kisformátumu collage-ok legnagyobb része a művészt valódi gyöngyszemei. Finom színezést szimboliz-mokat, vágásokat, a mindennapi életből vett jeleneteket használ fel kis képeiben a festő, majd gazdag ecsetjével elragadó hangulatu kis remekművekké hangolja össze a különböző eredetű beaplikált darabkákat.

Nemes Endre hihetetlenül sokoldalú művész. Minden technikát megtanult és alkalmaz: tusrajz, akvarell, olajfestmény, acrílic, karcolat, collage, litográfia, monotyp tempera-krétával kombinálva, stb.

Minden festészeti stílusban dolgozik, gyakran ugyanazon a képen, a kifejezésnek megfelelően: a realista, impresszionista, vagy szürrealista stílus mellett, ugyanazon a képen látjuk néha a tudományos, vagy modern technikai formáknak megfelelőbb precíz vonalú, aprólékos rajztechnikát.

Nemes Endre nemcsak mint nagy festőművész ismert Svédországban, hanem mint szobrász is, sőt mint diszlettervező. Színházi, balett és opera-díszleteket tervez, középületek és magánépületek dekorációs munkáit vállalja, a legnagyobb svéd építészek rendelik nála a dekorációkat. Főleg intarziás és email munkái híresek.

Nemes Endre hisz a művészetben és hisz az emberben és abban, hogy a technika, bár fontossága elvitathatatlan, soha nem fogja az emberi szellemet helyettesíteni.

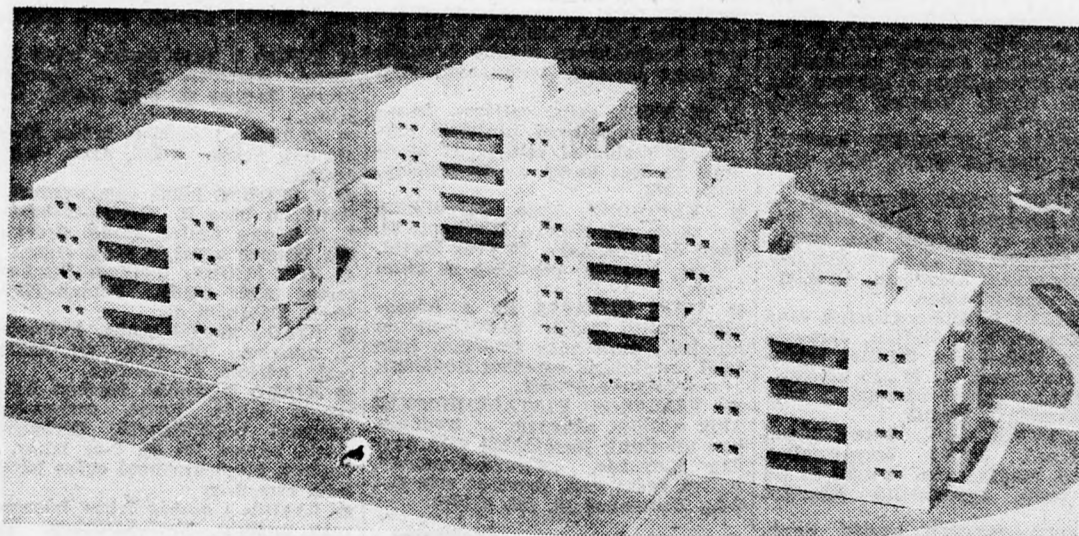
Rokonai és barátai élnek a művésznök Izraelben és boldog, hogy végre megvalósíthatta régi vágyát, hogy megtekintse Izrael csodáját.

Dr. MARTON GIZELLA

1972. VI. 9. UJKELET 17



## JERUZSÁLEMBEN IS ÉPIT A «RASSCO» SZÉP LAKÁSOKAT ELFOGADHATÓ ÁRON



- Magántelek
- 3 szobás lakások központi fűtéssel
- Modern konyha formákba szerelvényekkel
- Központi rádió és televízió antenna
- Központi gáz

Ezeket a szép házakat a Chizkijáhu Hámelech és Dusztái utcák sarkán építik, San-Simon-ban, Jeruzsálem.

A lakások száma korlátozott.



Feliratkozás és részletek: a Rassco irodáiban, Jeruzsálem, Sámáj-utca 8, tel.: 22 44 21

על דסקו אפשר לסמוך!

